

Brüssel, 7. juuni 2022
(OR. fr, en)

Institutsioonidevaheline
dokument:
2021/0171(COD)

9433/1/22
REV 1

CONSOM 130
MI 422
COMPET 398
EF 146
ECOFIN 501
DIGIT 105
CODEC 784
CYBER 190

MÄRKUS

Saatja: Alaliste esindajate komitee (COREPER I)
Saaja: Nõukogu

Komisjoni dok nr: 10382/21 + REV1 + ADD1-4

Teema: Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV
tarbijakrediidi kohta
– Üldine lähenemisviis

I. SISSEJUHATUS

1. Komisjon esitas 30. juunil 2021 Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi ettepaneku tarbijakrediidi kohta,¹ millega tunnistatakse kehtetuks ja asendatakse direktiiv 2008/48/EÜ. Ettepanek põhineb Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELTL) artiklil 114 ning selle eesmärk on tagada tarbijakaitse kõrgem tase tarbijakrediidi andmisel ja edendada tarbijakrediidi siseturu süvendamist liidu tasandi ühtlustatuma õigusraamistiku kaudu.

¹ Dok 10382/21 + ADD 1–4.

2. Direktiivi 2008/48/EÜ läbivaatamine kuulutati välja 2020. aasta uues tarbijakaitse tegevuskavas¹ ühena digiülemineku algatustest ning nõukogu toetas seda asjaomastes järeldustes². Alates 2008. aasta direktiivi vastuvõtmisest on üha suurem digitaliseerimine toonud tarbijakrediiditurul kaasa märkimisväärseid muutusi. Ühest küljest on see toonud kaasa uusi tooteid ja uusi turuosalisi, kes pakuvad krediidilepinguid kiiremate ja lihtsustatud lepingu sõlmimise menetluste kaudu, sageli internetis. Teisest küljest on see põhjalikult muutnud tarbijate käitumist ja eelistusi, kes teevad üha enam oste internetis, eelkõige pärast hiljutist COVID-19 kriisi, ja võivad nüüd saada teavet digitaalsel kujul ning olla suunatud internetireklaami objektiks. Uus reaalsus on ka tarbijate krediidivõimelisuse hindamine laenuandjate poolt, kes kasutavad automatiseeritud otsustussüsteeme ja mittekonventsionaalseid andmeallikaid.
3. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee esitas oma arvamuse ettepaneku kohta 21. oktoobril 2021. Euroopa Andmekaitseinspektor esitas oma arvamuse 26. augustil 2021.
4. Euroopa Parlamendis on vastutav komisjon siseturu- ja tarbijakaitsekomisjon (IMCO) ning raportöör on Kateřina Konečná (GUE/NGL, Tšehhi). Hääletamine Euroopa Parlamendi siseturu- ja tarbijakaitsekomisjonis on kavas korraldada 15.–16. juunil 2022.

¹ Dok 12976/20.

² Dok 6364/21.

II. TÖÖ NÕUKOGU ETTEVALMISTAVATES ORGANITES

5. Ettepaneku läbivaatamine tarbijakaitse ja tarbijate teavitamise töörühmas algas 13. juulil 2021 Sloveenia eesistumise ajal (12 koosolekut) ning on pärast seda jätkunud Prantsusmaa eesistumise ajal (9 koosolekut). Esimesel koosolekul näitas ettepanekule lisatud mõjuhindangu läbivaatamine, et delegatsioonid üldiselt toetasid ettepaneku eesmärke ja komisjoni poolt kindlaks määratud poliitikavalikuid.
6. Konkurentsivõime nõukogu võttis oma 25. novembri 2021. aasta istungil teadmiseks eduaruande¹.
7. Eesistujariik esitas töörühmale arutamiseks mitu kompromisettepanekut, mis vaadati üksikasjalikult läbi töörühma koosolekutel. Need kompromisettepanekud koostati delegatsioonide suuliste ja kirjalike märkuste ning sihipärasele küsimustikele antud vastuste põhjal.
8. Lisas esitatud kompromisstekst kajastab eesistujariigi ja liikmesriikide jätkuvaid jõupingutusi tasakaalu saavutamiseks delegatsioonide erinevate seisukohtade vahel, säilitades samal ajal komisjoni ettepaneku eesmärgid. Muudatused võrreldes komisjoni ettepanekuga on esitatud **paksus allajoonitud** kirjas uue teksti puhul ning väljajäetud tekst on tähistatud nurksulgudega [...].
9. Alaliste esindajate komitee (COREPER) toetas oma 25. mai 2022. aasta koosolekul kompromissteksti,² milles lepiti kokku praegusel kujul. EE ja LT esitavad käesoleva märkuse *addendum*'is 1 esitatud ühisavalduse.

¹ Dok 13574/21.

² Dok 9208/22.

III. KOMISJONI ETTEPANEKUSSE TEHTUD PEAMISED MUUDATUSED

10. Kohaldamisalast väljajätmine

- a) Otsesed ühisrahastuse laenuandmise teenused: delegatsioonid väljendasid reservatsioone seoses otseste ühisrahastuse vastastikuse laenuandmise teenuste lisamisega tarbijakaitseseadusesse (mis hõlmab ettevõtjate ja tarbijate vahelisi suhteid). Eesistujariik teeb ettepaneku, et seda liiki laenu võetaks arvesse eraldi õigusaktis, ning jätab seetõttu välja kõik viited sellele. Meeldetuletuseks, et laenuandmise ühisrahastuse platvormid on direktiiviga juba hõlmatud, kui nad tegutsevad krediidiandja või krediidivahendajana.
- b) Maksete edasilükkamine: selline kaubandustava annab tarbijale võimaluse maksta teenuste või toodete eest osamaksetena, ilma intressideta ja ilma kolmandast isikust krediidiandja osaluseta. Vastuseks nende liikmesriikide taotlustele, kus selline tava on laialt levinud, teeb eesistujariik ettepaneku see selgesõnaliselt välja jätta ning eristada see selgelt kohaldamisalasse kuuluvatest makselahendustest „osta nüüd, maksta hiljem“.
- c) Määratud tagasimaksega deebetkaardid: seda väljajätmist põhjendab asjaolu, et kõnealune maksevahend võimaldab leibkondadel oma kulusid kuupalga alusel paremini hallata. Ettepanekus on esitatud selgitused, et kõnealust väljajätmist nõuetekohaselt piiritleda ja vältida igasugust kõrvalehoidmise ohtu.
- d) Rendi- või liisingulepingud ilma väljaostmise kohustuse või võimaluseta: see väljajätmine on põhjendatud, kuna kõnealused lepingud ei hõlma omandiõiguse üleminekut lepingu lõppemisel ja sarnanevad pigem teenuse osutamisega.

11. Vabatahtlik osaline erand nelja uue toote puhul

Uue direktiivi kohaldamisalasse lisatud nelja toote puhul, mis kujutavad endast tarbija jaoks väiksemat liigse võlakooormuse riski, soovisid delegatsioonid muuta krediidiandjate kohustused proportsionaalseks, et vältida teabe üleküllust tarbija jaoks ja krediidiandja liigset halduskooormust. Need tooted on järgmised:

- alla 200 euro suurune krediit;
- lepingud, millega nähakse ette krediidi andmine arvelduskrediidi vormis, mis makstakse tagasi nõudmise korral või maksimaalselt kolme kuu jooksul;
- krediidilepingud, mis ei sisalda intresse ja muid tasusid;
- lepingud, mille maksimaalne tagasimaksetähtaeg on kolm kuud ja mille tasud on tühised.

Seega võib iga liikmesriik ühe või mitme sellise krediidiliigi puhul valida korra, millega vähendatakse lepingueelse teavitamise nõudeid ja avalikustamisnõudeid ning jäetakse välja ennetähtaegset tagasimaksmist käsitlev säte. Selleks et vähendada riiklike õigusaktide killustatust, peavad selle korra alusel kohandatavad sätted järgima paketi loogikat.

12. Lepingueelset teavet käsitlevate sätete selgitamine

- a) Euroopa tarbijakrediidi standardinfo ülevaatelehe (SECCO) ja Euroopa tarbijakrediidi standardinfo teabelehe (SECCI) vormide ühendamine: selleks et tagada tarbijale suurem selgus ja vältida teabe üleküllust, eelistavad delegatsioonid ühendada need kaks vormi ja esitada esimesel leheküljel põhiteabe krediiditoote kohta, et tarbija saaks krediidipakkumisi kiiresti võrrelda. I-III lisa muudeti vastavalt.

- b) Lepingueelse teabe esitamise aeg: delegatsioonid leidsid, et komisjoni algne ettepanek („vähemalt üks päev enne“) ei olnud sobiv krediidilepingu sõlmimise puhul kauba või teenuse ostmise hetkel. Samuti ei pidanud nad praktiliseks ega asjakohaseks lahendust saata tarbijale meeldetuletus tema taganemisõiguse kohta, kui krediidiantjal ei ole võimalik järgida seda ühepäevast tähtaega lepingueelse teabe esitamise ja lepingu allkirjastamise vahel. Kompromisstekstis tehakse ettepanek pöörduda tagasi kehtiva direktiivi sõnastuse juurde („mõistliku aja jooksul“) ja jätta erand välja.

13. MUUD OLULISED MUUDATUSED

- a) Krediidi andmisest keeldumine, kui krediidivõimelisuse hinnang on negatiivne: õiguskindluse huvides ja liigse võlakoormuse vältimiseks teeb eesistujariik ettepaneku jätta välja krediidiantja võimalus anda krediiti erandlikel asjaoludel, kui krediidivõimelisuse hinnang on negatiivne.
- b) Taganemisõiguse ajaline piiramine: õiguskindluse suurendamiseks teeb eesistujariik ettepaneku piirata taganemisõigust ajaliselt, täpsemalt ühe aasta ja kahe nädalaga, kui lepingulist teavet ei ole tarbijale edastatud vastavalt direktiivist tulenevatele kohustustele, välja arvatud juhul, kui tarbijale ei ole esitatud taganemisõigust ennast käsitlevat teavet.
- c) Krediidi ennetähtaegse tagastamise korral piirdumine krediidiantja kantud kuludega: delegatsioonid pidasid oluliseks selgitada, et krediidi kogukulu vähenemine ennetähtaegse tagastamise korral puudutab krediidiantja kehtestatud tasusid, mitte kolmandatele isikutele võlgnetavaid makse või tasusid.

- d) Mõiste „ülempiir“ muutmine: eesistujariik teeb ettepaneku sõnastuse kohta, mis võimaldab võtta arvesse tõhusaks osutunud ülempiiridega samaväärseid siseriiklikke meetmeid, mille eesmärk on samuti kaitsta tarbijaid liigsete määrade või kulude eest.
- e) Mittekrediidiasutustest krediidiandjatele tegevusloa andmise ning nende registreerimise ja järelevalve korra selgitamine: eesistujariik teeb ettepaneku selgitada, et neid kohustusi ei kohaldata makseasutuste suhtes, kelle suhtes juba kohaldatakse liidu reegleid makseteenustega seotud krediiditegevuse tõttu, ning pakkuda liikmesriikidele võimalust vabastada nendest kohustustest kaupmehed, kes pakuvad tasuta krediiti kõrvaltegevusena ning oma kaupade või teenuste ostmiseks või kes tegutsevad kõrvaltegevusena krediidivahendajana.
- f) Karistused: kuna puuduvad andmed piiriüleste tehingute kohta, mis on veel väga piiratud, teeb eesistujariik ettepaneku jätta välja kohustus kohaldada tõsise piiriülese rikkumise korral karistuste ülemmäära, mis on vähemalt 4 % krediidiandja aastakäibest.

IV. KOKKUVÕTE

14. Eesistujariik leiab, et lisas esitatud tekstis kajastub delegatsioonide väljendatud erinevate seisukohtade vahel leitud õiglane ja tasakaalustatud kompromiss. Nõukogul palutakse selle põhjal leppida kokku üldises lähenemisviisis 9. juunil 2022 toimuval konkurentsivõime nõukogu istungil.

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV

tarbijakrediidi kohta

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 114,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust⁶,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2008/48/EÜ⁷ on sätestatud liidu tasandil kohaldatavad normid tarbijakrediidilepingute [...] kohta.

⁶ ...

⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2008. aasta direktiiv 2008/48/EÜ, mis käsitleb tarbijakrediidilepinguid ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 87/102/EMÜ (ELT L 133, 22.5.2008, lk 66).

- (2) 2014. aastal esitas komisjon aruande direktiivi 2008/48/EÜ rakendamise kohta. 2020. aastal esitas komisjon teise aruande selle direktiivi rakendamise kohta ja komisjoni talituste töödokumendi, kus tutvustati REFITi raames toimunud direktiivi hindamise tulemusi; hindamise käigus konsulteeriti ulatuslikult asjaomaste sidusrühmadega.
- (3) Nendes aruannetes ja konsultatsioonides järeldati, et direktiiv 2008/48/EÜ on olnud kõrgetasemelise tarbijakaitse tagamisel ja tarbijakrediidi siseturu väljakujunemise toetamisel osaliselt tulemuslik ning et need eesmärgid on endiselt asjakohased. Põhjused, miks direktiiv on olnud kõigest osaliselt tulemuslik, on seotud nii otseselt direktiiviga, näiteks teatavate artiklite ebatäpne sõnastus, kui ka väliste teguritega, näiteks digiüleminekuga seotud muudatused, praktiline kohaldamine ja täitmise tagamine liikmesriikides, samuti asjaoluga, et tarbijakrediiditurul teatavad aspektid ei kuulu direktiivi kohaldamisalasse.
- (4) Digiüleminek on ajendanud turusuundumusi, mida ei olnud võimalik direktiivi 2008/48/EÜ vastuvõtmise ajal prognoosida. Õigupoolest on alates 2008. aasta direktiivi vastuvõtmisest täheldatud hoogne tehnoloogia areng toonud tarbijakrediiditurul kaasa märkimisväärsed muutusi nii pakkumise kui ka nõudluse poolel, näiteks uute toodete turuletulek ning tarbijakäitumise ja -eelistuste muutused.
- (5) Direktiivi 2008/48/EÜ teatavate sätete ebatäpne sõnastus, mis võimaldab liikmesriikidel vastu võtta lahknevaid sätteid, mis lähevad kaugemale kõnealuses direktiivis sätestatust, on toonud kaas killustatud õigusraamistiku mitmes tarbijakrediidi aspektis kogu liidus.
- (6) Sellistest siseriiklikest erisustest tulenev *de facto* ja *de jure* olukord kahjustab mõningatel juhtudel konkurentsi liidu krediidiandjate vahel ja takistab siseturu toimimist. Selline olukord ei võimalda tarbijatel kasu saada järk-järgult suurenevast piiriülese krediidi pakkumisest, mis digiülemineku mõjul eeldatavalt veelgi kasvab. Kõnealused moonutused ja piirangud võivad omakorda vähendada nõudlust kaupade ja teenuste järele. Samuti ei ole sellises olukorras tagatud tarbijatele liidus piisavat ja ühtlasel tasemel kaitset.

- (7) Viimastel aastatel on tarbijatele pakutava krediidi tootevalik märkimisväärselt arenenud ja mitmekesisestunud. Turule on tulnud uued krediiditooted, eeskätt veebikeskkonnas, ning nende kasutamine kasvab pidevalt. See on tekitanud õiguskindlusetust seoses direktiivi 2008/48/EÜ kohaldamisega selliste uute toodete suhtes.
- (8) Käesolev direktiiv täiendab Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2002/65/EÜ⁸, milles käsitletakse tarbijale suunatud finantsteenuste kaugturstust, sätestatud norme. Õiguskindluse tagamiseks tuleks täpsustada, et nende sätete vastuolu korral tuleks erinormina kohaldada käesoleva direktiivi sätet.
- (9) Vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artiklile 26 hõlmab siseturg ala, mille ulatuses on tagatud kaupade ja teenuste vaba liikumine ning asutamisvabadus. Läbipaistvama ja tõhusama õigusraamistiku loomine tarbijakrediidi jaoks suurendab eeldatavalt tarbijate usaldust ja soodustab piiriülese tegevuse arengut.
- (10) Selleks et parandada tarbijakrediidi siseturu toimimist, tuleb mitmes põhivaldkonnas tagada liidu tasandil ühtlustatud raamistik. Arvestades tarbijakrediidi turu arengut – eeskätt veebikeskkonnas – ning Euroopa kodanike üha suurenevat liikuvust, aitavad tulevikku suunatud liidu õigusaktid, mis võimaldavad kohaneda uute krediidivormidega ning tagavad liikmesriikidele piisava paindlikkuse nende rakendamisel, luua ettevõtjatele võrdsed tingimused.
- (11) ELi toimimise lepingu artikli 169 lõikes 1 ja lõike 2 punktis a on sätestatud, et liit aitab kõrgetasemelise tarbijakaitse saavutamisele kaasa meetmetega, mis on võetud kõnealuse lepingu artikli 114 põhjal. Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „põhiõiguste harta“) artiklis 38 on sätestatud, et liidu poliitikaga tagatakse tarbijakaitse kõrge tase.

⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. septembri 2002. aasta direktiiv 2002/65/EÜ, milles käsitletakse tarbijale suunatud finantsteenuste kaugturstust ja millega muudetakse nõukogu direktiivi 90/619/EMÜ ning direktiive 97/7/EÜ ja 98/27/EÜ (EÜT L 271, 9.10.2002, lk 16).

- (12) On tähtis, et tarbijatele oleks tagatud kõrgetasemeline tarbijakaitse. Seega peaks olema võimalik, et krediitpakkumiste vaba liikumine toimub nii krediidi pakkujate kui ka krediidi soovijate jaoks optimaalsetel tingimustel ning seejuures võetakse nõuetekohaselt arvesse konkreetset olukorda liikmesriikides.
- (13) Selleks et tagada kõikide liidu tarbijate huvide võrdselt kõrgetasemeline kaitse ja luua hästi toimiv siseturg, on vaja täielikku ühtlustamist. Seetõttu ei tohiks liikmesriikidel lubada säilitada ega kehtestada siseriiklikke õigusnorme, mis lahknevad käesolevas direktiivis sätestatutest, välja arvatud juhul, kui käesolevas direktiivis on sätestatud teisiti. Sellist piirangut tuleks aga kohaldada ainult siis, kui sätted on käesoleva direktiiviga ühtlustatud. Ühtlustatud sätete puudumise korral peaks liikmesriikidel olema jätkuvalt õigus säilitada või kehtestada siseriiklikke õigusakte. Nii võiksid liikmesriigid säilitada või kehtestada müüja või teenuste osutaja ja krediidiandja solidaarvastutust käsitlevad siseriiklikud sätted. Samuti võiksid liikmesriigid säilitada või kehtestada siseriiklikud õigusnormid kaubamüügilepingu või teenuste osutamise lepingu tühistamise kohta, kui tarbija kasutab oma õigust krediitilepingust [...] taganeda. Sellega seoses peaks liikmesriikidel olema õigus kehtestada tähtajatute krediitilepingute puhul minimaalne ajavahemik, mis peab jääma krediidiandja poolt krediidi tagastamise nõude esitamise aja ning krediidi tagastamise tähtpäeva vahele.

- (14) Käesolevas direktiivis sisalduvate mõistetega määratletakse ühtlustamise ulatus. Liikmesriikide kohustus rakendada käesolevat direktiivi peaks seega piirduma direktiivi kohaldamisalaga, nagu see on määratletud nende mõistetega. Käesolev direktiiv ei tohiks aga piirata liikmesriikidel käesoleva direktiivi sätteid kohaldamast kooskõlas liidu õigusega valdkondades, mis ei kuulu direktiivi reguleerimisalasse. Seega saaks liikmesriik säilitada või kehtestada käesolevale direktiivile või selle teatavatele sätetele vastavad siseriiklikud õigusaktid krediidilepingute kohta, mis ei kuulu direktiivi kohaldamisalasse, näiteks krediidilepingud, mille sõlmimisel nõutakse tarbijalt krediidiandja kasuks esemelise tagatise andmist ja mille kohaselt tarbija vastutus piirdub rangelt selle panditud esemega, **või määratud tagasimaksega deebetkaartide või liisingulepingute kohta, millega ei kaasne ostmise kohustust või võimalust**. Lisaks saaksid liikmesriigid käesolevat direktiivi kohaldada ka seotud krediidile, mis ei ühti käesolevas direktiivis esitatud seotud krediidilepingu määratlusega. Seega saaks käesoleva direktiivi sätteid seotud krediidilepingute kohta kohaldada krediidilepingutele, mille eesmärk on rahastada kauba tarne või teenuste osutamise lepingut üksnes teatavas osas.

- (15) Et parandada tarbijakaitset, on mitu liikmesriiki kohaldanud direktiivi 2008/48/EÜ valdkondade suhtes, mis ei kuulu selle kohaldamisalasse, **samal ajal kui teistes liikmesriikides on erinevad siseriiklikud normid nende valdkondade reguleerimiseks tulenevalt turu eripäradest, säilitades seeläbi siseriiklike õigusaktide vahel teatavad lahknevused seoses selliste krediidiliikidega.** Õigupoolest võivad mitu selle direktiivi kohaldamisalast välja jäävat krediidilepingut olla tarbijatele kahjulikud, sealhulgas lühiajalised suure kulukusega laenud, mille summa on enamasti väiksem kui direktiiviga 2008/48/EÜ ette nähtud miinimumkünnis 200 eurot. Võttes arvesse seda asjaolu ning eesmärki tagada kõrgetasemeline tarbijakaitse ja edendada piiriülese tarbijakrediidituru arengut, peaks käesoleva direktiivi kohaldamisala hõlmama teatavaid lepinguid, mis jäeti direktiivi 2008/48/EÜ kohaldamisalast välja [...]. Samamoodi peaks direktiivi kohaldamisala hõlmama muid tooteid, mis võivad nende suure kulukuse või maksete tasumata jätmise korral nõutavate suurte tasude tõttu olla kahjulikud, et tagada parem läbipaistvus ja tarbijakaitse ning tugevdada seeläbi tarbijate usaldust. Sellest tulenevalt ei tuleks käesoleva direktiivi kohaldamisalast välja jätta [...] **tarbijakrediidilepinguid, mille summa on väiksem kui 200 eurot,** arvelduskrediidi vormis krediidilepinguid, mille puhul kuulub krediit tagasimaksmisele ühe kuu jooksul, krediidilepinguid, mille puhul krediiti antakse ilma intressita ega nõuta muude tasude maksmist [...], ega krediidilepinguid, mille kohaselt tuleb krediit tagasi maksta kolme kuu jooksul ning mille puhul tuleb maksta kõigest tähtsusetuid tasusid. **Kõnealuste krediidilepingute puhul peaksid liikmesriigid siiski saama välistada käesoleva direktiivi konkreetsete piiratud arvul sätete kohaldamise, et kohandada krediidiandjatele kehtestatud kohustusi vastavalt krediidi laadile ja krediidist tarbijale tulenevatele riskidele, võttes arvesse turu eripära ja selliste krediidiliikide erinevaid omadusi, tagades samal ajal tarbijakaitse kõrgema taseme.**
- [kaks viimast lauset on viidud üle uude põhjendusse 15e]*

- (15a) Lisaks, mis puudutab arvelduskrediidi vormis krediidilepinguid, siis kohaldati nende lepingute suhtes, mille puhul krediit tuli tagasi maksta nõudmise korral või kolme kuu jooksul, üksnes teatavaid direktiivi 2008/48/EÜ sätteid. See krediidilepingute liik tuleks jätta käesoleva direktiivi kohaldamisalasse, samal ajal kui liikmesriigid peaksid saama säilitada võimaluse välistada käesoleva direktiivi teatavate piiratud sätete kohaldamine, võimaldades üldisemalt tugevdada seda liiki krediidilepingutega seoses tarbijatele antavat teavet ja krediidiandjate kohustusi.**
- (15b) „Osta kohe, maksa hiljem“ makselahendused, mida mõistetakse kui uusi digitaalseid finantsvahendeid, mis võimaldavad tarbijatel teha ostu ja maksta summa tagasi teatava aja jooksul, ning mille puhul krediidiandja sõlmib tarbijaga krediidilepingu, mille ainus eesmärk on kaupade või teenuste ostmise selliste kaupade tarnija või teenuste osutaja kaudu, on sageli ilma intressita ja muude tasudeta antav krediit ning tuleks seetõttu hõlmata käesoleva direktiivi kohaldamisalaga. Seda tuleks eristada edasilükatud maksetest, mis hõlmavad olukorda, kus kaupade tarnija või teenuste osutaja annab tarbijale aega selliste kaupade või teenuste eest ilma intressita ja muude tasudeta (välja arvatud nõuete täitmata jätmisega seotud piiratud tasud) maksmiseks, ilma et kolmas isik pakuks krediiti, ning mis tuleks käesoleva direktiivi kohaldamisalast välja jätta.**
- (15c) Määratud tagasimaksega deebetkaardid, mille puhul debiteeritakse kaardi valdaja arvelduskontot või tehakse kontolt makse eelnevalt kokku lepitud kuupäeval tehingute kogusumma võrra, tavaliselt üks kord kuus, ilma intressita, nagu on kirjeldatud määruse (EL) 2015/751 põhjenduses 17, tuleks samuti käesoleva direktiivi kohaldamisalast välja jätta, kuna need aitavad kodumajapidamistel oma eelarvet paremini kohandada igakuise sissetulekuga. Nende kaartidega pakutav tasumise edasilükkamise võimalus peaks olema intressivaba ning kohaldada tuleks ainult makseteenuse osutamise seotud piiratud tasusid ja krediidiandmisega mitteseotud muude teenustega seotud tasusid, ning summad tuleks tagasi maksta 40 päeva jooksul. See väljajätmine ei piira selliste arvelduskrediiti või arvelduskonto jäägi ületamist käsitlevate asjakohaste sätete kohaldamist, mida kohaldatakse juhul, kui tagasimakse ületab jooksevkonto positiivset jääki.**

(15d) Käesoleva direktiivi kohaldamissalasse ei tuleks lisada rendi- ja liisingulepinguid, mille puhul tarbija kohustust või võimalust lepingu ese välja osta ei ole lepingus endas ega üheski eraldi lepingus sätestatud, näiteks üksnes üürilepingud, kuna need ei hõlma vara võimalikku üleminekut lepingu lõppedes.

(15e) Peale selle peaks käesoleva direktiivi kohaldamisala hõlmama kõiki krediitilepinguid summas kuni 100 000 eurot. Käesoleva direktiiviga tuleks tõsta krediitilepingute summa ülempiiri, et võtta arvesse indekseerimist vastavalt inflatsiooni mõjule alates 2008. aastast ja eelolevatel aastatel. *[üle toodud põhjendusest 15]*

(16) [...]⁹[...]

⁹ [...]

- (17) **Alates 2008. aastast on tarbijatele üha enam kättesaadav rahastamisvorm olnud ühisrahastus, mida enamasti kasutatakse väikesteks kulutusteks või investeeringuteks.** Ühisrahastuse laenuandmise [...] **platvorm** käitab üldsusele avatud digitaalset platvormi, et viia või aidata viia potentsiaalsed laenuandjad, **kes tegutsevad kas oma kaubandus-, äri- või kutsetegevuse raames või mitte,** kokku rahastamist soovivate tarbijatega. Selline rahastamine võib **seega** toimuda [...] **tarbijatega sõlmitavate krediidilepingute** vormis. Kui ühisrahastuse laenuandmise [...] **platvormid** annavad tarbijatele krediiti otse, [...] **tuleks** nende suhtes kohaldada käesoleva direktiivi sätteid krediidiandjate kohta. Kui ühisrahastuse laenuandmise [...] platvormid hõlbustavad krediidi andmist oma kaubandus-, äri- või kutsetegevuse raames tegutsevate krediidiandjate ja tarbijate vahel, peaksid käesoleva direktiiviga krediidiandjatele ette nähtud kohustusi täitma kõnealused krediidiandjad. Sellises olukorras tegutsevad ühisrahastuse laenuandmise [...] platvormid krediidivahendajatena ning seega tuleks nende suhtes kohaldada käesoleva direktiiviga krediidivahendajatele ette nähtud kohustusi.
- (18) [...]
- (19) Konkreetsete krediidilepingute puhul, mille suhtes kohaldatakse üksnes teatavaid käesoleva direktiivi sätteid, peaks liikmesriikidele jääma õigus reguleerida sellist liiki krediidilepinguid siseriiklike õigusaktidega selles osas, mida käesoleva direktiiviga ei ühtlustata.

- (20) Teenuste pideva osutamise lepingud või samalaadsete kaupade tarnimise lepingud, mille kohaselt tarbija tasub selliste kaupade või teenuste eest osamaksetega kogu lepingu kehtivuse aja jooksul, võivad käesoleva direktiiviga reguleeritavatest krediidilepingutest oluliselt erineda nii lepingupoolte huvide kui ka tehingute asjaolude ning sooritamise poolest. Seetõttu ei tohiks selliseid lepinguid lugeda krediidilepinguteks käesoleva direktiivi tähenduses. Selline leping on muu hulgas kindlustusleping, mille eest tasutakse igakuiste osamaksetena.
- (21) Käesoleva direktiivi kohaldamisalast tuleks välja jätta krediidilepingud, mille alusel antakse krediiti kinnisvara tagatisel, ja krediidilepingud, mille eesmärk on rahastada maa või olemasoleva või projekteeritava ehitise, **sealhulgas äriruumide** omandiõiguse omandamist või säilitamist, sest neid lepinguid reguleeritakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2014/17/EÜ¹⁰. Direktiivi kohaldamisalast ei tohiks aga välja jätta [...] krediiti, mille eesmärk on elamukinnisvara renoveerimine, [...] kui krediidi kogusumma on suurem kui 100 000 eurot, **ning mis ei ole kinnisvaraga või sellele seatud õigusega tagatud**.
- (22) Käesolevat direktiivi tuleks kohaldada sõltumata sellest, kas krediidiandja on juriidiline või füüsiline isik. Käesolev direktiiv ei tohiks siiski mõjutada liikmesriikide õigust lubada tarbijakrediiti anda üksnes juriidilistel isikutel või teatavatel juriidilistel isikutel.
- (23) Käesoleva direktiivi teatavaid sätteid tuleks kohaldada füüsilistele ja juriidilistele isikutele (krediidivahendajatele), kes esitlevad või pakuvad tarbijatele oma kaubandus-, äri- või kutsetegevuse raames tasu eest krediidilepinguid, abistavad tarbijaid, tehes krediidilepingutega seotud ettevalmistavat tööd, või sõlmivad tarbijatega krediidilepinguid krediidiandja nimel.

¹⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/17/EL elamukinnisvaraga seotud tarbijakrediidilepingute kohta ning millega muudetakse direktiive 2008/48/EÜ ja 2013/36/EL ja määrust (EL) nr 1093/2010 (ELT L 60, 28.2.2014, lk 34).

- (24) Tarbijatele tuleks anda teavet, näiteks **piisavaid selgitusi**, lepingueelset ja üldist teavet **ning teavet andebaaside kasutamise kohta**, tasuta.
- (25) Käesolevas direktiivis austatakse põhiõigusi ja järgitakse iseäranis Euroopa Liidu põhiõiguste hartas (edaspidi „põhiõiguste harta“) tunnustatud põhimõtteid. Eeskätt austatakse käesoleva direktiiviga täielikult põhiõiguste hartas sätestatud õigust isikuandmete kaitsele, omandile, mittediskrimineerimisele, perekonna- ja tööelu kaitsele ning tarbijakaitsele. **Määrust 2016/679 kohaldatakse käesoleva direktiivi kohaldamisalasse kuuluvate krediidiandjate ja -vahendajate teostatava isikuandmete mis tahes töötlemise suhtes.**
- (26) Liidus seaduslikult elavaid tarbijaid ei tohiks liidus krediidilepingu [...] taotlemisel, sõlmimisel või omamisel diskrimineerida nende kodakondsuse ega elukoha tõttu ega muul põhiõiguste harta artiklis 21 osutatud alusel. **See ei piira võimalust näha ette erinevaid krediidile juurdepääsu tingimusi, kui need erinevused on otseselt põhjendatud objektiivsete kriteeriumidega.**
- (27) Koosõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2005/29/EÜ¹¹ tuleks tarbijaid kaitsta ebaausate või eksitavate tavade eest, eeskätt mis puudutab krediidiandja [...] **või** krediidivahendaja [...] esitatavat teavet. Kõnealune direktiiv on krediidilepingute [...] suhtes jätkuvalt kohaldatav ning toimib turvaabinõuna, millega tagatakse, et kõigis sektorites on võimalik säilitada tarbijakaitse ühtset kõrget taset ning kaitsta tarbijaid ebaausate kaubandustavade eest, sealhulgas muu liidu õiguse täiendamise kaudu.

¹¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2005. aasta direktiiv 2005/29/EÜ, mis käsitleb ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingutega seotud ebaausaid kaubandustavasid siseturul ning millega muudetakse nõukogu direktiivi 84/450/EMÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 97/7/EÜ, 98/27/EÜ ja 2002/65/EÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 2006/2004 (ebaausate kaubandustavade direktiiv) (ELT L 149, 11.6.2005, lk 22).

- (28) *[See põhjendus on viidud üle uude põhjendusse 29a.]*
- (29) Kehtestada tuleks konkreetsed sätted krediidilepingute [...] reklaami ning tarbijatele antava standardteabe teatavate elementide kohta, et tarbijad saaksid eelkõige eri pakkumisi võrrelda. Sellist teavet tuleks anda selgel, kokkuvõtlikul ja selgelt eristaval viisil tüüpilise näite kujul. **Krediidi kogusumma ja tagasimaksmise kestus, mille krediidiandja valib oma tüüpilise näite jaoks, peaksid võimalikult suurel määral vastama krediidiandja reklaamitava krediidilepingu omadustele.** Standardteave tuleks esitada varem ning selles tuleks selgelt ja tähelepanu haaravas vormis kirjeldada olulisimaid punkte. See teave peaks olema selgelt loetav ja selle puhul tuleks arvesse võtta teatavate andmekandjate, näiteks mobiiltelefonide ekraanide tehnilisi piiranguid. **Standardteave tuleks samuti selgelt eristada mis tahes muust krediidilepinguga seotud lisateabest.** Ajutise kehtivusega müügiedenduslikud tingimused, näiteks kliendi ligimeelitamiseks ette nähtud ülisoodne intressimäär, mis kehtib krediidilepingu [...] esimestel kuudel, peaks olema selgelt äratuntav. Tarbijatel peaks olema lühiülevaade kogu olulisest teabest ka mobiiltelefoni ekraanil. Tarbijale tuleks edastada ka krediidiandja ning vajaduse korral krediidivahendaja [...] telefoninumber ja e-posti aadress, et ta saaks krediidiandja **või** krediidivahendajaga [...] kiiresti ja tõhusalt ühendust võtta. Kui krediidi kogusummat ei ole võimalik esitada kättesaadavaks tehtavate kogusummadena, eelkõige kui krediidilepinguga võimaldatakse tarbijal ise otsustada, millal ta krediidisumma kasutusse võtab, kuid kehtestatakse summa piirang, tuleks ette näha ülemmäär. Ülemmäär peaks vastama krediidi kõrgeimale määrale, mis võidakse tarbijale kättesaadavaks teha. Teatavatel põhjendatud asjaoludel, kui krediidilepingute [...] reklaamis kasutatav andmekandja ei võimalda esitada teavet visuaalselt **kas üldse või kergesti loetaval kujul**, näiteks radioreklaami puhul, [...] **tuleks** avaldatava teabe mahtu vähendada, et tarbijad saaksid teabest paremini aru. Lisaks peaks liikmesriikidele jääma õigus reguleerida siseriiklikus õiguses teabele esitatavaid nõudeid seoses krediidilepingute [...] reklaamiga, mis ei sisalda teavet krediidi kulukuse kohta.

- (29a)** Reklaamis keskendutakse tavaliselt ühele või mitmele konkreetsele tootele, samal ajal kui tarbijatel peaks olema võimalus teha otsus kõigi pakutavate krediitoodete põhjal. Sellega seoses on üldteabel oluline osa tarbija teavitamisel olemasolevatest toodetest ja teenustest ning nende põhitunnustest. Seepärast peaks tarbijatel olema igal ajal juurdepääs üldteabele pakutavate krediitoodete kohta. See ei tohiks piirata kohustust esitada tarbijatele isikupärastatud lepingueelset teavet. *[üle toodud põhjendusest 28]*
- (30) Selleks et tarbijad saaksid teha otsused kõiki asjaolusid arvesse võttes, peaksid nad [...] **aegsasti** enne krediidilepingu [...] sõlmimist saama asjakohase **lepingueelse** teabe, sealhulgas teabe krediidingimuste, krediidi kulukuse ja oma kohustuste kohta, samuti piisavad selgitused nende küsimuste kohta, et seda teavet sobival ajal ja viisil kaalutleda, **tagades, et tarbijal on piisavalt aega lepingueelse teabe lugemiseks ja sellest arusaamiseks ning informeeritud otsuse tegemiseks.** Nende normide kohaldamine ei tohiks piirata nõukogu direktiivi 93/13/EMÜ¹² kohaldamist.

¹² Nõukogu 5. aprilli 1993. aasta direktiiv 93/13/EMÜ ebaõiglaste tingimuste kohta tarbijalepingutes (EÜT L 95, 21.4.1993, lk 29).

- (31) Lepingueelne teave tuleks esitada Euroopa tarbijakrediidi standardinfo teabelehel. Selleks et aidata tarbijatel pakkumistest aru saada ja neid võrrelda, tuleks [...] **krediidi põhielemendid** esitada **selgelt eristaval viisil** Euroopa tarbijakrediidi standardinfo teabelehe [...] esilehel, mis peaks võimaldama tarbijatel saada lühiülevaate kogu olulisest teabest, seda ka mobiiltelefoni ekraanil. **Euroopa tarbijakrediidi standardinfo teabelehel esitatav** teave peaks olema selge, selgesti loetav ja kohandatud teatavate andmekandjate, näiteks mobiiltelefonide ekraanide tehnilistele piirangutele. See tuleks esitada nõuetekohasel ja sobival viisil eri kanalites, et teave oleks võrdsetel alustel ja kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2019/882¹³ kättesaadav kõigile tarbijatele.
- (32) Pakkumiste võimalikult täieliku läbipaistvuse ja võrreldavuse tagamiseks peaks lepingueelne teave sisaldama eelkõige krediidi kulukuse aastamäära, mis määratakse kõikjal liidus kindlaks samal viisil. Kuna krediidi kulukuse aastamäära saab selles etapis esitada vaid näitena, peaks tegemist olema tüüpilise näitega. Seetõttu tuleks näites kasutada vaadeldavale krediidilepingu [...] liigile iseloomulikku keskmist krediidi kestust ja kogusummat ning arvestada ka selle krediidiga soetatavaid kaupu, juhul kui see on asjakohane. Tüüpilise näite kindlaksmääramisel tuleks arvesse võtta ka teatavat liiki krediidilepingute [...] esinemise sagedust konkreetsel turul. Seoses laenuintressi, osamaksete sageduse ja intresside kapitaliseerimisega peaksid krediidiantjad kasutama asjaomase tarbijakrediidi arvutamiseks oma tavapärasest meetodit. [...]

¹³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/882 toodete ja teenuste ligipääsetavusnõuete kohta (ELT L 151, 7.6.2019, lk 70).

- (33) Krediidi kogukulu tarbijale peaks sisaldama kõiki kulusid, kaasa arvatud intress, lepingutasud, maksud, kredidivahendajate tasud ning kõik muud tasud, mida tarbija on kohustatud seoses krediidilepinguga [...] maksma, välja arvatud notaritasud. Krediidiandja tegelikke teadmisi kulude kohta tuleks hinnata objektiivselt, võttes arvesse käesolevas direktiivis sätestatud kutsenõudeid.
- (34) Krediidilepinguid [...], mille puhul laenuintress vaadatakse perioodiliselt läbi vastavalt krediidilepingus [...] nimetatud baasintressimäära muutustele, ei tuleks lugeda fikseeritud laenuintressiga krediidilepinguteks [...].
- (35) Liikmesriikidele peaks jääma õigus säilitada või kehtestada selliseid siseriiklikke õigusnorme, millega keelatakse krediidiandjal [...] nõuda tarbijalt pangakonto avamist seoses krediidilepinguga [...], mõne muu kõrvalteenuse jaoks lepingu sõlmimist või selliste pangakontode või muude kõrvalteenustega seonduvate kulude või tasude maksmist. Liikmesriikides, kus sellised kombineeritud pakkumised on lubatud, tuleks tarbijaid enne krediidilepingu [...] sõlmimist teavitada kõigist kõrvalteenustest, mis on kohustuslikud kas krediidi saamiseks või selle saamiseks reklaamitavatel lepingutingimustel. Selliste kõrvalteenustega seotud kulud, eelkõige kindlustusmaksed, tuleks arvata krediidi kogukulu hulka. Juhul kui selliste kulude suurust ei ole võimalik enne krediidilepingu sõlmimist kindlaks määrata, peaksid tarbijad saama enne lepingu sõlmimist piisavat teavet kulude olemasolu kohta. Tuleks eeldada, et krediidiandjale [...] on teada nende kõrvalteenuste maksumus, mida ta pakub tarbijale ise või kolmanda isiku nimel, välja arvatud juhul, kui hind sõltub tarbija eriomadustest või olukorrast.

- (36) Selleks et tagada teatavat liiki krediidilepingute puhul piisaval tasemel tarbijakaitse ilma krediidiandjat või vajaduse korral kredidivahendajat liigselt koormamata, on siiski asjakohane piirata lepingueelsele teabele esitatavaid nõudeid, arvestades sellist liiki krediidilepingute eripära.
- (37) Enne krediidilepingu [...] sõlmimist tuleks tarbijale esitada põhjalik teave, olenemata sellest, kas krediidi turustamise on kaasatud kredidivahendaja. Seetõttu tuleks lepingueelsele teabele esitatavaid nõudeid üldiselt kohaldada ka kredidivahendajate suhtes. Kui aga kauba tarnija või teenuse osutaja tegutseb kredidivahendajana kõrvaltegevusena, ei ole asjakohane kehtestada talle juriidilist kohustust anda lepingueelset teavet vastavalt käesolevale direktiivile. Näiteks võib krediidi vahendamise lugeda kauba tarnija või teenuse osutaja kõrvaltegevusalaks, kui krediidi vahendamine ei ole tema kaubandus-, äri- või kutsetegevuse põhieesmärk. Kõnealustel juhtudel tagatakse siiski piisaval tasemel tarbijakaitse, kuna krediidiandja peaks vastutama selle eest, et tarbija saab kogu lepingueelse teabe kas kredidivahendajalt, kui krediidiandja ja -vahendaja nii kokku lepivad, või muul sobival viisil.
- (38) Liikmesriikidel peaks olema võimalus reguleerida enne krediidilepingu [...] sõlmimist tarbijale edastatava teabe võimalikku siduvat iseloomu ning ajavahemikku, mille jooksul see on krediidiandja [...] suhtes siduv.

- (39) Tarbijale antavast lepingueelsest teabest hoolimata võib tarbija siiski vajada lisaabi selleks, et otsustada, milline pakutavatest krediidilepingutest [...] on tema vajadusi ja rahalist olukorda arvestades sobivaim. Seepärast peaksid liikmesriigid tagama, et krediidiandjad ja vajaduse korral krediidivahendajad [...] annavad **enne krediidilepingu sõlmimist** sellist abi seoses tarbijale pakutavate krediiditoodetega ning esitavad tarbijale isikupärastatud viisil piisavaid selgitusi asjaomase teabe, sealhulgas eelkõige pakutavate toodete põhiomaduste kohta, nii et tarbija mõistaks nende võimalikke tagajärgi oma majanduslikule olukorrale. Krediidiandjad ja vajaduse korral krediidivahendajad [...] peaksid selliste selgituste andmise viisi kohandama asjaoludele, milles krediiti pakutakse, ning tarbija vajadusele abi järele, võttes arvesse tarbija krediidialaseid teadmisi ja kogemusi ning konkreetsete krediiditoodete laadi. Sellised selgitused ei tohiks endast kujutada isikupärastatud soovitusi.
- (40) Nagu on rõhutatud komisjoni ettepanekus määruse kohta, millega nähakse ette tehisintellekti käsitlevad ühtlustatud õigusnormid (tehisintellekti käsitlev õigusakt)¹⁴, on tehisintellektisüsteeme lihtne mitmesugustes majanduse ja ühiskonna sektorites kasutusele võtta, sh piiriüleselt, ning need võivad levida kogu liidus. Seda arvesse võttes peaksid krediidiandjad [...] **ja** krediidivahendajad, **kui nad** [...] **isikupõhiselt** kohandavad oma hinnapakumist konkreetsete tarbijate või konkreetsete tarbijakategooriate vajadustele, tuginedes automatiseeritud otsuste tegemisele ja tarbijate käitumise profiilianalüüsile, mis võimaldab neil hinnata tarbija ostujõudu, **teavitama tarbijat, et** neile esitletud hinda on andmete automatiseeritud töötlemise alusel isikupõhiselt kohandatud, et nad saaksid ostuotsuse tegemisel võimalikke riske arvesse võtta.

¹⁴ COM(2021) 206 final.

- (41) Üldjuhul ei tohiks olla lubatud seosmüük, välja arvatud juhul, kui koos krediidilepinguga [...] pakutavat finantsteenust või -toodet ei ole võimalik pakkuda eraldi põhjusel, et see on krediidi lahutamatu osa, näiteks arvelduskrediidi puhul. Kuigi proportsionaalsuse kaalutlusi arvestades peaks krediidiandjatel [...] olema võimalus nõuda tarbijalt asjakohase kindlustuspoliisi olemasolu, et tagada krediidi tagasimaksmine või kindlustada tagatise väärtus, peaks tarbijal olema võimalik valida ise kindlustusandja. See ei tohiks mõjutada krediidiandja [...] kehtestatud krediidingimusi, tingimusel et vastava kindlustusandja kindlustuspoliis pakub samaväärset tagatist kui krediidiandja [...] pakutav kindlustuspoliis. Samuti peaks liikmesriikidel olema võimalus standardida täielikult või osaliselt kindlustuslepingute kindlustuskatte sätteid, et tarbijad saaksid soovi korral pakkumisi võrrelda.
- (42) **Krediidilepingutest ja** kõrvalteenustest tuleks teavitada selgel ja läbipaistval viisil. [...] Ei tohiks olla võimalik eeldada tarbija nõusolekut **krediidilepingu sõlmimiseks või** [...] kõrvalteenuste **ostmiseks**, vaid nõusolek tuleks anda selge nõusolekut väljendava tegevusega, millega tarbija teeb vabatahtliku, konkreetse, teadliku ja ühemõttelise tahteavalduse. Seda arvestades ei tohiks vaikimist, **tegevusetust ega vaikevalikuid, nagu** eelnevalt märgistatud lahtreid, [...] pidada nõusolekuks.

- (43) Nõustamine isikupärastatud soovitusel vormis on tegevus (edaspidi „nõustamisteenused“), mis võib olla ühendatud krediidi andmise või vahendamise muude aspektidega. Seepärast tuleks tarbijaid teavitada sellest, mida sellised nõustamisteenused hõlmavad ning kas neid osutatakse või on võimalik osutada, et tarbijad mõistaksid, mida neile osutatavad teenused endast kujutavad. Pidades silmas tähtsust, mida tarbijad omistavad mõistete „nõu“, „nõustamine“ ja „nõustajad“ kasutamisele, peaks liikmesriikidel olema võimalik keelata nende või sarnaste mõistete kasutamine, kui nõustamisteenuseid osutavad tarbijatele krediidiandjad või kredidivahendajad [...]. Samuti on asjakohane tagada, et liikmesriigid kehtestavad kaitsemeetmed juhtudeks, kui nõustamist kirjeldatakse sõltumatu teenusena, tagamaks, et asjaomaste kaalutavate toodete valik ja tasustamiskord vastab tarbija ootustele sellise nõustamise suhtes. Nõustamisteenuseid osutades peaks krediidiandja **või** kredidivahendaja [...] esitama teabe selle kohta, kas soovitus põhineb ainult tema enda tootevalikul või suurel hulgal turul pakutavatel toodetel, nii et tarbija saaks aru, mille alusel talle soovitus tehakse. Peale selle peaks krediidiandja **või** kredidivahendaja [...] teatavaks tegema tasu, mida tarbija nõustamisteenuste eest maksma peab, või selle arvutamise meetodi, kui teabe esitamise ajal ei ole seda summat võimalik kindlaks määrata.
- (44) Sellise krediidi**andmisega** [...], mida tarbija ei ole soovinud, võib teatavatel juhtudel kaasneda tarbija huve kahjustav tegevus. Seda silmas pidades peaks soovimatu krediidi**andmine** [...] olema keelatud, sealhulgas eelnevalt heakskiidetud krediitkaardi saatmine, kui tarbija ei ole seda tellinud, või olukord, kus tarbija arvelduskrediiti või krediitkaardi kasutuslimiiti suurendatakse ühepoolselt. **See ei piira krediidiandjate ja kredidivahendajate võimalust reklaamida või pakkuda krediiti ärisuhte raames kooskõlas tarbijakaitsealase liidu õigusega ja liidu õigusega kooskõlas olevate siseriiklike meetmetega.**

- (45) Liikmesriigid peaksid võtma asjakohaseid meetmeid, et edendada vastutustundlikke tavasid krediidisuhete kõigis etappides, võttes arvesse oma krediidituru eripära. Nende meetmete hulka võivad kuuluda näiteks tarbijate teavitamine ja harimine, sealhulgas hoiatused makseviivituste ja liigse võlakoormusega seotud riskide kohta. Laieneval krediiditurul on eriti oluline, et krediidiandjad ei tegeleks vastutustundetu laenuandmisega ega annaks krediiti ilma eelnevalt krediidivõimelisust hindamata. Selleks et vältida krediidiandjate sellist käitumist, peaksid liikmesriigid teostama vajalikku järelevalvet ning ette nägema vajalikud meetmed sellise käitumise eest karistamiseks. Ilma et see piiraks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/36/EÜ¹⁵ krediidiriski käsitlevate sätete kohaldamist, peaks krediidiandjatel [...] olema kohustus individuaalselt kontrollida tarbija krediidivõimelisust. Sel eesmärgil peaks krediidiandjatel [...] olema lubatud kasutada tarbijalt nii asjaomase krediidilepingu [...] ettevalmistamise ajal kui ka pikaajase ärisuhte ajal saadud teavet. Tarbijad peaksid samuti toimima läbimõeldult ja täitma oma lepingulisi kohustusi.
- (46) On oluline, et enne krediidilepingu [...] sõlmimist hinnataks ja kontrollitaks tarbija suutlikkust ja valmidust laenu tagasi maksta. Kõnealusel krediidivõimelisuse hindamisel tuleks tugineda tarbija huvidele, et vältida vastutustundetuid laenuandmistavasid ja liigset võlakoormust, ning arvesse võtta kõiki vajalikke ja asjakohaseid tegureid, mis võivad mõjutada tarbija suutlikkust krediit tagasi maksta. **Kui laenutaotluse esitab ühiselt rohkem kui üks tarbija, võib krediidivõimelisuse hindamisel lähtuda ühisest tagasimaksevõimest.** Liikmesriikidel peaks olema võimalik kehtestada tarbija krediidivõimelisuse hindamise lisakriteeriumide ja meetodite kohta lisasuuniseid, näiteks kehtestada laenusumma ja tagatisvara väärtuse suhtarvu või laenusumma ja sissetuleku suhtarvu piirmäärad.

¹⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/36/EL, mis käsitleb krediidiasutuste tegevuse alustamise tingimusi ning krediidiasutuste ja investeerimisühingute usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet, millega muudetakse direktiivi 2002/87/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2006/48/EÜ ja 2006/49/EÜ (ELT L 176, 27.6.2013, lk 338).

(47) Krediidivõimelisuse hindamine peaks tuginema tarbija rahalist ja majanduslikku olukorda, sealhulgas sissetulekut ja kulutusi käsitlevale teabele, **mis on vajalik ning proportsionaalne tarbijale pakutava krediidi laadi, suuruse, keerukuse ja riskidega.** Juhised selle kohta, mis kategooriatesse kuuluvaid andmeid tohib kasutada isikuandmete töötlemiseks krediidivõimelisuse otstarbel, on esitatud Euroopa Pangandusjärelevalve suunistes laenude väljastamise ja jälgimise kohta (EBA/GL/2020/06); sellised andmed hõlmavad muu hulgas tõendeid sissetuleku või tagasimaksete muude allikate kohta, finantsvarade ja -kohustuste teavet või teavet muude finantskohustuste kohta. Krediidivõimelisuse hindamisel ei tohiks kasutada selliseid isikuandmeid nagu sotsiaalmeediaplatformidel leiduvad isikuandmed või terviseandmeid, sealhulgas vähktõveandmed. Selleks et hõlbustada krediidivõimelisuse hindamist, peaksid tarbijad esitama teavet oma rahalise ja majandusliku olukorra kohta. [...] Tarbijale **tuleks** krediiti anda ainult juhul, kui krediidivõimelisuse hinnangu kohaselt on tõenäoline, et krediidilepingust [...] tulenevad kohustused täidetakse selle lepinguga nõutavatel tingimustel. **Hinnates tarbija suutlikkust täita krediidilepingust tulenevaid kohustusi, peaks krediidiandja võtma arvesse asjakohaseid tegureid ja konkreetseid asjaolusid, näiteks, kuid mitte ainult, käesoleva direktiivi kohaselt antavate laenude puhul, mille eesmärk on rahastada õpinguid või katta erakorralisi tervishoiukulusid, piisavate tõendite olemasolu selle kohta, et sellised laenud toovad tarbijale tulevikus tulu, või tagatiste või muude garantiide olemasolu, mida tarbija saaks laenu tagamiseks anda.** [...]

- (48) Ettepanekus määruse kohta, millega nähakse ette tehisintellekti käsitlevad ühtlustatud õigusnormid (tehisintellekti käsitlev õigusakt), on sätestatud, et tehisintellektisüsteemid, mida kasutatakse füüsilistele isikutele krediidi hinnangu andmiseks või nende krediidi võimelisuse hindamiseks, tuleks liigitada suure riskiga tehisintellektisüsteemideks, sest nendega otsustatakse nende inimeste juurdepääs finantsvahenditele või olulistele teenustele, nagu kinnisvara, elekter ja telekommunikatsiooniteenused. Seda riski arvestades peaks tarbijal juhul, kui krediidi võimelisuse hindamine hõlmab andmete automatiseeritud töötlemist, olema õigus isiklikule kontaktile krediidiandjaga [...] **vastavalt määrusele (EL) 2016/679**. Samuti peaks tarbijal olema õigus saada sisulisi **ja arusaadavaid** selgitusi tehtud hinnangu ning selle kohta, kuidas asjaomane andmete automatiseeritud töötlemine toimib, sealhulgas protsessi põhimuutujad, kasutatav loogika ja kaasnevad riskid, ning õigus väljendada oma seisukohta [...] krediidi võimelisuse hinnangu ja otsuse kohta. **See ei mõjuta krediidi võimelisuse hindamise tulemust.**
- (49) Tarbija krediidi võimelisuse hindamiseks peaks krediidiandja [...] kasutama ka krediidiandmebaase. Õiguslike ja tegelike asjaolude tõttu võivad sellised päringud oma ulatuselt erineda. Selleks et vältida konkurentsimoonusi krediidiandjate [...] vahel, peaks neil liikmesriigis, mis ei ole nende asukohariik, olema juurdepääs tarbijaid käsitlevatele era- või avalik-õiguslikele krediidiandmebaasidele samasugustel mittediskrimineerivatel tingimustel nagu selles liikmesriigis asutatud krediidiandjatel [...]. Liikmesriigid peaksid hõlbustama piiriülest juurdepääsu era- või avalik-õiguslikele andmebaasidele kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2016/679¹⁶. Selleks et tugevdada vastastikkuse põhimõtet, tuleks krediidiandmebaasides kooskõlas liidu ja siseriikliku õigusega säilitada teavet vähemalt tarbijate **asjakohaste** võlgnevuste kohta.

¹⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

- (50) Kui krediiditaotlus lükatakse tagasi krediidiandmebaasist saadud teabe põhjal, peaks krediidiandja [...] tarbijat teavitama nii sellest asjaolust kui ka sellest, mis teavet tema kohta asjaomases andmebaasis, **millega konsulteeriti**, [...] **hoitakse**.
- (51) Käesoleva direktiiviga ei reguleerita krediidilepingute [...] kehtivusega seonduvaid lepinguõiguse küsimusi. Seetõttu võivad liikmesriigid selles valdkonnas säilitada või kehtestada siseriiklikke norme, mis on kooskõlas liidu õigusega. Liikmesriigid võivad reguleerida krediidilepingu [...] sõlmimise pakkumistega seotud õiguskorda, eelkõige pakkumise tegemise aega ja ajavahemikku, mille jooksul see on krediidiandjale [...] siduv. Kui selline pakkumine esitatakse samal ajal kui käesoleva direktiiviga ette nähtud lepingueelne teave, tuleks see esitada eraldi dokumendis, samamoodi nagu muu lisateave, mille krediidiandja [...] tarbijale esitada soovib. Selle eraldi dokumendi võib lisada Euroopa tarbijakrediidi standardinfo teabelehele.
- (52) Krediidilepingus [...] tuleks selgel ja kokkuvõtlikul viisil esitada kogu vajalik teave, et tarbija oleks teadlik talle sellest lepingust tulenevatest õigustest ja kohustustest.

- (53) Ilma et see piiraks direktiivi 93/13/EMÜ kohaldamist ja käesoleva direktiivi kohaste lepingueelsete kohustuste täitmist ning eesmärgiga tagada kõrgetasemeline tarbijakaitse, tuleks aegsasti enne krediidilepingus [...] muudatuste tegemist esitada tarbijale kavandatavate muudatuste kirjeldus, sealhulgas teave selle kohta, kas nende tegemiseks on vaja tarbija nõusolekut või tehakse need õigusnormide alusel; muudatuste tegemise ajakava ning teave selle kohta, kuidas ja mis tähtaja jooksul saab tarbija esitada kaebuse, samuti selle pädeva asutuse nimi ja aadress, kellele saab kaebuse esitada. Lepingu muutmine ei tohiks mõjutada ühtki tarbija õigust, sealhulgas käesoleva direktiiviga ette nähtud õigust saada teavet. **See ei piira selliste liidu või siseriiklike sätete kohaldamist, mis käsitlevad lepingumuudatuste vastuvõetavust, tingimusi ja kehtivust.**
- (54) Täieliku läbipaistvuse tagamiseks tuleks tarbijale anda teavet laenuintressi kohta nii enne krediidilepingu [...] sõlmimist kui ka siis, kui leping sõlmitakse. Lepingu kehtivuse ajal tuleks tarbijat täiendavalt teavitada muutuva laenuintressi muutustest ning sellest tulenevatest muutustest maksetes. See ei piira selliste siseriiklike õigusnormide kohaldamist, mis ei ole seotud tarbijale edastatava teabega ning milles sätestatakse laenuintressi ja muude krediidiga seotud majanduslike tingimuste muutuste, välja arvatud makseid puudutavate muutuste tingimused või kirjeldatakse asjaomaseid tagajärgi, nt normid selle kohta, et krediidiandja [...] võib muuta laenuintressi üksnes mõjuval põhjusel või et tarbijal on õigus lõpetada leping juhul, kui laenuintress või muud konkreetsed krediidiga seotud majanduslikud tingimused muutuvad.

- (55) Arvelduskonto jäägi märkimisväärse ületamise korral, mis vältab kauem kui üks kuu, peaks krediidiandja esitama tarbijale viivitamata teabe arvelduskonto jäägi ületamise kohta, sealhulgas asjaomane summa, laenuintress ning kohaldatavad trahvid, tasud või viivised. Arvelduskonto jäägi korduva ületamise korral peaks krediidiandja pakkuma tarbijale nõustamisteenuseid, kui need on kättesaadavad, et aidata tarbijal leida muid, vähem kulukaid lahendusi, või soovitada tarbijale võlanõustamisteenuseid.
- (56) Tarbijatel peaks olema õigus ilma leppetrahvide ja põhjenduskohustuseta lepingust taganeda. Siiski [...] **peaks õiguskindluse suurendamiseks taganemistähtaeg lõppema igal juhul 12 kuud ja 14 päeva pärast krediidilepingu sõlmimist, kui tarbija ei ole saanud lepingu tingimusi ja teavet vastavalt käesolevale direktiivile. Taganemisperiood ei tohiks lõppeda, kui tarbijat ei ole tema taganemisõigusest teavitatud.**
- (57) Kui tarbija taganeb krediidilepingust [...], millega seoses ta on saanud kaupu, eelkõige järeelmaksuga ostust või rendi- või liisingulepingust, millega kaasneb väljaostmise kohustus, ei tohiks käesolev direktiiv piirata kaupade tagastamise või sellega seotud küsimuste reguleerimist liikmesriikide tasandil.
- (58) Mõnel juhul on siseriiklikus õiguses juba sätestatud, et vahendeid ei tohi tarbijale kättesaadavaks teha enne teatava tähtaja lõppu. Sellistel juhtudel võivad tarbijad soovida tagada, et nad saavad ostetud kauba või teenused varakult. Seetõttu peaks liikmesriikidel olema võimalus seotud krediidilepingute puhul erandkorras sätestada, et kui tarbijad avaldavad sõnaselgelt soovi saada ostetud kaup või teenus varakult, võib taganemisõiguse kasutamise tähtaega lühendada sama tähtpäevani, enne mida ei saa vahendeid kättesaadavaks teha.

- (59) Seotud krediidilepingute puhul on kaupade või teenuste ost ja sel eesmärgil sõlmitud krediidileping [...] omavahel seotud. Seega, kui tarbija kasutab liidu õiguse kohast õigust ostulepingust taganeda, ei peaks seotud krediidileping tarbija suhtes enam siduv olema. See ei tohiks piirata siseriikliku õiguse kohaldamist seotud krediidilepingute suhtes juhtudel, kui ostuleping on kehtetuks tunnistatud või tarbija on kasutanud oma taganemisõigust siseriikliku õiguse alusel. Samuti ei tohiks see piirata tarbijate õigusi, mis on sätestatud siseriiklikus õiguses, mille kohaselt ei saa tarbija ja kauba tarnija või teenuse osutaja vahel olla mingit siduvat lepingulist kohustust ega toimuda mingeid makseid seni, kuni tarbija ei ole alla kirjutanud krediidilepingule [...] kauba või teenuse ostu rahastamiseks.
- (60) Lepingupooltel peaks olema õigus tähtajatu krediidileping korraliselt lõpetada. Kui krediidilepingus [...] on nii kokku lepitud, peaks krediidiandjal [...] lisaks olema õigus objektiivselt põhjendatud asjaoludel peatada tarbija õigus tähtajatu krediidilepingu alusel krediidisumma kasutusse võtta. Selliste asjaolude hulka võivad kuuluda näiteks krediidi loata või petturliku kasutamise kahtlus või oluliselt suurenenud risk, et tarbija ei suuda täita oma kohustust krediit tagasi maksta. Käesoleva direktiivi kohaldamine ei tohiks piirata siseriikliku lepinguõiguse kohaldamist, millega reguleeritakse lepingupoolte õigust lõpetada krediidileping lepingu rikkumise tõttu.

- (61) Tarbijal peaks olema teatavatel tingimustel võimalus kasutada krediidiandja [...] suhtes õiguskaitsevahendeid, kui ostulepinguga tekivad probleemid. Liikmesriigid peaksid siiski kindlaks määrama, kui suures ulatuses ja mis tingimustel peab tarbija kasutama õiguskaitsevahendeid, eelkõige esitama hagi, kaupade tarnija või teenuste osutaja vastu, enne kui tal tekib õigus kasutada neid krediidiandja [...] vastu. Tarbijaid ei tohiks jätta ilma kaupade tarnija või teenuste osutaja ja krediidiandja [...] solidaarvastutust käsitleva siseriikliku õigusega ette nähtud õigustest.

(62) Tarbijal peaks olema õigus täita oma kohustused enne krediidilepingus kokkulepitud tähtpäeva saabumist. [...] Euroopa Kohtu [...] **tõlgenduse**¹⁷ **kohaselt** hõlmab tarbija õigus krediidi kogukulu vähendamisele krediidi ennetähtaegse tagasimaksmise korral kõiki tarbijalt nõutavaid kulusid. Krediidi ennetähtaegse tagasimaksmise korral peaks krediidiandjal olema õigus saada õiglast ja objektiivselt põhjendatud hüvitist kulude eest, mis on otseselt seotud krediidi ennetähtaegse tagasimaksmisega, võttes arvesse ka krediidiandja kulude kokkuvõidu. **Kolmanda isiku kohaldatavaid ja otse talle makstavaid makse ja tasusid, mis ei sõltu lepingu kestusest, ei tohiks vähenduse arvutamisel arvesse võtta, kuna neid kulusid ei kehtesta krediidiandja ja seega ei saa krediidiandja neid kulusid ühepoolset suurendada. Vähenduse arvutamisel tuleks siiski arvesse võtta tasusid, mida krediidiandja võtab kolmanda isiku kasuks.** Hüvitise arvutamise meetodi kindlaksmääramisel tuleks siiski arvesse võtta mitut põhimõtet. Krediidiandja hüvitise arvutamise tingimused peaksid olema tarbijale läbipaistvad ja arusaadavad juba lepingueelses etapis ning kindlasti krediidilepingu täitmise ajal. Lisaks sellele peaks arvutusmeetod olema krediidiandjate jaoks hõlpsasti rakendatav ning lihtsustada tuleks pädevate asutuste poolt läbiviidavat hüvitiste kontrollimist. Seetõttu ning võttes arvesse asjaolu, et krediidi kestust ja mahtu arvestades ei finantseerita tarbijakrediiti tavaliselt pikaajaliste rahastamismehhanismidega, tuleks hüvitise jaoks kindlaks määrata ühtne ülemmäär. See lähenemisviis peegeldab tarbijakrediidi eripära ega tohiks piirata teistsuguste lähenemisviiside kasutamist muude toodete suhtes, mida finantseeritakse pikaajaliste rahastamismehhanismidega, näiteks fikseeritud intressimääraga hüpoteeklaenuid.

¹⁷ [...]

- (63) Liikmesriikidel peaks olema õigus sätestada, et krediidiandja võib krediidi ennetähtaegse tagasimaksmise korral hüvitist nõuda ainult siis, kui tagasimaksete summa 12 kuu jooksul ületab liikmesriigi tasandil kindlaksmääratud künnise. Kui määratakse kindlaks see künnis, mis ei tohiks ületada 10 000 eurot, peaksid liikmesriigid arvesse võtma tarbijakrediidi keskmist summat oma turul.
- (64) Selleks et edendada siseturu loomist ja toimimist ning tagada kõrgetasemeline tarbijakaitse kogu liidus, peab teave krediidi kulukuse aastamäärade kohta olema kogu liidus võrreldav.
- (65) Mitmes liikmesriigis on kehtestatud ülempiirid intressimääradele, krediidi kulukuse aastamääradele ja/või tarbijale tulenevale krediidi kogukulule. Selline ülempiiride **süsteem** on osutunud tarbijatele kasulikuks, **kaitstes neid ülemäära kõrgete intressimäärade eest**. Sellel taustal peaks liikmesriikidel olema õigus kehtiv õiguskord säilitada. Selleks et parandada tarbijakaitset liikmesriikidele tarbetuid piiranguid seadmata, [...] **tuleks kehtestada piisavad meetmed, näiteks ülempiirid või liigkasu võtmisena käsitatavad intressimäärad, tagamaks, et tarbijatele ei kohaldata ülemäära kõrgeid intressimäärasid, krediidi kulukuse aastamäärasid ega krediidi kogukulu.**
- (66) Liikmesriikide õigusaktides on märkimisväärseid erinevusi seoses äritegevusega krediidilepingute sõlmimisel [...]. Tunnistades, et krediidivahendusega tegelevad väga erinevat laadi turuosalisel, tuleks liidu tasandil siiski kehtestada teatavad standardid, et tagada kutsetegevuse ja teenuse kõrge tase.

- (67) Kohaldatav liidu raamistik peaks andma tarbijatele kindlustunde, et krediidiandjad ja kredidivahendajad [...] arvestavad tarbijate huvidega, **sealhulgas võtavad arvesse nende võimalikku haavatavust ja finantskirjaoskuse taset**, tuginedes krediidiandjale ja kredidivahendajale [...] sellel ajal kättesaadavale teabele ning mõistlikele eeldustele riskide kohta, mis on seotud tarbija olukorraga pakutava krediidilepingu [...] kogu kestuse ajal. Sellise kindlustunde loomiseks tarbijale on oluline tagada sektoris õigluse, aususe ja kutsetegevuse kõrge tase ja huvide konfliktide, sealhulgas tasustamisest tulenevate huvide konfliktide asjakohane lahendamine ning nõuda, et tarbijale antakse nõu tema huve silmas pidades.
- (68) On asjakohane tagada, et krediidiandjate [...] **ja** kredidivahendajate [...] töötajatel oleksid piisavad teadmised ja piisav pädevus, et saavutada kutseoskuste kõrge tase. Seega tuleks nõuda, et asjakohaseid teadmisi ja pädevust tõendataks äriühingu tasandil ning teadmiste ja pädevuse miinimumnõuete alusel. Liikmesriikidele peaks jääma õigus kehtestada või säilitada sellised nõuded konkreetsetele füüsilistele isikutele **ning kohandada teadmiste ja pädevuse miinimumnõudeid eri liiki krediidiandjatele ja kredidivahendajatele, eelkõige juhul, kui nad tegutsevad kõrvaltegevusena**. Käesoleva direktiivi kohaldamisel peaksid käesoleva direktiiviga reguleeritud tegevusaladel tegutsevad töötajad hõlmama nii *front-* kui ka *back-office*'i töötajaid, sealhulgas **krediidiandjate ja kredidivahendajate** juhtkonda **ja asjakohasel juhul juhtorgani liikmeid**, kellel on krediidilepingu sõlmimise protsessis [...] tähtis roll. Krediidilepingu sõlmimise protsessiga [...] mitteseotud toetavaid funktsioone täitvaid isikuid, sealhulgas personaliosakonna või IKT-töötajad, ei tohiks käsitada töötajatena käesoleva direktiivi tähenduses. Liikmesriigid peaksid ette nägema meetmed selleks, et suurendada väikeste ja keskmise suurusega krediidiandjate seas teadlikkust käesoleva direktiivi nõuetest ning soodustada nõuete täitmist nende poolt, näiteks korraldama teabekampaaniaid, koostama kasutusjuhendid ja töötajate koolituse kavad.

- (69) Selleks et parandada tarbijate võimet teha teadlikke otsuseid vastutustundliku laenuvõtmise ja võla haldamise kohta, peaksid liikmesriigid toetama selliste meetmete võtmist, mille eesmärk on tarbijate harimine vastutustundliku laenuvõtmise ja võla haldamise küsimustes, eelkõige seoses tarbijakrediidilepingutega. Selle kohustuse täitmisel on võimalik tugineda liidu ja Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) koostöös välja töötatud finantspädevusraamistikule. Eriti tähtis on anda juhiseid tarbijatele, kes võtavad tarbijakrediiti esimest korda, eeskätt juhul, kui selleks kasutatakse digivahendeid. Komisjon peaks sellega seoses tegema kindlaks parima tava näited, et aidata kaasa tarbijate finantsteadlikkuse parandamiseks kavandatud meetmete edasiarendamisele. Komisjon võib parima tava näited avaldada koos sarnaste, muude ELi seadusandlike aktide jaoks koostatavate aruannetega.
- (70) Arvestades, et täitemenetlusel on märkimisväärsed tagajärjed krediidiandjatele, tarbijatele ja potentsiaalselt ka finantsstabiilsusele, on asjakohane innustada krediidiandjaid tegelema esilekerkiva krediidiriskiga ennetavalt juba varajases etapis ning kehtestada vajalikud meetmed eesmärgiga tagada, et krediidiandjad rakendavad enne täitemenetluse algatamist mõistlikku makseraskuste tõttu restruktureerimist ja teevad mõistlikke jõupingutusi olukorra lahendamiseks muul viisil. Makseviivituse korral tuleks püüda leida lahendusi, mille puhul võetakse muude tegurite hulgas arvesse tarbija individuaalseid asjaolusid, tema huve ja õigusi, suutlikkust krediit tagasi maksta ning mõistlikke vajadusi elamiskulude katmiseks, ning piirata tarbija kulusid. Liikmesriigid ei tohiks takistada krediidilepingu pooltel sõnaselgelt kokku leppimast, et krediidi tagasimaksmiseks piisab seotud krediidilepinguga hõlmatud kauba või sellise kauba müügist saadava tulu üleandmisest krediidiandjale.
- (71) Makseraskuste tõttu restruktureerimise meetmed võivad sisaldada krediidilepingu täielikku või osalist refinantseerimist või krediidilepingu varasemate tingimuste muutmist. Selline muutmine võib muu hulgas sisaldada järgmist: krediidilepingu kehtivuse pikendamine; krediidilepingu liigi muutmine; osa või kõigi tagasimakstavate osamaksete maksetähtpäeva edasilükkamine teatava aja võrra; intressimäära muutmine; maksepuhkuse pakkumine; osalised tagasimaksed; vääringu konverteerimine; ning võla osaline kustutamine ja võla koondamine.

- (72) Tarbijatele, kellel esineb raskusi finantskohustuste täitmisega, tuleb kasuks eriotstarbeline võlahaldusabi. Võlanõustamisteenuste eesmärk on toetada finantsraskustes tarbijaid ning aidata neil tasumata võlg võimalikult suures ulatuses tagasi maksta, säilitades seejuures inimväärse elatustaseme ja inimväärikuse. Selline isikupõhine ja sõltumatu abi [...] võib sisaldada õigusnõustamist, raha ja võla haldamist ning ka sotsiaalset ja psühholoogilist abi. **Seda abi peaksid andma era- või avaliku sektori kutselised ettevõtjad, kes ei ole krediidiandjad, kredidivahendajad ega krediiditeenuse osutajad ning kes on neist sõltumatud.** Liikmesriigid peaksid tagama, et tarbijatele tehakse otse või kaudselt kättesaadavaks sõltumatute kutseliste ettevõtjate osutatavad võlanõustamisteenused ning et võimaluse korral suunatakse tarbijad, kellel on raskusi võlgade tasumisel, enne täitemenetluse algatamist võlanõustamisele. Liikmesriikidele jääb õigus säilitada või kehtestada sellistele teenustele erinõuded.
- (73) Selleks et tagada turu läbipaistvus ja stabiilsus, peaksid liikmesriigid edasise ühtlustamise raames kehtestama asjakohased meetmed krediidiandjate [...] tegevuse reguleerimiseks või nende üle järelevalve teostamiseks.

- (74) Liikmesriigid peaksid tagama, et mittekrediidiasutuste suhtes kohaldatakse nõuetekohast tegevusloa andmise menetlust, **sealhulgas tegevuse alustamise menetlust**, või registreerimise ja järelevalvekorda, mille on kehtestanud sõltumatu pädev asutus. **Seda kohustust ei tuleks kohaldada krediidiasutuste suhtes, kelle suhtes juba kohaldatakse direktiivi 2013/36/EL kohast tegevusloa andmise menetlust, ega makseasutuste või e-raha asutuste suhtes, kelle suhtes juba kohaldatakse direktiivi (EL) nr 2015/2366 ja direktiivi 2009/110/EÜ kohast tegevusloa andmise menetlust ning registreerimis- ja järelevalvenõudeid, hõlmates nende krediidiandmise tegevust, mis on seotud makseteenustega, vastavalt direktiivi (EL) nr 2015/2366 artikli 18 lõikele 4. See ei piira siseriiklikke tegevusloa andmise menetlusi ega registreerimise või järelevalvekorda, mis on kehtestatud makseasutustele ja e-raha asutustele tarbijatele krediidi andmise eesmärgil ning krediidiasutustele kredidivahendajate tegevuse eesmärgil kooskõlas liidu õigusega.**

(74a) Liikmesriigid võivad vabastada tegevusloa saamise menetlusest ning registreerimismõuetest kaupade tarnijad ja teenuste osutajad, kes tegutsevad kredidivahendajana kõrvaltegevusena, ning kaupade tarnijad ja teenuste osutajad, kes annavad oma kaupade ja teenuste ostmiseks krediiti edasilükatud maksete kujul, ilma et ükski kolmas isik pakuks krediiti, kui krediiti antakse ilma intressita ja ilma muude tasudeta.

- (75) Käesoleva direktiiviga reguleeritakse ainult teatavaid kredidivahendajate kohustusi tarbijate suhtes. Seega peaks liikmesriikidele jääma vabadus säilitada või kehtestada kredidivahendajatele täiendavaid kohustusi, sealhulgas tingimused, mille kohaselt kredidivahendaja võib saada tasu tarbijalt, kes soovib tema teenuseid.
- (76) Krediidilepingust [...] tulenevate krediidiandja õiguste loovutamine ei tohiks panna tarbijat halvemasse olukorda. Samuti tuleks tarbijat nõuetekohaselt teavitada sellest, kui krediidileping [...] loovutatakse kolmandale isikule. Kui aga esialgne krediidiandja jääb kokkuleppel isikuga, kellele krediidileping loovutatakse, tarbija suhtes endiselt krediidi haldajaks, ei ole sellisest loovutamisest teatamine tarbija jaoks oluline. Seepärast oleks liidu tasandil kehtestatud nõue, et loovutamisest tuleb teatada tarbijale, sellisel juhul ülemäärane.
- (77) Liikmesriikidele peaks jääma õigus säilitada või kehtestada siseriiklikud õigusnormid, millega kehtestatakse ühised teavitamise vormid, kui see on vajalik keerukate tehingute tõhususe seisukohalt, nt väärtpaperistamine või vara realiseerimine pankade halduskorras sundlõpetamise raames.

- (78) Tarbijatele peaksid olema kättesaadavad asjakohased ja tõhusad menetlused käesolevas direktiivis kehtestatud [...] **krediidilepingutega** seotud vaidluste kohtuväliseks lahendamiseks; kui see on asjakohane, tuleks selleks kasutada olemasolevaid üksusi. Seoses asjaomaste lepinguliste vaidlustega on selline juurdepääs juba tagatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2013/11/EL¹⁸. Sellegipoolest peaks tarbijatel olema juurdepääs vaidluste kohtuvälise lahendamise menetlustele ka lepingueelsete vaidluste korral, mis on seotud käesoleva direktiivi kohaste õiguste ja kohustustega, näiteks lepingueelsele teabele esitatavate nõuete, nõustamisteenuste ja krediidivõimelisuse hindamisega ning vahendajate esitatava teabega juhul, kui vahendaja saab krediidiandjalt tasu ja seega puudub tal otsene lepinguline suhe tarbijaga. Selline vaidluste kohtuvälise lahendamise menetlus ja seda pakkuvad üksused peaksid vastama direktiiviga 2013/11/EL sätestatud kvaliteedinõuetele.
- (79) Liikmesriigid peaksid määrama pädevad asutused, kelle pädevuses on käesoleva direktiivi täitmise tagamine, ning tagama, et nendele pädevatele asutustele antakse uurimise ja täitmise tagamise volitused ning piisavad vahendid, mis on vajalikud nende ülesannete täitmiseks. Liikmesriikide pädevad asutused peaksid tegema üksteisega koostööd, kui see on vajalik nende käesolevast direktiivist tulenevate ülesannete täitmiseks.
- (80) Liikmesriigid peaksid kehtestama eeskirjad karistuste kohta käesoleva direktiivi alusel vastu võetud siseriiklike õigusnormide rikkumiste eest ja tagama nende eeskirjade rakendamise. Kuigi liikmesriikidele jääb karistuste valikul otsustusõigus, peaksid kehtestatud karistused olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

¹⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta direktiiv 2013/11/EL tarbijavaidluste kohtuvälise lahendamise kohta, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 2006/2004 ja direktiivi 2009/22/EÜ (ELT L 165, 18.6.2013, lk 63).

(81) [...] ¹⁹[...]

(82) Selleks et suurendada läbipaistvust ja tarbijate kindlustunnet, võib pädev asutus avalikustada halduskaristuse, mis määratakse käesoleva direktiivi alusel võetud meetmete rikkumise eest, välja arvatud juhul, kui selline avalikustamine ohustaks tõsiselt finantsturge või tekitaks asjaomastele isikutele ebaproportsionaalset kahju.

¹⁹ [...]

- (83) Kuna käesoleva direktiivi eesmärki, nimelt ühiste normide/reeglite kehtestamine liikmesriikides tarbijakrediidi suhtes kohaldatavate õigus- ja haldusnormide teatavate aspektide kohta, ei suuda liikmesriigid digiüleminekuga seotud turusuundumusi ja piiriülese krediidi andmise hõlbustamise eesmärki arvesse võttes piisavalt saavutada, küll aga saab seda paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (84) Selleks et muuta käesoleva direktiivi mitteolemuslikke osi, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte krediidi kulukuse aastamäära arvutamiseks vajalike lisaelduste kohta. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes²⁰ sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.

²⁰ ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

- (85) Kooskõlas liikmesriikide ja komisjoni 28. septembri 2011. aasta ühise poliitilise deklaratsiooniga selgitavate dokumentide kohta²¹ kohustuvad liikmesriigid põhjendatud juhtudel lisama ülevõtmismeetmeid käsitlevale teatele ühe või mitu dokumenti, milles selgitatakse seost direktiivi osade ja ülevõtvate liikmesriigi õigusaktide vastavate osade vahel. Käesoleva direktiivi puhul leiab seadusandja, et nimetatud dokumentide esitamine on põhjendatud.
- (86) Võttes arvesse direktiivis 2008/48/EÜ tarbijakrediidisektori arengu tõttu vajalike muudatuste arvu ning vajadust tagada liidu õigusaktide selgus, tuleks nimetatud direktiiv kehtetuks tunnistada ja asendada käesoleva direktiiviga.
- (87) Liikmesriigid peaksid kohaldama käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikke norme alates [väljaannete talitus, palun lisage kuupäev: kuus kuud pärast ülevõtmise tähtaega]. [...]
- (88) Euroopa Andmekaitseinspektoriga konsulteeriti kooskõlas määruse (EL) 2018/1725²² artikli 42 lõikega 1 ning ta esitas arvamuse XX XXXX²³,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

²¹ ELT C 369, 17.12.2011, lk 14.

²² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ (ELT L 295, 21.11.2018, lk 39).

²³ ...

I PEATÜKK
ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Reguleerimise

Käesoleva direktiiviga kehtestatakse ühine raamistik, millega ühtlustatakse liikmesriikide selliste õigus- ja haldusnormide teatavaid aspekte, mis käsitlevad [...] tarbijakrediidilepinguid.

Artikkel 2

Kohaldamisala

1. Käesolevat direktiivi kohaldatakse krediidilepingute suhtes.

[...]

2. Käesolevat direktiivi ei kohaldata järgmise suhtes:

- a) krediidilepingud, mis on tagatud kas hüpoteegiga või muu võrreldava tagatisega, mida liikmesriigis tavaliselt [...] kinnisvarale seatakse, või [...] kinnisvaraga seotud õigusega;
- b) krediidilepingud, mille eesmärk on maa või olemasoleva või projekteeritava ehitise, **sealhulgas äriruumide** omandiõiguse omandamine või säilitamine;
- c) krediidilepingud, mille krediidi kogusumma on suurem kui 100 000 eurot;

- d) krediidilepingud, mille puhul annab tööandja krediiti oma töötajatele kõrvaltegevusena ja mille kohaselt pakutakse krediiti kas intressivabalt või krediidi kulukuse aastamääraga, mis on kehtivast turumäärast madalam ja mida ei pakuta avalikkusele;
- e) krediidilepingud, mis sõlmitakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/65/EL²⁴ artikli 4 lõike 1 punktis 1 määratletud investeerimisühingutega või Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 575/2013²⁵ artikli 4 lõike 1 punktis 1 määratletud krediidiasutustega, et võimaldada investoril teostada tehinguid seoses direktiivi 2014/65/EL I lisa C jaos loetletud ühe või mitme finantsinstrumendiga, kui krediidiandjaks olev investeerimisühing või krediidiasutus on sellise tehingu osaline;
- f) krediidilepingud, mis sõlmitakse kohtus või muus ametiasutuses saavutatud kokkuleppe tulemusena;

fa) rendi- või liisingulepingud, mille puhul ei lepingu endaga ega mis tahes eraldi lepinguga ei sätestata kohustust ega võimalust lepingu ese välja osta;

fb) edasilükatud maksed, mille puhul kauba tarnija või teenuse osutaja annab, ilma et kolmas isik pakuks krediiti, tarbijale aega tasuda kaupade või teenuste eest ilma intressita ja muude tasudeta ning see makse tuleb teha 90 päeva jooksul alates kaupade tarnimise või teenuste osutamise lepingu sõlmimisest ning mille puhul maksta tuleb üksnes nõuete täitmata jätmisega seotud piiratud tasud, mis on märgitud kauba tarnija või teenuse osutaja arvel või lepingus või sätestatud õigusnormides;

²⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiiv 2014/65/EL, finantsinstrumentide turgude kohta ning millega muudetakse direktiive 2002/92/EÜ ja 2011/61/EL (ELT L 173, 12.6.2014, lk 349).

²⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 575/2013 krediidiasutuste ja investeerimisühingute suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta ja määruse (EL) nr 648/2012 muutmise kohta (ELT L 176, 27.6.2013, lk 1).

fc) määratud tagasimaksega deebetkaardid, tingimusel et krediit tuleb tagasi maksta 40 päeva jooksul ilma intressita ja krediidi andmisega seotud tasudeta ning et maksta tuleb ainult makseteenuse osutamisega seotud piiratud tasusid;

- g) krediidilepingud, mis on seotud olemasoleva võla maksetähtpäeva tasuta edasilükkamisega;
- h) krediidilepingud, mille puhul nõutakse tarbijalt krediidiandja kasuks esemelise tagatise andmist ja mille kohaselt tarbija vastutus piirdub rangelt selle tagatiseks oleva esemega;
- i) krediidilepingud, mis on seotud piiratud hulgale laenusaaajatele seadusjärgselt ja üldistes huvides antavate laenudega ja mis on tavaliselt turul kehtivatest madalamate intressimääradega või intressivabad või sõlmitud muudel tingimustel, mis on tarbijatele soodsamad turul kehtivatest tingimustest.
- j) krediidilepingud, mis kehtivad [*väljaannete talitus, palun lisage kuupäev: kuus kuud pärast ülevõtmise tähtaega*]; artikleid 23 ja 24, artikli 25 lõike 1 teist lauset, artikli 25 lõiget 2 ning artikleid 28 ja 39 kohaldatakse siiski kõigi tähtajatute krediidilepingute suhtes, mis kehtivad [*väljaannete talitus, palun lisage kuupäev: kuus kuud pärast ülevõtmise tähtaega*].

3. Olenemata lõike 2 punktist c kohaldatakse käesolevat direktiivi krediidilepingute suhtes, **mis ei ole kinnisvaraga või kinnisvaraga seotud õigusega tagatud ning** mille krediidi kogusumma on suurem kui 100 000 eurot, kui sellise krediidilepingu eesmärk on elamukinnisvara renoveerimine.

4. Krediidilepingute puhul, millega lubatakse arvelduskonto jäägi ületamist, kohaldatakse üksnes artikleid 1, 2 ja 3, 25, **31, 37** ja **40–50**.

5. Liikmesriigid võivad ette näha, et selliste organisatsioonide sõlmitud krediidilepingute suhtes, mille liikmelisus on piiratud teatud piirkonnas elavate või töötavate isikutega, teatud tööandja töötajate ja pensionile jäänud töötajatega või isikutega, kes vastavad muudele siseriiklikus õiguses kehtestatud kriteeriumidele, mis on liikmetevahelise sideme aluseks, ning mis vastavad alljärgnevalt loetletud tingimustele, kohaldatakse ainult artikleid 1, 2 ja 3, 7 ja 8, 11, 19 ja 20, artikli 21 lõike 1 punkte a–h ja l, artikli 21 lõiget 3 ning artikleid 23, 25 ja 28–[...]50:

- a) organisatsioon on loodud liikmete vastastikuse kasu eesmärgil,
- b) see teenib kasumit üksnes oma liikmete tarbeks,
- c) see täidab siseriiklikust õigusest tulenevat sotsiaalset eesmärki,
- d) see saab ja haldab üksnes oma liikmete sääste ning annab krediiti üksnes oma liikmetele,
- e) see annab krediiti krediidi kulukuse aastamäära alusel, mis on madalam turul valitsevast määrast või ei ületa siseriiklikus õiguses kehtestatud ülemmäära.

Liikmesriigid võivad käesoleva direktiivi kohaldamisalast erandina välja jätta esimeses lõigus osutatud organisatsiooni sõlmitud krediidilepingud juhul, kui kõigi selle organisatsiooni sõlmitud kehtivate krediidilepingute koguväärtus on tühine võrreldes kõigi kehtivate krediidilepingute koguväärtusega organisatsiooni asukohaliikmesriigis ning kui kõigi selliste organisatsioonide sõlmitud kehtivate krediidilepingute koguväärtus asjaomases liikmesriigis moodustab alla 1 % kõigi kõnealuses liikmesriigis sõlmitud kehtivate krediidilepingute koguväärtusest.

Liikmesriigid kontrollivad igal aastal, kas sellise teises lõigus osutatud erandi kohaldamise tingimused on endiselt täidetud, ning võtavad meetmed erandi tühistamiseks, kui nad leiavad, et need ei ole enam täidetud.

6. Liikmesriigid võivad otsustada, et krediidilepingute suhtes, [...] **mis käsitlevad** maksetähtpäeva edasilükkamist või tagasimaksmise meetodeid juhul, kui tarbijal on esialgse krediidilepingu puhul tekkinud **või tõenäoliselt tekib** makseviivitus, kohaldatakse ainult artikleid 1, 2 ja 3, 7 ja 8, 11, 19 ja 20, artikli 21 lõike 1 punkte a–h, l ja r, artikli 21 lõiget 3 ning artikleid 23, 25, 28–38 ja 40–50, kui täidetud on järgmised tingimused:
- a) selline kokkulepe aitaks tõenäoliselt vältida tarbija makseviivitusega seotud kohtumenetlust;
 - b) tarbijale ei kohaldata sellise kokkuleppe sõlmimisel esialgse krediidilepinguga võrreldes halvemaid tingimusi.

6a. Liikmesriigid võivad otsustada, et artikli 8 lõike 2 punkte d–f, artikli 10 lõikeid 3a ja 8, artikli 11 lõiget 2a, artikli 21 lõiget 3 ja artiklit 29 ei kohaldata ühe või mitme järgmise krediidilepingu suhtes: krediidilepingud, mille krediidi kogusumma on väiksem kui 200 eurot; arvelduskrediidi vormis krediidilepingud, mille puhul tuleb krediit tagasi maksta nõudmisel või kolme kuu jooksul; krediidilepingud, mille puhul krediiti antakse ilma intressi ja muude tasudeta; krediidilepingud, mille tingimuste kohaselt tuleb krediit tagasi maksta kolme kuu jooksul ja mille eest tuleb tasuda kõigest tähtsusetuid tasusid.

Artikkel 3

Mõisted

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „tarbija“ – füüsiline isik, kelle tegutsemise eesmärk pole seotud tema kaubandus-, äri- või kutsetegevusega;
- 2) „krediidiandja“ – füüsiline või juriidiline isik, kes annab või lubab anda krediiti oma kaubandus-, äri- või kutsetegevuse raames;

- 3) „krediidileping“ – leping, millega krediidiandja annab või lubab anda tarbijale krediiti tasumise edasilükkamise, laenu või muu samalaadse finantstehingu vormis, välja arvatud teenuste pideva osutamise lepingud või samalaadsete kaupade tarnimise lepingud, mille kohaselt tarbija tasub selliste kaupade või teenuste eest osamaksetega kogu lepingu kehtivuse aja jooksul;

3a) „kõrvalteenus“ – krediidilepinguga seoses tarbijale pakutav teenus;

- 4) [...]
- 5) „krediidi kogukulu tarbijale“ – kõik kulud, kaasa arvatud intress, lepingutasud, maksud ja mis tahes muud tasud, mida tarbija on kohustatud seoses krediidilepinguga [...] maksma ja mis on krediidiandjale krediidilepingute puhul teada [...], välja arvatud notaritasud; krediidilepinguga [...] seotud kõrvalteenuste kulud, **eelkõige kindlustusmaksed**, arvatakse samuti tarbija krediidi kogukulu hulka, kui leping seoses selliste kõrvalteenustega on krediidi saamiseks või krediidi reklaamitavatel tingimustel saamiseks samuti kohustuslik;
- 6) „tarbija makstav kogusumma“ – krediidi kogusumma ja krediidi kogukulu tarbija jaoks;
- 7) „krediidi kulukuse aastamäär“ – krediidi kogukulu tarbijale, mis on väljendatud aastase protsendimäärana krediidi kogusummast ja [...] **arvutatud** artiklis 30 [...] **sätetatud viisil**;

- 8) „laenuintress“ – fikseeritud või muutuva protsendimäärana väljendatud aastane intressimäär, mida kohaldatakse kasutusse võetud krediidisumma suhtes;
- 9) „fikseeritud laenuintress“ – laenuintress, mille krediidiandja [...] ja tarbija lepivad krediidilepingus [...] kokku krediidilepingu [...] kogu kehtivusajaks, või mitu laenuintressi, mille krediidiandja [...] ja tarbija lepivad krediidilepingus [...] kokku teatud ajavahemikeks, mille puhul laenuintressid on kindlaks määratud üksnes kindlaksmääratud protsendimääraga. Kui kõik intressimäärad ei ole krediidilepingus [...] kindlaks määratud, loetakse laenuintress fikseerituks üksnes nendeks ajavahemikeks, mille puhul laenuintress määratakse kindlaks üksnes kindlaksmääratud protsendimäär alusel, mis on kokku lepitud krediidilepingu [...] sõlmimisel;
- 10) „krediidi kogusumma“ – krediidilepingu [...] alusel kättesaadavaks tehtava krediidi ülemmäär või kogusumma;
- 11) „püsiv andmekandja“ – vahend, mis võimaldab tarbijal säilitada isiklikult talle suunatud teavet nii, et sellele on võimalik hilisemaks kasutamiseks ligi pääseda teabe eesmärgiga vastavuses oleva aja jooksul, ja mis võimaldab säilitatud teavet muutmata kujul taasesitada;
- 12) „krediidivahendaja“ – füüsiline või juriidiline isik, kes ei tegutse krediidiandja või notarina ja kelle tegevus on ulatuslikum kui üksnes otseselt või kaudselt tarbija tutvustamine krediidiandjale ning kes teeb rahalises või muus kokkulepitud majanduslikku kasu andvas vormis tasu eest oma kaubandus-, äri- või kutsetegevuse käigus järgmist:
- a) esitleb või pakub tarbijatele krediidilepinguid;

- b) abistab tarbijaid, tehes krediidilepingutega seotud ettevalmistavat tööd või muud lepingueelset administratiivset tööd, välja arvatud punktis a osutatud tegevus; või
- c) sõlmib tarbijatega krediidilepinguid krediidandja nimel;
- 13) „lepingueelne teave“ – teave, **mis antakse enne, kui krediidileping või pakkumine muutub tarbija suhtes siduvaks**, ning mida tarbija vajab selleks, et võrrelda eri krediidipakkumisi ja teha krediidilepingu [...] sõlmimise otsus kõiki asjaolusid arvesse võttes;
- 14) „profiilialüüs“ – igasugune määruse (EL) 2016/679 artikli 4 punktis 4 esitatud määratlusele vastav isikuandmete automatiseeritud töötlemine;
- 15) „kaugsidevahendid“ – kõik direktiivi 2002/65/EÜ artikli 2 punktis e esitatud määratlusele vastavad kaugsidevahendid;
- 16) „seosmüük“ – krediidilepingu [...] pakkumine või müümine ühes pakendis muude eristatavate finantstoodete või -teenustega, kusjuures krediidilepingut [...] eraldiseisvalt tarbijale kättesaadavaks ei tehta;
- 17) „komplektina müük“ – krediidilepingu [...] pakkumine või müümine ühes pakendis muude eristatavate finantstoodete või -teenustega, kusjuures krediidileping [...] tehakse tarbijale kättesaadavaks ka eraldiseisvana, kuid mitte tingimata samadel tingimustel kui komplektis nende muude toodete või teenustega;
- 18) „nõustamisteenused“ – tarbijale suunatud isikupärastatud soovitusel krediidilepinguga [...] seotud ühe või mitme tehingu kohta, mis kujutavad endast eraldiseisvat tegevust krediidandi andmisest ja krediidivahendajate osutatavatest punktis 12 määratletud teenustest;

- 19) „arvelduskrediit“ – sõnaselge krediidileping, millega krediidiandja teeb tarbijale kättesaadavaks vahendid, mis ületavad tarbija arvelduskonto jääki;
- 20) „arvelduskonto jäägi ületamine“ – vaikumisi heaks kiidetud arvelduskrediit, millega krediidiandja teeb tarbijale kättesaadavaks vahendid, mis ületavad tarbija arvelduskonto jääki või kokkulepitud arvelduskrediiti;
- 21) „seotud krediidileping“ – krediidileping [...], mille puhul
- a) kõnealust krediiti või teenust kasutatakse üksnes niisuguse lepingu rahastamiseks, mis on sõlmitud konkreetse kauba tarnimiseks või konkreetse teenuse osutamiseks, ning
 - b) neid kahte lepingut vaadeldakse objektiivselt seisukohast majanduslikult ühtsena; majanduslikult ühtseks loetakse lepingud siis, kui kauba tarnija või teenuse osutaja rahastab tarbija krediiti ise, või – kui rahastajaks on kolmas isik – kui krediidiandja [...] kasutab seoses krediidilepingu [...] sõlmimise või ettevalmistamisega tarnija või teenuse osutaja teenuseid või kui konkreetsed kaubad või konkreetse teenuse osutamine on krediidilepingus [...] sõnaselgelt kindlaks määratud;
- 22) „krediidi ennetähtaegne tagasimaksmine“ – krediidilepingust [...] tulenevate tarbija kohustuste täielik või osaline täitmine **enne kokkulepitud kuupäeva**;
- [...]

[...]

25) „võlanõustamisteenused“ – sõltumatute kutseliste ettevõtjate pakutav isikupärastatud tehniline, juriidiline või psühholoogiline abi tarbijatele, kellel on või võib tekkida raskusi oma finantskohustuste täitmisel;

25a) „määratud tagasimaksega deebetkaart“ – krediidi- või makseasutuse pakutav makseinstrument, mis võimaldab debiteerida kaardi valdaja arvelduskontot või teha kontolt makse eelnevalt kokku lepitud kuupäeval tehingute kogusumma võrra, tavaliselt üks kord kuus, ilma intressita.

25b) „ilma intressita ja muude tasudeta antav krediit“ – krediit, mis antakse tarbijale ilma intresside ja tasudeta, välja arvatud maksete hilinemise korral makstavad tasud ja tarbijale makseviivitustest tulenevad tasud kooskõlas liidu ja siseriikliku õigusega.

Artikkel 4

Eurodes väljendatud summade omavääringusse konverteerimine

1. Käesoleva direktiivi kohaldamisel kasutavad liikmesriigid, kes konverteerivad eurodes väljendatud summad omavääringusse, esialgu selleks konverteerimiseks käesoleva direktiivi jõustumiskuupäeval kehtivat vahetuskurssi.
2. Liikmesriigid võivad lõike 1 kohasel konverteerimisel saadud summasid ümardada, kui nimetatud ümardamine jääb 10 euro piiresse.

Artikkel 5

Kohustus anda tarbijatele tasuta teavet

Liikmesriigid nõuavad, et kui tarbijatele antakse teavet vastavalt käesolevale direktiivile, esitatakse selline teave tarbijatele tasuta.

Artikkel 6

[...]

[...]

II PEATÜKK

ENNE KREDIIDILEPINGU [...] SÕLMIMIST ANTAV TEAVE

Artikkel 7

Krediidilepingute [...] reklaam ja turundus

Ilma et see piiraks direktiivi 2005/29/EÜ kohaldamist, nõuavad liikmesriigid, et krediidilepinguid [...] käsitlevad reklaam- ja turundusteadete on õiglasel, selged ja mitte eksitavad. Keelatud on reklaam- ja turundusteadete sõnastus, mis võib tarbijates tekitada põhjendamatuid ootusi seoses krediidi kättesaadavuse või kulukusega.

Artikkel 8

Krediidilepingute [...] reklaamis sisalduv standardteave

1. Liikmesriigid nõuavad, et krediidilepinguid [...] käsitlev reklaam, milles osutatakse intressimäärale või arvnäitajatele, mis kajastavad krediidi kulukust tarbijale, sisaldab käesolevale direktiivile vastavat standardteavet.

Seda kohustust ei kohaldata, kui siseriikliku õiguse kohaselt tuleb krediidilepingutega [...] seotud reklaamide puhul välja tuua eelkõige krediidi kulukuse aastamäär, mitte intressimäär või mis tahes muud arvnäitajad, mis on seotud krediidi mis tahes kuluga tarbijale esimeses lõigus määratletud tähenduses.

2. Standardteave on vastavalt vajadusele kergesti loetav või selgesti kuuldav ning kohandatud reklaamiks kasutatava andmekandja tehnilistele piirangutele ning selles tuleb [...] selgel, kokkuvõtlikul ja selgelt eristuvil viisil osutada kõigile järgmistele elementidele:
 - a) fikseeritud või muutuva või mõlema määraga laenuintress koos üksikasjadega kõikide kohaldatavate tasude kohta, mis sisalduvad krediidi kogukulus tarbijale;
 - b) krediidi kogusumma;
 - c) krediidi kulukuse aastamäär;
 - d) kohaldataval juhul krediidilepingu [...] kestus;

- e) konkreetsete kaupade või teenuste eest tasumiseks maksete edasilükkamise vormis võetud krediidi puhul hind kohe tasudes (netohind) ja mis tahes ettemaksu summa;
- f) vajaduse korral tarbija makstav kogusumma ja osamaksete summa.

Teatavatel põhjendatud asjaoludel, kui esimeses lõigus osutatud standardteabe edastamiseks kasutatav andmekandja ei võimalda esitada teavet visuaalselt **kas üldse või kergesti loetaval kujul**, selle lõigu punkte e ja f ei kohaldata.

2a. Lõikes 2 loetletud standardteave esitatakse tüüpilise näitena.

- 3. Kui selleks, et saada krediiti või saada krediiti reklaamitavatel tingimustel, on kohustuslik sõlmida leping krediidilepinguga [...] seotud teatava kõrvalteenuse jaoks ja selle teenuse maksumust ei saa eelnevalt kindlaks määrata, tuleb standardteabes koos lõike 2 punktis c osutatud krediidi kulukuse aastamääraga selgel, kokkuvõtlikul ja selgelt eristuv viisil välja tuua selle lepingu sõlmimise kohustus.

Artikkel 9

Üldteave

- 1. Liikmesriigid tagavad, et krediidiaandjad või vajaduse korral krediidivahendajad [...] teevad tarbijale igal juhul [...] püsival andmekandjal **või elektroonisel kujul** kättesaadavaks selge ja arusaadava üldteabe krediidilepingute [...] kohta.

2. Lõikes 1 osutatud üldteave hõlmab vähemalt järgmist:
- a) teabe esitaja nimi, asukohta aadress, telefoninumber ja e-posti aadress;
 - b) eesmärk, milleks krediiti võib kasutada;
 - c) krediidilepingu [...] **võimalik** kestus;
 - d) pakutavad laenuintressi liigid, märkides, kas tegemist on fikseeritud või muutuva intressimäära või mõlemaga, koos fikseeritud ja muutuva intressimäära omaduste lühikirjeldusega, sealhulgas teabega, mida kumbki intressimäär tarbijale tähendab;
 - e) tüüpiline näide, mis kajastab krediidi kogusummat, krediidi kogukulu tarbijale, tarbija makstavat kogusummat ja krediidi kulukuse aastamäära;
 - f) märke võimalike lisakulude kohta, mis ei sisaldu krediidi kogukulus tarbijale ja mis tuleb seoses krediidilepinguga [...] tasuda;
 - g) erinevad võimalused krediidi tagasimaksmiseks krediidiaandjale (sealhulgas perioodiliste tagasimaksete arv, sagedus ja suurus);
 - h) **krediidi ennetähtaegse tagasimaksmise õiguse puudumine või olemasolu ning kohaldataval juhul** krediidi ennetähtaegse tagasimaksmisega otseselt seotud tingimuste kirjeldus;
 - i) taganemisõiguse kirjeldus;

- j) mäрге kõrvalteenuste kohta, mida tarbija peab ostma, et saada krediiti või saada seda reklaamitavatel tingimustel, ja asjakohasel juhul selgitus selle kohta, et kõrvalteenuseid võib osta teenuseosutajalt, kes ei ole krediidiandja; ning
- k) üldine hoiatus krediidilepinguga [...] võetud kohustuste täitmata jätmise võimalike tagajärgede kohta.

Artikkel 10

Lepingueelne teave

1. Liikmesriigid nõuavad, et krediidiandja ning vajaduse korral kredidivahendaja [...] esitab tarbijale lepinguelse teabe, et tarbija saaks võrrelda eri pakkumisi ning teha seega kõiki asjaolusid arvesse võttes otsuse, kas sõlmida krediidileping [...] krediidiandja [...] pakutavatel lepingutingimustel; kui see on asjakohane, põhineb kõnealune teave tarbija eelistustel ja tema esitatud teabel. Selline lepingueelne teave tuleb tarbijale esitada [...] **aegsasti** enne seda, kui krediidileping või pakkumine [...] muutub tarbija suhtes siduvaks.

2. Kui esimeses lõigus osutatud lepingueelne teave esitatakse vähem kui üks päev enne seda, kui krediidileping või pakkumine või ühisrahastuse laenuandmise teenuse osutamise leping või pakkumine muutub tarbija suhtes siduvaks, nõuavad liikmesriigid, et krediidiandja või vajaduse korral krediidivahendaja või ühisrahastuse laenuandmise teenuse osutaja edastaks tarbijale paberil või muud püsivat andmekandjat kasutades meeldetuletuse selle kohta, et tarbijal on koosõlas artikliga 26 võimalus krediidilepingust või ühisrahastuse laenuandmise teenuse osutamise lepingust taganeda, ning menetluse kohta, mida lepingust taganemiseks järgida tuleb. See meeldetuletus esitatakse tarbijale hiljemalt üks päev pärast krediidilepingu või ühisrahastuse laenuandmise teenuse osutamise lepingu sõlmimist või krediidipakkumise vastuvõtmist.

2. Lõikes 1 osutatud lepingueelne teave esitatakse [...] püsival andmekandjal I lisas esitatud Euroopa tarbijakrediidi standardinfo teabelehe kujul. [...] Krediidiandja loetakse käesolevas lõikes ja direktiivi 2002/65/EÜ artikli 3 lõigetes 1 ja 2 sätestatud teabele esitatavad nõuded täitnuks, kui ta on esitanud Euroopa tarbijakrediidi standardinfo teabelehe.

3. Lõikes 1 osutatud lepingueelses teabes täpsustatakse kõiki järgmisi elemente, **mis esitatakse selgelt eristaval viisil Euroopa tarbijakrediidi standardinfo teabelehe esilehel:**

[punkt a on üle viidud uue lõike 3a punkti a]

[punkt b on üle viidud lõike 3 punkti pa]

c) krediidi kogusumma [...];

d) krediidilepingu [...] kestus;

da) krediidi kulukuse aastamäär ja tarbija makstav kogusumma; *[üle toodud lõike 3 punkti g algusest]*

e) konkreetsete kaupade või teenuste eest tasumiseks maksete edasilükkamise vormis võetud krediidi puhul või seotud krediidilepingute puhul konkreetset kaubad või teenused ja nende hind kohe tasudes (netohind);

[punktid f–h on üle viidud uue lõike 3a punktidesse c–e]

i) tarbija tehtavate maksete summa, arv ja sagedus ning vajaduse korral tagasimaksete sooritamise järjekord erineva laenuintressiga laenujääkide puhul;

[punktid j–l on üle viidud uue lõike 3a punktidesse f–h]

m) **maksete hilinemisest tulenevad kulud, s.t** kohaldatav viivis ja selle kohandamise kord ning vajaduse korral makseviivituse korral makstavad tasud;

[punktid n ja o on üle viidud uue lõike 3a punktidesse i ja j]

p) taganemisõiguse olemasolu **või puudumine**;

pa) krediidiandja nimi, asukoha aadress, telefoninumber ja e-posti aadress ning vajaduse korral asjaomase krediidivahendaja nimi, asukoha aadress, telefoninumber ja e-posti aadress. *[üle toodud lõike 3 punktist b]*

[punktid q–v on üle viidud uue lõike 3a punktidesse k–p]

[viimane lõik on üle viidud uue lõike 3a viimasesse lõiku]

3a. Lõikes 1 osutatud lepingueelses teabes täpsustatakse kõiki järgmisi elemente alates Euroopa tarbijakrediidi standardinfo teabelehe teisest lehest:

- a)** krediidi liik; *[üle toodud lõike 3 punktist a]*
- b)** krediidisumma kasutusse võtmise tingimused; *[üle toodud lõike 3 punktist c]*
- c)** laenuintress või kõik laenuintressid, kui erinevate asjaolude korral kohaldatakse erinevaid laenuintresse, **laenuintressi või** iga laenuintressi, **kui erinevate asjaolude korral kohaldatakse erinevaid laenuintresse**, kohaldamise tingimused ja olemasolu korral iga esialgse laenuintressi suhtes kohaldatav indeks või baasintressimäär, samuti iga laenuintressi muutmise ajavahemikud, tingimused ja kord; *[muudetud kujul üle toodud lõike 3 punktist f]*
- d)** krediidi kulukuse aastamäär ja tarbija makstav kogusumma tüüpilise näite kujul, märkides kõik kõnealuse määra arvutamiseks kasutatud eeldused; kui tarbija on teavitanud krediidiandjat [...] ühest või mitmest eelistatava krediidi komponendist, näiteks krediidilepingu [...] kestus ja krediidi kogusumma, võtab krediidiandja [...] neid komponente arvesse; *[üle toodud lõike 3 punktist g]*
- e)** kui krediidileping [...] võimaldab krediidisummat kasutusse võtta mitmel erineval viisil ning seejuures on krediidiga seotud tasud ja laenuintress erinevad ning krediidiandja kasutab IV lisa II osa punktis b esitatud eeldust, märgitakse, et asjaomast liiki krediidilepingu [...] muud krediidisumma kasutusse võtmise viisid võivad tuua kaasa kõrgemad krediidi kulukuse aastamäärad; *[üle toodud lõike 3 punktist h]*

- f)** vajaduse korral ühe või mitme sellise kohustusliku konto pidamise tasud, millel kajastatakse nii tagasimaksete kui ka krediidisumma kasutusse võtmise kandeid, koos maksevahendi kasutamise tasudega nii tagasimaksete kui ka krediidisumma kasutusse võtmise kannete eest ning muud krediidilepingust [...] tulenevad tasud ning selliste tasude muutmise tingimused; *[üle toodud lõike 3 punktist j]*
- g)** vajaduse korral tasud, mida tarbija peab krediidilepingu [...] sõlmimisel notarile maksuma; *[üle toodud lõike 3 punktist k]*
- h)** vajaduse korral krediidilepinguga [...] seotud kõrvalteenuse osutamise lepingu sõlmimise kohustus, kui selline leping on krediidi saamiseks või krediidi reklaamitavatel tingimustel saamiseks kohustuslik; *[üle toodud lõike 3 punktist l]*
- i)** hoiatus seoses tasumata või hilinenud maksetest tulenevate tagajärgedega; *[üle toodud lõike 3 punktist n]*
- j)** vajaduse korral nõutavad tagatised; *[üle toodud lõike 3 punktist o]*
- k)** krediidi ennetähtaegse tagasimaksmise õigus ja vajaduse korral teave, mis käsitleb krediidiandja õigust saada hüvitist ning selle hüvitise arvutamise viisi; *[üle toodud lõike 3 punktist q]*
- l)** tarbija õigus saada vastavalt artikli 19 lõikele [...] **4** viivitamata ja tasuta teavet tema krediidivõimelisuse hindamiseks andmebaasis tehtud päringu tulemuste kohta; *[üle toodud lõike 3 punktist r]*

- m)** tarbija õigus saada vastavalt lõikele 8 taotluse korral ja tasuta koopia krediidilepingu [...] projektist, tingimusel et krediidiandja on taotluse saamise ajal valmis sõlmima tarbijaga krediidilepingu [...]; *[üle toodud lõike 3 punktist s]*
- n)** vajaduse korral teave selle kohta, et hinda on isikupõhiselt kohandatud andmete automatiseeritud töötlemise, sealhulgas profiilianalüüsi alusel; *[üle toodud lõike 3 punktist t]*
- o)** vajaduse korral ajavahemik, mille jooksul on kooskõlas käesoleva artikliga antud lepingueelne teave krediidiandja [...] suhtes siduv; *[üle toodud lõike 3 punktist u]*
- p)** tarbija võimalus kasutada kohtuvälist kaebuste ja kahjuhüvitusnõuete menetlust ning selle kasutamise kord. *[üle toodud lõike 3 punktist v]*

Kui krediidilepingus [...] viidatakse võrdlusalusele, nii nagu see on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/1011²⁶ artikli 3 lõike 1 punktis 3, esitab krediidiandja või vajaduse korral krediidivahendaja [...] tarbijale võrdlusaluse ja selle halduri nime ning tarbijale avalduva võimaliku mõju eraldi dokumendis, mille võib lisada Euroopa tarbijakrediidi standardinfo teabelehele. *[üle toodud lõike 3 viimasest lõigust]*

²⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2016. aasta määrus (EL) 2016/1011, mis käsitleb indekseid, mida kasutatakse võrdlusalustena finantsinstrumentide ja -lepingute puhul või investeerimisfondide tootluse mõõtmiseks, ning millega muudetakse direktiive 2008/48/EÜ ja 2014/17/EL ning määrust (EL) nr 596/2014 (ELT L 171, 29.6.2016, lk 1).

[...]

5. Euroopa tarbijakrediidi standardinfo teabelehel esitatav teave [...] on selgelt loetav ja selle puhul võetakse arvesse selle andmekandja tehnilisi piiranguid, mille abil teave esitatakse. Teave esitatakse nõuetekohasel ja sobival viisil eri kanalites.

Lisateave, mida krediidiandja võib tarbijale edastada, esitatakse eraldi dokumendis, mis võidakse lisada Euroopa tarbijakrediidi standardinfo teabelehele [...].

6. Kui teabeedastus toimub direktiivi 2002/65/EÜ artikli 3 lõike 3 kohaselt telefonside kaudu, sisaldab vastavalt nimetatud direktiivi artikli 3 lõike 3 punkti b teisele taandele esitatav finantsteenuse peamiste omaduste kirjeldus erandina lõikest 3 vähemalt käesoleva artikli lõike 3 punktides c, d, e [...] **ja i ning lõike 3a punktis c** osutatud elemente koos krediidi kulukuse aastamääraga tüüpilise näite kujul, samuti tarbija makstavat kogusummat.
7. **Erandina lõikest 1**, kui leping sõlmiti tarbija taotlusel kaugsidevahendi abil, mis ei võimalda esitada teavet kooskõlas käesoleva artikliga, edastab krediidiandja ning vajaduse korral kredidivahendaja [...] tarbijale kohe pärast krediidilepingu [...] sõlmimist Euroopa tarbijakrediidi standardinfo teabelehe [...].
8. Tarbija taotlusel esitab krediidiandja ning vajaduse korral kredidivahendaja [...] Euroopa tarbijakrediidi standardinfo teabelehe [...] kõrval tarbijale tasuta koopia krediidilepingu [...] projektist, tingimusel et krediidiandja on taotluse saamise ajal valmis sõlmima tarbijaga krediidilepingu [...].

9. Kui tegemist on sellise krediidilepinguga [...], mille puhul tarbija maksete tagajärjel krediidi kogusumma vahetult ei vähene, vaid makseid kasutatakse krediidilepingus [...] või kõrvallepingus sätestatud aja jooksul ja tingimustel põhiosana, lisavad krediidiandja ning vajaduse korral krediidivahendaja [...] lõikes 1 osutatud lepingueelsesesse teabesse selge ja kokkuvõtliku kinnituse selle kohta, et kõnealuse krediidilepinguga [...] ei nõuta selle lepingu alusel kasutusse võetud krediidi kogusumma tagasimaksmise tagatist, välja arvatud juhul, kui selline tagatis sõnaselgelt antakse.
10. Käesolevat artiklit ei kohaldata kaupade tarnijate ja teenuste osutajate suhtes, kes tegutsevad krediidivahendajatena kõrvaltegevusena. Sellega ei piirata krediidiandja või vajaduse korral krediidivahendaja [...] kohustust tagada, et tarbija saab kogu käesolevas artiklis osutatud lepingueelse teabe.

Artikkel 11

Artikli 2 lõikes 5 või 6 osutatud krediidilepingute lepingueelne teave

1. Artikli 2 lõikes 5 või 6 osutatud krediidilepingute korral esitatakse artikli 10 lõikes 1 osutatud lepingueelne teave erandina selle artikli lõikest 2 [...] püsival andmekandjal III lisas esitatud Euroopa tarbijakrediidi teabelehe kujul. Krediidiandja loetakse käesolevas lõikes ja direktiivi 2002/65/EÜ artikli 3 lõigetes 1 ja 2 sätestatud teabele esitatavad nõuded täitnuks, kui ta on esitanud Euroopa tarbijakrediidi teabelehe.

2. Artikli 2 lõikes 5 või 6 osutatud krediitdilepingute korral [...] **esitatakse** artikli 10 lõikes 1 osutatud lepingueelses teabes erandina selle artikli lõikest 3 kõik järgmised elemendid, **esitades need esilehel selgelt eristaval viisil:**

[punkt a on üle viidud uue lõike 2a punkti a]

[punkt b on üle viidud lõike 2 punkti ka]

c) krediidi kogusumma;

d) krediitdilepingu kestus;

[punkt e on üle viidud uue lõike 2a punkti b]

f) krediidi kulukuse aastamäär **ja tarbija makstav kogusumma**; *[tekst on üle viidud samuti uue lõike 2a punkti c]*

fa) konkreetsete kaupade või teenuste eest tasumiseks maksete edasilükkamise vormis võetud krediidi puhul või seotud krediitdilepingute puhul konkreetset kaupad või teenused ja nende hind kohe tasudes (netohind); *[sama tekst mis artikli 10 lõike 3 punktis e]*

g) tarbija tehtavate maksete summa, arv ja sagedus ning vajaduse korral tagasimaksete sooritamise järjekord erineva laenuintressiga laenujääkide puhul;

[punktid h–j on üle viidud uue lõike 2a punktidesse d–g]

k) **maksete hilinemisest tulenevad kulud, s.t** kohaldatav viivis ja selle kohandamise kord ning vajaduse korral makseviivituse korral makstavad tasud;

ka) krediidiandja nimi, asukoha aadress, telefoninumber ja e-posti aadress ning vajaduse korral asjaomase krediidivahendaja nimi, asukoha aadress, telefoninumber ja e-posti aadress. *[üle toodud lõike 2 punktist b]*

[punktid l–o on üle viidud uue lõike 2a punktidesse g–j]

2a. Artikli 2 lõikes 5 või 6 osutatud krediidilepingute korral esitatakse artikli 10 lõikes 1 osutatud lepingueelses teabes erandina artikli 10 lõikest 3a kõik järgmised elemendid alates Euroopa tarbijakrediidi standardinfo teabelehe teisest lehest:

- a)** krediidi liik; *[üle toodud lõike 2 punktist a]*
- b)** laenuintress **või kõik laenuintressid, kui erinevate asjaolude korral kohaldatakse erinevaid laenuintresse,** laenuintressi kohaldamise tingimused, esialgse laenuintressi suhtes kohaldatav indeks või baasintressimäär, krediidilepingu sõlmimisest alates kohaldatavad tasud ja vajaduse korral nende tasude muutmise tingimused; *[muudetud kujul üle toodud lõike 2 punktist e]*
- c)** krediidi kulukuse aastamäär tüüpiliste näidete kujul, milles nimetatakse kõik kõnealuse määra arvutamiseks kasutatud eeldused; *[üle toodud lõike 2 punktist f]*
- d)** krediidilepingu lõpetamise tingimused ja kord; *[üle toodud lõike 2 punktist h]*
- e)** krediidi ennetähtaegse tagasimaksmise õigus ja vajaduse korral teave, mis käsitleb krediidiandja õigust saada hüvitist ning selle hüvitise arvutamise viisi; *[üle toodud lõike 2 punktist i]*

- f)** vajaduse korral märge selle kohta, et tarbijalt võidakse igal ajal nõuda krediidisumma tagasimaksmist täies ulatuses; *[üle toodud lõike 2 punktist j]*
- g)** tarbija õigus saada vastavalt artikli 19 lõikele [...] **4** viivitamata ja tasuta teavet tema krediidivõimelisuse hindamiseks andmebaasis tehtud päringu tulemuste kohta; *[üle toodud lõike 2 punktist l]*
- h)** vajaduse korral teave selle kohta, et hinda on isikupõhiselt kohandatud andmete automatiseeritud töötlemise, sealhulgas profiilianalüüsi alusel; *[üle toodud lõike 2 punktist m]*
- i)** vajaduse korral ajavahemik, mille jooksul on kooskõlas käesoleva artikliga antud lepingueelne teave krediidiandja suhtes siduv; *[üle toodud lõike 2 punktist n]*
- j)** tarbija võimalus kasutada kohtuvälist kaebuste ja kahjuhüvitusnõuete menetlust ning selle kasutamise kord. *[üle toodud lõike 2 punktist o]*

3. [...]

4. Euroopa tarbijakrediidi standardinfo teabelehel esitatav teave [...] on selgelt loetav ja selle puhul võetakse arvesse selle andmekandja tehnilisi piiranguid, mille abil teave esitatakse. Teave esitatakse nõuetekohasel ja sobival viisil eri kanalites.

5. Kui teabeedastus toimub direktiivi 2002/65/EÜ artikli 3 lõike 3 kohaselt telefonside kaudu, sisaldab vastavalt nimetatud direktiivi artikli 3 lõike 3 punkti b teisele taandele esitatav finantsteenuse peamiste omaduste kirjeldus erandina lõikest 2 vähemalt käesoleva artikli lõike 2 punktides c, **d** [...] ja f ning [...] **lõike 2a punktides b ja g** osutatud elemente.

6. Tarbija taotlusel esitab krediidiandja ning vajaduse korral kredidivahendaja Euroopa tarbijakrediidi standardinfo teabelehe [...] kõrval tarbijale tasuta koopia krediidilepingu projektist, tingimusel et krediidiandja on taotluse saamise ajal valmis sõlmima tarbijaga krediidilepingu.
7. **Erandina lõikest 1**, kui leping sõlmiti tarbija taotlusel kaugsidevahendi abil, mis ei võimalda esitada teavet kooskõlas käesoleva artikliga, edastab krediidiandja tarbijale [...] Euroopa tarbijakrediidi standardinfo teabelehe [...] kohe pärast krediidilepingu sõlmimist.
8. Käesolevat artiklit ei kohaldata kaupade tarnijate ja teenuste osutajate suhtes, kes tegutsevad kredidivahendajatena kõrvaltegevusena. Sellega ei piirata krediidiandja või vajaduse korral kredidivahendaja kohustust tagada, et tarbija saab kogu käesolevas artiklis osutatud lepingueelse teabe.

Artikkel 12
Piisavad selgitused

1. Liikmesriigid tagavad, et krediidiandjad ning vajaduse korral kredidivahendajad [...] annavad tarbijale piisavaid selgitusi pakutavate krediidilepingute [...] ja kõrvalteenuste kohta, et tarbija saaks hinnata, kas pakutavad krediidilepingud [...] ja kõrvalteenused on kohandatud tema vajadustele ja rahalisele olukorrale. Need selgitused sisaldavad järgmisi elemente:
 - a) artiklites 10, 11 ja 38 osutatud teave;
 - b) pakutava krediidilepingu [...] või kõrvalteenuste põhiomadused;
 - c) konkreetne mõju, mida pakutav krediidileping [...] või kõrvalteenused võivad tarbijale avaldada, sealhulgas hilinenud maksete või makseviivituse tagajärjed;
 - d) kui krediidilepinguga [...] komplektis pakutakse kõrvalteenuseid, siis asjaolu, kas iga komplektiosa saab lõpetada eraldi ja mida selline lõpetamine tarbijale kaasa toob.

2. Liikmesriigid võivad lõikes 1 osutatud nõuet kohandada seoses sellega, kuidas ja mis ulatuses selgitusi antakse, et võtta arvesse alljärgnevat:
 - a) krediidi pakkumise asjaolud;
 - b) isik, kellele krediiti pakutakse;
 - c) pakutava krediidi liik.

Artikkel 13

Andmete automatiseeritud töötlemisel põhinevad isikupärastatud pakkumised

Ilma et see piiraks määruse 2016/679 kohaldamist, nõuavad liikmesriigid [...], et krediidiandjad **ja** kredidivahendajad [...] teavitavad tarbijaid, kui neile esitatakse profiilianalüüsil või muul isikuandmete automatiseeritud töötlemisel põhinev isikupärastatud pakkumine.

III PEATÜKK

**SEOSMÜÜK JA KOMPLEKTINA MÜÜK, [...] NÕUSOLEKU EELDAMINE,
NÕUSTAMISTEENUSED JA SOOVIMATU KREDIIDI [...] ANDMINE**

Artikkel 14

Seosmüük ja komplektina müük

1. Liikmesriigid [...] **lubavad** komplektina müüki, kuid keelavad seosmüügi.
2. Erandina lõikest 1 ja piiramata konkurentsioiguse kohaldamist võivad liikmesriigid lubada krediidiandjatel [...] nõuda, et tarbija avab või säilitab makse- või säästukonto, kui sellise konto ainus eesmärk on üks alljärgnevatest:
 - a) koguda kapitali krediidi tagasimaksmiseks **või saamiseks**;
 - b) krediiti teenindada;
 - c) koondada vahendeid krediidi saamiseks;
 - d) anda krediidiandjale täiendav tagatis makseviivituse korral.

3. Erandina lõikest 1 ja piiramata konkurentsioiguse kohaldamist võivad liikmesriigid lubada seosmüüki juhul, kui krediidiandja [...] suudab pädevale asutusele tõendada, et sarnastel tingimustel pakutavad seotud tooted või tootekategooriad toovad tarbijatele selgelt kasu, võttes nõuetekohaselt arvesse kõnealuste toodete kättesaadavust ja hindu turul.
4. Liikmesriigid võivad lubada, et krediidiandjad [...] nõuavad tarbijalt krediidilepinguga [...] seoses kindlustuspoliisi olemasolu, võttes arvesse proportsionaalsuse kaalutlusi. Sellistel juhtudel tagavad liikmesriigid, et krediidiandja [...] peab aktsepteerima kindlustuspoliisi, mille on välja andnud muu kui tema eelistatud teenuseosutaja, kui sellise kindlustuspoliisiga pakutav tagatis on samaväärne krediidiandja [...] soovitatud poliisi pakutava tagatisega, ilma tarbijale tehtud krediidipakkumise tingimusi muutmata.

4a. Erandina lõikest 1 ei keela liikmesriigid arvelduskrediidi sidumist tarbija arvelduskontoga.

Artikkel 15

Tarbijakrediidilepingu sõlmimiseks või kõrvalteenuste ostuks nõusoleku eeldamine

1. Liikmesriigid tagavad, et krediidiandjad **ja** krediidivahendajad [...] ei eelda tarbijate nõusolekut [...] **tarbijakrediidilepingu sõlmimisega** või vaikevalikute kaudu esitletavate kõrvalteenuste ostuga. Vaikevalikute hulka kuuluvad eelnevalt märgistatud lahtrid.

2. Tarbija peab **tarbijakrediidilepingu sõlmimiseks või** lahtrites osutatavate kõrvalteenuste ostuks nõusoleku andma selge nõusolekut väljendava tegevusega, st tegema vabatahtliku, konkreetse, kõiki asjaolusid arvesse võttes ja ühemõttelise tahteavalduse selle kohta, et ta on nõus lahtrite sisu ja olemusega.

Artikkel 16

Nõustamisteenused

1. Liikmesriigid tagavad, et krediidiandja ning vajaduse korral krediidivahendaja [...] teatavad asjaomase tehingu kontekstis tarbijale sõnaselgelt, kas tarbijale osutatakse või saab osutada nõustamisteenuseid.
2. Liikmesriigid tagavad, et krediidiandja ning vajaduse korral krediidivahendaja [...] esitavad tarbijale [...] püsival andmekandjal enne nõustamisteenuste osutamist või enne selliste teenuste osutamise lepingu sõlmimist teabe järgmise kohta:
- a) asjaolu, kas soovitus põhineb ainult nende oma tootevalikul või suurel hulgal turul pakutavatel toodetel vastavalt lõike 3 punktile c;
 - b) kui see on kohaldatav, siis tasu, mida tarbija maksab nõustamisteenuste eest, või kui teabe esitamise ajal ei ole selle tasu summat võimalik kindlaks määrata, siis selle arvutamise meetod.

Esimese lõigu punktides a ja b osutatud teabe võib tarbijale esitada lepingueelse lisateabena kooskõlas artikli 10 lõike 5 teise lõiguga.

3. Kui tarbijatele osutatakse nõustamisteenuseid, nõuavad liikmesriigid, et krediidiandjad ning vajaduse korral krediidivahendajad [...] võtavad järgmisi meetmeid:
- a) koguvad [...] vajalikku teavet tarbija rahalise olukorra, eelistuste ja eesmärkide kohta seoses krediidilepinguga [...], et soovitada tarbijale tema vajadustele vastavat krediidilepingut [...];
 - b) hindavad punktis a osutatud teabe alusel, mis peab olema hindamise ajal ajakohane, tarbija rahalist olukorda ja vajadusi, võttes arvesse mõistlikke eeldusi riskide kohta, mis on seotud tarbija rahalise olukorraga soovitatava(te) krediidilepingu(te) [...] kogu kestuse ajal;
 - c) kaaluvad piisaval hulgal [...] tootevalikus pakutavaid krediidilepinguid [...] ja soovivad nende hulgast tarbijale tema vajaduste, rahalise olukorra ja isiklike asjaolude seisukohast sobivat krediidilepingut või mitut sobivat krediidilepingut [...];
 - d) tegutsevad tarbija parimates huvides **järgmiselt:**
 - i) hankides teavet tarbija vajaduste ja olukorra kohta ning**
 - ii) soovitades sobivaid krediidilepinguid kooskõlas punktidega a, b ja c;**
 - e) annavad tarbijale soovitusel [...] püsival andmekandjal.

4. Liikmesriigid võivad keelata terminite „nõu“, „nõustamine“ ja „nõustaja“ või sarnaste terminite kasutamise, kui nõustamisteenuseid turustavad või osutavad tarbijatele krediidiandjad või vajaduse korral kredidivahendajad [...].

Kui liikmesriigid ei keela terminite „nõu“, „nõustamine“ ja „nõustaja“ või sarnaste terminite kasutamist, kehtestavad nad järgmised tingimused sellele, millal nõustamisteenuseid osutavad krediidiandjad või kredidivahendajad [...] võivad kasutada termineid „sõltumatu nõu“, „sõltumatu nõustamine“ või „sõltumatu nõustaja“:

- a) krediidiandjad ning vajaduse korral kredidivahendajad [...] kaaluvad piisavalt suurt hulka turul kättesaadavaid krediidilepinguid [...];
- b) kredidivahendajad ei saa nõustamisteenuste eest tasu ühelt või mitmelt krediidiandjalt.

Teise lõigu punkti b kohaldatakse üksnes siis, kui krediidiandjad, kelle krediidilepinguid kaaluti, ei moodusta turul enamust.

Liikmesriigid võivad kehtestada rangemad nõuded selle kohta, millal krediidiandjad ning vajaduse korral kredidivahendajad [...] võivad kasutada termineid „sõltumatu nõu“, „sõltumatu nõustamine“ või „sõltumatu nõustaja“.

5. Liikmesriigid nõuavad, et krediidiandjad ning vajaduse korral kredidivahendajad [...] hoiatavad tarbijat, kui krediidileping [...] võib tarbija jaoks kaasa tuua teatava riski, arvestades tarbija rahalist olukorda.

6. Liikmesriigid tagavad, et nõustamisteenuseid tohivad osutada üksnes krediidiandjad ning vajaduse korral krediidivahendajad [...].

Erandina esimesest lõigust võivad liikmesriigid ette näha, et nõustamisteenuseid tohivad osutada muud kui esimeses lõigus osutatud isikud, kui täidetud on üks järgmistest tingimustest:

- a) nõustamisteenuseid osutatakse juhuslikult kutsetegevuse käigus, mida reguleeritakse õigusnormidega või eetikakoodeksiga, millega ei välistata kõnealuste teenuste osutamist;
- b) nõustamisteenuseid osutavad olemasoleva võla haldamise raames pankrotihaldurid ning seda haldustegevust reguleeritakse õigusnormidega;
- c) nõustamisteenuseid osutavad olemasoleva võla haldamise raames avalik-õiguslikud või vabatahtlikud võlanõustajad, kes ei tegutse ärilistel kaalutlustel;
- d) nõustamisteenuseid osutavad isikud, kes on saanud pädevalt asutuselt tegevusloa ja kelle üle pädev asutus teostab järelevalvet.

Artikkel 17

Soovimatu krediidi [...] andmise keeld

Liikmesriigid keelavad igasuguse krediidi [...] **andmise**, mida tarbijad ei ole eelnevalt taotlenud ega selleks sõnaselget nõusolekut andnud.

IV PEATÜKK
KREDIIDIVÕIMELISUSE HINDAMINE JA JUURDEPÄÄS ANDMEBAASIDELE

Artikkel 18

Kohustus hinnata tarbija krediidivõimelisust

1. Liikmesriigid tagavad, et enne krediidilepingu [...] sõlmimist hindab krediidiandja [...] põhjalikult tarbija krediidivõimelisust. Sellel hindamisel tuginetakse tarbija huvidele, et vältida vastutustundetuid laenuandmistavasid ja liigset võlakooormust, ning võetakse arvesse asjaomaseid tegureid, mis aitavad prognoosida, kas tarbija suudab täita krediidilepingust [...] tulenevaid kohustusi.

2. Krediidivõimelisust hinnatakse tarbija sissetulekut ja kulutusi ning muud rahalist ja majanduslikku olukorda käsitleva asjakohase **ja** täpse [...] teabe põhjal, **mis on vajalik ja proportsionaalne krediidiliigi ja krediidist tarbijale tulenevate riskidega. Selline teave võib hõlmata** [...] tõendeid sissetuleku või tagasimaksete muude allikate kohta, finantsvarade ja -kohustuste teavet või teavet muude finantskohustuste kohta. Teave hangitakse asjaomastest ettevõttesisestest või -välistest allikatest, [...] **asjakohasel juhul** tarbijalt ning vajaduse korral artiklis 19 osutatud andmebaasis päringu tegemisega.

Kooskõlas käesoleva lõikega kogutud teavet kontrollitakse asjakohaselt ja sel otstarbel kasutatakse vajaduse korral sõltumatult kontrollitavat dokumentatsiooni.

3. Liikmesriigid nõuavad, et krediidiandja [...] kehtestab menetlused lõikes 1 osutatud hindamiseks ning et krediidiandja [...] dokumenteerib need menetlused ja hoiab neid ajakohasena.

Samuti nõuavad liikmesriigid, et krediidiandja [...] dokumenteerib lõikes 2 osutatud teabe ja säilitab seda.

4. Liikmesriigid tagavad, et krediidiandja [...] võimaldab tarbijale krediiti ainult juhul, kui krediitdivõimelisuse hinnangu kohaselt on tõenäoline, et krediidilepingust [...] tulenevad kohustused täidetakse selle lepinguga nõutavatel tingimustel, **võttes arvesse asjakohaseid tegureid, nagu on osutatud lõikes 1.**

[...]5. Liikmesriigid tagavad, et kui krediidiandja [...] sõlmib tarbijaga krediidilepingu [...], ei tühista ega muuda krediidiandja [...] hiljem seda krediidilepingut [...] tarbija kahjuks põhjendusel, et krediitdivõimelisust ei hinnatud õigesti. Käesolevat lõiget ei kohaldata juhul, kui tõendatakse, et tarbija jättis lõikes 2 osutatud teabe krediidiandjale [...] teadlikult esitamata või esitas võltsitud teabe.

6. Kui krediitdivõimelisuse hindamisel kasutatakse profiilianalüüsi või muud isikuandmete automatiseeritud töötlemist, tagavad liikmesriigid, et tarbijal on õigus

(a) taotleda ja saada isiklikku kontakti krediidiandjaga [...], et otsus läbi vaadata;

- b) taotleda ja saada krediidiandjalt [...] selgeid **ja arusaadavaid** selgitusi krediidivõimelisuse hinnangu kohta, sealhulgas isikuandmete automatiseeritud töötlemisega seotud loogika ja riskid ning selle olulisus ja mõju otsuse tegemisel;
- c) väljendada oma seisukohta [...] krediidivõimelisuse hinnangu[...] ja otsuse **kohta**.
7. Liikmesriigid tagavad, et kui krediiditaotlus lükatakse tagasi, peab krediidiandja [...] tarbijat viivitamata teavitama taotluse tagasilükkamisest ja vajaduse korral sellest, et krediidivõimelisuse hinnang põhineb andmete automatiseeritud töötlemisel.
8. Liikmesriigid tagavad, et kui pooled lepivad kokku krediidi kogusumma muutmises pärast krediidilepingu [...] sõlmimist, peab krediidiandja [...] tarbija krediidivõimelisust ajakohastatud teabe alusel uuesti hindama, enne kui ta krediidi kogusummat märkimisväärselt suurendab.
9. Liikmesriigid [...] **võivad nõuda, et** krediidiandjad [...] **hindaksid** tarbija krediidivõimelisust asjakohaseid andmebaase kasutades [...].

Artikkel 19

Andmebaasid

1. Iga liikmesriik tagab piiriülese krediidi korral teiste liikmesriikide krediidiandjatele [...] juurdepääsu selles liikmesriigis tarbijate krediidivõimelisuse hindamiseks kasutatavatele andmebaasidele. Sellistele andmebaasidele juurdepääsu tingimused ei tohi olla diskrimineerivad.

2. Lõiget 1 kohaldatakse nii avalike kui ka eraandmebaaside puhul.
3. Lõikes 1 osutatud andmebaasides säilitatakse teavet vähemalt tarbijate **asjakohaste** võlgnevuste kohta.
4. Liikmesriigid nõuavad, et kui krediititaotlus lükatakse tagasi lõikes 1 osutatud andmebaasis sooritatud päringu alusel, teavitab krediidiandja [...] tarbijat viivitamata ja tasuta sellise päringu tulemustest ja kasutatud andmebaasi üksikasjadest.

V PEATÜKK KREDIIDILEPINGUTE VORM JA SISU

Artikkel 20

Krediidilepingu [...] vorm

1. Liikmesriigid nõuavad, et krediidilepingud [...] koostatakse [...] püsival andmekandjal ning et kõik lepingupoolel saavad krediidilepingu [...] koopia.
2. Liikmesriigid võivad kehtestada või säilitada siseriiklikke õigusnorme krediidilepingute [...] sõlmimise õiguspärasuse kohta, kui need on kooskõlas liidu õigusega.

Artikkel 21

Krediidilepingus [...] esitatav teave

1. Liikmesriigid nõuavad, et krediidilepingus [...] täpsustatakse selgelt ja kokkuvõtlikult järgmised elemendid:
 - a) krediidi liik;
 - b) lepingupoolte nimed, asukohtade aadressid, telefoninumbrid ja e-posti aadressid ning vajaduse korral asjaomase krediidivahendaja [...] nimi ja asukoha aadress;
 - c) krediidi kogusumma ja tingimused krediidi kasutusse võtmiseks;
 - d) krediidilepingu [...] kestus;
 - e) konkreetsete kaupade või teenuste eest tasumiseks maksete edasilükkamise vormis võetud krediidi puhul või seotud krediidilepingute puhul konkreetsed kaubad või teenused ja nende hind kohe tasudes (netohind);
 - f) laenuintress või kõik laenuintressid, kui erinevate asjaolude korral kohaldatakse erinevaid laenuintresse, iga laenuintressi kohaldamise tingimused ja olemasolu korral iga esialgse laenuintressi suhtes kohaldatav indeks või baasintressimäär, samuti iga laenuintressi muutmise ajavahemikud, tingimused ja kord;
 - g) krediidi kulukuse aastamäär ja tarbija makstav kogusumma, mis on arvatatud krediidilepingu [...] sõlmimise ajal, ning kõik selles arvutuses kasutatud eeldused;

- h) tarbija tehtavate maksete summa, arv ja sagedus ning vajaduse korral tagasimaksete sooritamise järjekord erineva laenuintressiga laenujääkide puhul;
- i) kui tegemist on fikseeritud kestusega krediidilepingu [...] põhiosa tagasimaksmisega, siis tarbija õigus saada taotluse korral, tasuta ja igal ajal kogu krediidilepingu [...] kestuse jooksul konto väljavõtte tagasimaksegraafiku kujul;
- j) kui tasusid ja intressi tuleb maksta krediidi põhiosa tagasimaksmiseta, siis loetelu, milles on märgitud intressi ning sellega seotud korduvate ja ühekordsete tasude maksmise tähtajad ja tingimused;
- k) vajaduse korral ühe või mitme sellise kohustusliku konto pidamise tasud, millel kajastatakse nii tagasimaksete kui ka krediidisumma kasutusse võtmise kandeid, koos maksevahendi kasutamise tasudega nii tagasimaksete kui ka krediidisumma kasutusse võtmise kannete eest ning muud krediidilepingust [...] tulenevad tasud ning selliste tasude muutmise tingimused;
- l) kohaldatav viivis sellisena, nagu seda kohaldati krediidilepingu [...] sõlmimise ajal, ja selle kohandamise kord ning vajaduse korral makseviivitusest tulenevad tasud;
- m) hoiatus seoses tasumata või hilinenud maksetest tulenevate tagajärgedega;
- n) vajaduse korral avaldus, et tasumisele kuuluvad notaritasud;

- o) vajaduse korral nõutavad tagatised ja nõutav kindlustus;
- p) taganemisõiguse olemasolu või puudumine ja ajavahemik, mille vältel taganemisõigust saab kasutada, ning muud taganemisõiguse kasutamise tingimused, sealhulgas teave tarbijale artikli 26 lõike 3 punktiga b ette nähtud kohustuse kohta maksta kasutatud põhiosa ja intress ning kogunev intress päeva kohta;
- q) **vajaduse korral** artikli 27 kohaste õigustega seonduv teave ning nende õiguste kasutamise kord;
- r) krediidi ennetähtaegse tagasimaksmise õigus kooskõlas artikliga 29, ennetähtaegse tagasimaksmise kord ning vajaduse korral teave, mis käsitleb krediidiandja õigust saada hüvitist ning selle hüvitise arvutamise viisi;
- s) krediidilepingu [...] lõpetamise õiguse kasutamise kord;
- t) tarbija võimalus kasutada kohtuvälist kaebuste ja kahjuhüvitusnõuete menetlust ning selle kasutamise kord;
- u) vajaduse korral muud lepingutingimused;
- v) [...] pädeva järelevalveasutuse nimi ja aadress.

Esimeses lõigus osutatud teave peab olema selgelt loetav ja kohandatud selle andmekandja tehnilistele piirangutele, mille abil teave esitatakse. Teave esitatakse nõuetekohasel ja sobival viisil eri kanalites.

2. Lõike 1 punkt i kohaldamisel teeb krediidiandja [...] tarbijale tasuta ja igal ajal kogu krediidilepingu [...] kestuse jooksul kättesaadavaks konto väljavõtte tagasimaksegraafiku kujul.

Esimeses lõigus osutatud tagasimaksegraafikus märgitakse võlgnetavad summad ning nende summade tagasimaksmisega seotud tähtajad ja tingimused.

Tagasimaksegraafikus esitatakse ka iga tagasimakse jaotus põhiosa, laenuintressi alusel arvutatud intressi ning vajaduse korral võimalike lisakulude vahel.

Kui laenuintress ei ole fikseeritud või kui krediidilepingu [...] alusel võib lisakulusid muuta, osutatakse tagasimaksegraafikus selgelt ja kokkuvõtlikult asjaolule, et graafikus sisalduvad andmed kehtivad ainult seni, kuni laenuintressi või lisakulusid krediidilepingu [...] kohaselt muudetakse.

3. Kui tegemist on sellise krediidilepinguga [...], mille puhul tarbija maksete tagajärjel krediidi kogusumma vahetult ei vähene, vaid makseid kasutatakse krediidilepingus [...] või kõrvallepingus sätestatud aja jooksul ja tingimustel põhiosana, lisab krediidiandja [...] lisaks lõikes 1 osutatud teabele selge ja kokkuvõtliku kinnituse selle kohta, et kõnealuse krediidilepinguga [...] ei nõuta selle lepingu alusel kasutusse võetud krediidi kogusumma tagasimaksmise tagatist, välja arvatud juhul, kui selline tagatis sõnaselgelt antakse.

VI PEATÜKK
KREDIIDILEPINGU MUUTMINE JA LAENUINTRESSI MUUTUSED

Artikkel 22

Teave krediidilepingu [...] muutmise kohta

Ilma et see piiraks käesoleva direktiiviga ette nähtud muude kohustuste täitmist, tagavad liikmesriigid, et enne krediidilepingu [...] tingimuste muutmist edastab krediidiantja [...] tarbijale **püsival andmekandjal** järgmise teabe:

- a) selge kirjeldus kavandatavate muudatuste ning vajaduse korral selle kohta, kas tarbija peab andma nõusoleku või **kas** õigusnormide alusel tehtavaid muudatusi **tuleb selgitada**;
- b) muudatuste tegemise ajakava;
- c) tarbijale kättesaadavad võimalused esitada nende muudatuste kohta kaebus;
- d) kaebuse esitamise tähtaeg;
- e) selle pädeva asutuse nimi ja aadress, kellele võib kaebuse esitada.

Artikkel 23

Laenuintressi muutused

1. **Kui krediidiantjal on lubatud muuta kehtivate krediidilepingute laenuintressi,** nõuavad liikmesriigid, et krediidiantja [...] teavitab tarbijat [...] püsival andmekandjal laenuintressi muutmisest enne muutuse jõustumist.

Esimeses lõigus osutatud teave sisaldab tehtavate maksete summat pärast uue laenuintressi jõustumist ning üksikasju maksete arvu või sageduse kohta, kui maksed muutuvad.

2. Erandina lõikest 1 võib selles lõikes osutatud teabe esitada tarbijale perioodiliselt, kui täidetud on kõik järgmised tingimused:
 - a) pooled on krediidilepingus [...] kokku leppinud, et see teave esitatakse perioodiliselt;
 - b) laenuintressi muutuse on põhjustanud baasintressimäära muutumine;
 - c) uuest baasintressimäärast on üldsusele asjakohaste vahenditega teatatud;
 - d) teave uue baasintressimäära kohta on samuti kättesaadav krediidiandja [...] ruumides.

VII PEATÜKK

ARVELDUSKREDIIT JA ARVELDUSKONTO JÄÄGI ÜLETAMINE

Artikkel 24

Arvelduskrediit

1. Liikmesriigid nõuavad, et kui krediit on antud arvelduskrediidi vormis, annab krediidiandja tarbijale krediidilepingu kogu kestuse ajal korrapäraselt teavet [...] püsival andmekandjal esitatava konto väljavõttega, mis sisaldab järgmisi üksikasju:
 - a) täpne periood, mida konto väljavõte kajastab;
 - b) kasutusse võetud krediidisummad ja kasutusse võtmise kuupäevad;

- c) eelmiselt konto väljavõttelt üle kantud jääk ja selle kuupäev;
- d) uus kontojääk;
- e) tarbija tehtud maksete suurus ja maksekuupäevad;
- f) kohaldatav laenuintress;
- g) kohaldatavad tasud;
- h) vajaduse korral tarbija makstav miinimumsumma.

2. Kui krediit on antud arvelduskrediidi vormis, nõuavad liikmesriigid, et krediidiandja teavitab tarbijat [...] püsival andmekandjal laenuintressi või tasumisele kuuluvate tasude suurenemisest enne vastava muutuse jõustumist.

Erandina esimesest lõigust võib selles lõigus osutatud teabe esitada perioodiliselt lõikega 1 ette nähtud viisil, kui täidetud on järgmised tingimused:

- a) pooled on krediidilepingus kokku leppinud, et see teave esitatakse perioodiliselt;
- b) laenuintressi muutuse on põhjustanud baasintressimäära muutumine;
- c) uuest baasintressimäärast on üldsusele asjakohaste vahenditega teatatud;
- d) teave uue baasintressimäära kohta on samuti kättesaadav krediidiandja ruumides.

Artikkel 25

Arvelduskonto jäägi ületamine

1. Liikmesriigid nõuavad, et kui sõlmitakse leping arvelduskonto avamiseks, mille puhul tarbija võib arvelduskonto jäägi ületada, peab krediidiandja esitama vastava teabe lepingus lisaks artikli 11 lõike 2**a** punktis [...] **b** osutatud teabele. Krediidiandja esitab tarbijale kõnealuse teabe korrapäraselt [...] püsival andmekandjal.
2. Liikmesriigid nõuavad, et arvelduskonto märkimisväärse ületamise korral, mis vältab kauem kui üks kuu, esitab krediidiandja tarbijale [...] püsival andmekandjal viivitamata kõik järgmised andmed:
 - a) arvelduskonto jäägi ületamine;
 - b) asjaomane summa;
 - c) laenuintress;
 - d) võlgnevuse suhtes kohaldatavad trahvid, tasud või viivised;

da) tagasimaksmise kuupäev.

Peale selle peab krediidiandja arvelduskonto jäägi sagedase ületamise korral pakkuma tarbijale nõustamisteenuseid, kui need on kättesaadavad, või soovitama talle võlanõustamisteenuseid.

3. Käesolev artikkel ei piira ühegi siseriikliku õigusnormi kohaldamist, millega nõutakse, et krediidiandja peab arvelduskonto jäägi märkimisväärse kestusega ületamise korral pakkuma muud liiki krediiditoodet.

VIII PEATÜKK
LEPINGUST TAGANEMINE, SELLE LÕPETAMINE JA KREDIIDI ENNETÄHTAEGNE
TAGASIMAKSMINE

Artikkel 26

Taganemisõigus

1. Liikmesriigid tagavad, et tarbijal on võimalik krediidilepingust [...] põhjust esitamata 14 kalendripäeva jooksul taganeda.

Esimeses lõigus osutatud taganemistähtaeg algab:

- a) krediidilepingu [...] sõlmimise päeval või
b) päeval, mil tarbija sai kätte lepingutingimused ja teabe kooskõlas artiklitega 20 ja 21, juhul kui see päev on hilisem kui käesoleva lõigu punktis a osutatud kuupäev.

Tarbija loetakse esimeses lõigus osutatud tähtajast kinni pidanuks, kui lõike 3 punkti a kohane teade edastatakse krediidiandjale [...] enne selle tähtaja lõppu.

- 1a. Kui tarbija ei ole saanud lepingutingimusi ja teavet vastavalt artiklitele 20 ja 21, lõpeb taganemistähtaeg igal juhul 12 kuud ja 14 päeva pärast krediidilepingu sõlmimist. Seda ei kohaldata, kui tarbijat ei ole teavitatud tema taganemisõigusest kooskõlas artikli 21 lõike 1 punktiga p.**

2. Kui seotud krediidilepingu puhul on [käesoleva direktiivi jõustumise kuupäev] kohaldatavate siseriiklike õigusaktidega juba ette nähtud, et rahalisi vahendeid ei tohi tarbijale kättesaadavaks teha enne konkreetse tähtpäeva möödumist, võivad liikmesriigid erandina lõikest 1 sätestada, et selles lõikes osutatud tähtaega võib tarbija sõnaselgel taotlusel lühendada selle konkreetse tähtpäevani.
3. Kui tarbija kasutab taganemisõigust, võtab ta järgmised meetmed:
- a) teavitab krediidiandjat [...] lõikes 1 sätestatud tähtaja jooksul [...] püsival andmekandjal vastavalt krediidiandjalt [...] artikli 21 lõike 1 punktile p saadud teabele;
 - b) maksab krediidiandjale [...] põhjendamatu viivituse ja mitte hiljem kui 30 kalendripäeva jooksul pärast punktis a osutatud teate saatmist krediidi põhiosa ja põhiosa suhtes alates selle kasutusse võtmise kuupäevast kuni selle tagasimaksmise kuupäevani kogunenud intressi.

Esimese lõigu punktis b nimetatud intress arvutatakse kokkulepitud laenuintressi alusel. Taganemise korral ei ole krediidiandjal [...] õigust saada tarbijalt muud hüvitist, välja arvatud hüvitis krediidiandja [...] poolt riiklikele haldusorganitele makstud tagastamatute tasude eest.

4. Kui krediidiandja [...] või kolmas isik pakub krediidilepinguga [...] seotud kõrvalteenust asjaomase kolmanda isiku ja krediidiandja [...] vahelise lepingu alusel, ei ole kõrvalteenuse leping tarbija suhtes enam siduv, kui tarbija kasutab kooskõlas käesoleva artikliga oma õigust krediidilepingust [...] taganeda.

5. Kui tarbijal on taganemisõigus käesoleva artikli lõigete 1, 3 ja 4 alusel, siis direktiivi 2002/65/EÜ artiklit 6 ega 7 ei kohaldata.
6. Liikmesriigid võivad sätestada, et käesoleva artikli lõikeid 1–4 ei kohaldata krediitdilepingute [...] suhtes, mis tuleb siseriikliku õiguse kohaselt sõlmida notariaalselt, tingimusel et notar kinnitab, et tarbijale on tagatud artiklite 10 ja 11 ning 20 ja 21 kohased õigused.
7. Käesoleva artikliga ei piirata sellise siseriikliku õiguse kohaldamist, millega kehtestatakse ajavahemik, mille jooksul ei või alustada lepingu täitmist.

Artikkel 27

Seotud krediitdilepingud

1. Liikmesriigid tagavad, et kui tarbija on liidu õiguse alusel kasutanud õigust taganeda kauba tarne või teenuse osutamise eesmärgil sõlmitud lepingust, ei ole seotud krediitdileping tema suhtes enam siduv.
2. Kui seotud krediitdilepinguga hõlmatud kaupu ei anta tarbijale üle või teenuseid ei osutata või kui seda tehakse vaid osaliselt või kui kaup või teenus ei vasta kauba tarne või teenuse osutamise lepingu tingimustele, on tarbijal õigus kasutada krediidiandja [...] suhtes õiguskaitsevahendeid, kui tarbija on talle õigusaktide või kauba tarne või teenuste osutamise lepingu alusel antud õiguste kohaselt kaupade tarnijalt või teenuse osutajalt tulutult nõudnud rikkumise hüvitamist. Liikmesriigid määravad kindlaks, millises ulatuses ja millistel tingimustel saab nimetatud õiguskaitsevahendeid kasutada.
3. Käesoleva artikliga ei piirata selliste võimalike siseriiklike õigusnormide kohaldamist, millega kehtestatakse krediidiandja [...] solidaarne vastutus tarbija nõuete osas kauba tarnija või teenuse osutaja vastu, kui kauba ostu või teenuse osutamist rahastati krediitdilepinguga [...].

Artikkel 28

Tähtajatud krediidilepingud [...]

1. Liikmesriigid tagavad, et tarbija võib tähtajatu krediidilepingu [...] igal ajal tasuta korraliselt lõpetada, välja arvatud juhul, kui lepingupooled on kokku leppinud etteteatamistähtajas. Etteteatamistähtaeg ei tohi olla pikem kui üks kuu.

Liikmesriigid tagavad, et kui see on krediidilepingus [...] kokku lepitud, võib krediidiandja [...] tähtajatu krediidilepingu [...] korraliselt lõpetada, teatades sellest tarbijale vähemalt kaks kuud ette [...] püsival andmekandjal.

2. Liikmesriigid tagavad, et kui see on krediidilepingus [...] kokku lepitud, võib krediidiandja [...] objektiivselt põhjendatud asjaoludel lõpetada tarbija õiguse tähtajatu krediidilepingu alusel krediiti kasutusse võtta. Krediidiandja [...] teavitab tarbijat lõpetamisest ja selle põhjustest [...] püsival andmekandjal võimaluse korral enne lõpetamist ja hiljemalt vahetult pärast lõpetamist, välja arvatud juhul, kui sellise teabe edastamine on keelatud liidu või siseriikliku õigusega või on vastuolus avaliku korra või julgeoleku eesmärkidega.

Artikkel 29

Krediidi ennetähtaegne tagasimaksmine

1. Liikmesriigid tagavad, et tarbijal on igal ajal õigus krediit ennetähtaegselt **tervenisti või osaliselt** tagasi maksta. Sellistel juhtudel tuleks **proportsionaalselt** vähendada [...] krediidi kogukulu **tarbijale** [...] lepingu järelejäänud kestuse jooksul. Sellise vähenduse arvutamisel võetakse arvesse kõiki kulusid, mida krediidiandja tarbijalt nõudis.
2. Liikmesriigid tagavad, et krediidi ennetähtaegse tagasimaksmise korral on krediidiandjal õigus saada õiglast ja objektiivselt põhjendatud hüvitist võimalike kulude eest, mis on otseselt seotud ennetähtaegse tagasimaksmisega tingimusel, et ennetähtaegne tagasimaksmine toimus fikseeritud laenuintressiga perioodil.

Esimeses lõigus osutatud hüvitise summa ei või ületada 1 % ennetähtaegselt tagasimakstava krediidi summast, juhul kui krediidi ennetähtaegse tagasimaksmise ja kokkulepitud krediidilepingu lõpetamise vaheline periood on pikem kui üks aasta. Kui periood ei ületa ühte aastat, ei ületa hüvitise summa 0,5 % ennetähtaegselt tagasimakstava krediidi summast.

3. Liikmesriigid tagavad, et krediidiandjal ei ole õigust saada lõikes 2 osutatud hüvitist juhul, kui täidetud on üks alljärgnevatest tingimustest:
 - a) tagasimaksmine toimub kindlustuslepingu alusel, mis on ette nähtud krediidi tagasimakse tagatise pakkumiseks;
 - b) krediit on antud arvelduskrediidi vormis;
 - c) tagasimaksmine toimub perioodil, mil laenuintress ei ole fikseeritud.

4. Erandina lõikest 2 võivad liikmesriigid ette näha, et:
- a) krediidiandjal on õigus saada lõikes 2 osutatud hüvitist üksnes tingimusel, et ennetähtaegselt tagasimakstav summa ületab siseriikliku õigusega kehtestatud künnise, mis ei ületa 10 000 eurot 12 kuu jooksul;
 - b) krediidiandja võib erandkorras nõuda suuremat hüvitist, kui ta suudab tõendada, et kahju, mida ta ennetähtaegse tagasimaksmise tõttu kandis, ületab kooskõlas lõikega 2 kindlaks määratud summat.

[...] Kui krediidiandja nõutav hüvitis ületab ennetähtaegse tagasimaksmise tõttu tegelikult kantud kahju, on tarbijal õigus vastavale vähendamisele.

[...] **Sellisel juhul** koosneb kahju erinevusest esialgselt kokku lepitud intressimäära ja selle intressimäära vahel, millega krediidiandja saab ennetähtaegselt tagasimakstava summa sellise ennetähtaegse tagasimaksmise ajal turul välja laenata, ning selle puhul võetakse arvesse ennetähtaegse tagasimaksmise mõju halduskuludele.

6. Lõikes 2 osutatud hüvitise summa ei ületa mingil juhul intressi, mida tarbija oleks maksnud krediidi ennetähtaegse tagasimaksmise ja kokkulepitud krediidilepingu lõpetamise tähtpäeva vahelisel perioodil.

IX PEATÜKK

KREDIIDI KULUKUSE AASTAMÄÄR NING MÄÄRADE JA KULUDE ÜLEMPIIRID

Artikkel 30

Krediidi kulukuse aastamäära arvutamine

1. Krediidi kulukuse aastamäär arvutatakse IV lisa I osas sätestatud matemaatilise valemi abil. See võrdub kõigi nende tulevaste või olemasolevate kohustuste (kasutusse võetud krediidisumma, tagasimaksed ja tasud) ühe aasta nüüdisväärtusega, milles krediidiandja [...] ja tarbija on omavahel kokku leppinud.
2. Krediidi kulukuse aastamäära arvutamiseks määratakse kindlaks krediidi kogukulu tarbijale, millest arvatakse maha need tasud, mida tarbija on kohustatud maksma krediidilepingus [...] sätestatud kohustuste rikkumisel, ning muud tasud (välja arvatud ostuhind), mida ta on kohustatud maksma seoses kauba ostmise või teenuse kasutamisega, olenemata sellest, kas tehingu eest tasuti rahas või krediidiga.

Krediidi kogukulu tarbijale sisaldab krediidi tagasimakseid ja krediidi kasutusse võtmist kajastava konto halduskulusid, maksevahendite kasutamise kulusid nii tagasimaksete kui ka krediidi kasutusse võtmise jaoks ja muid maksetega seotud tehingukulud, välja arvatud juhul, kui konto avamine on vabatahtlik ja konto halduskulud on selgelt ning eraldiseisvalt märgitud krediidilepingus [...] või mõnes muus tarbijaga sõlmitud lepingus.

3. Krediidi kulukuse aastamäära arvutamine põhineb eeldusel, et krediidileping [...] jääb kehtima kokkulepitud ajavahemiku vältel ning et krediidiandja [...] ja tarbija täidavad oma kohustused krediidilepingus [...] kokku lepitud tingimustel ja tähtaegadel.
4. Kui krediidilepingus [...] on sätestatud, et laenuintress või teatavad krediidi kulukuse määras sisalduvad tasud võivad muutuda, mistõttu ei ole need arvutamise hetkel määratavad, arvutatakse krediidi kulukuse aastamäär eeldusel, et laenuintress ja muud tasud jäävad algtasemega võrreldes fikseerituks ja kohaldatavaks krediidilepingu [...] lõppemiseni.
5. Vajaduse korral [...] **lähtutakse** krediidi kulukuse aastamäära arvutamisel [...] IV lisa II osas esitatud lisaeldustest.

Kui käesolevas artiklis ja IV lisa II osas esitatud eeldused ei ole krediidi kulukuse määra ühetaoliseks arvutamiseks piisavad või ei vasta enam kaubanduslikele tingimustele turul, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 45 vastu delegeeritud õigusakte, et käesolevat artiklit ja IV lisa II osa muuta ning lisada vajalikud lisaeldused krediidi kulukuse aastamäära arvutamiseks või muuta olemasolevaid eeldusi.

Artikkel 31

Meetmed, mille eesmärk on piirata intressimäärasid, krediidi kulukuse aastamäära ja krediidi kogukulu tarbijale

1. [...] **Liikmesriigid kehtestavad meetmed, millega tagatakse, et tarbijatelt ei saa nõuda ülemäära kõrget intressimäära, krediidi kulukuse aastamäära ega krediidi kogukulu.**

[...]

[...]

[...]

[...]

X PEATÜKK

ÄRITEGEVUSELE ESITATAVAD NÕUDED JA NÕUDED TÖÖTAJATELE

Artikkel 32

Äritegevusele esitatavad nõuded tarbijakrediidi andmisel

1. Liikmesriigid nõuavad, et alljärgnevas tegevuses tegutsevad krediidiandja **ja** krediidivahendaja [...] ausalt, õiglaselt, läbipaistvalt ja professionaalselt ning võtavad arvesse tarbijate õigusi ja huve:

- a) krediitoodete kavandamine;
- b) krediidi andmine, vahendamine või selle hõlbustamine;
- c) krediidiga seotud nõustamisteenuste osutamine;
- d) tarbijatele kõrvalteenuste osutamine;
- e) krediidilepingu täitmine [...].

Esimese lõigu punktides [...] b ja c osutatud tegevuses lähtutakse tarbija asjaolusid käsitlevast teabest ja konkreetsest nõudest, mille tarbija on esitanud, ning mõistlikest eeldustest riskide kohta, mis on seotud tarbija olukorraga krediidilepingu [...] kogu kestuse jooksul.

Esimese lõigu punktis c osutatud tegevuses lähtutakse ka artikli 16 lõike 3 punkti a alusel nõutavast teabest.

- 2. Liikmesriigid tagavad, et viis, kuidas krediidiandjad tasustavad oma töötajaid ja kredidivahendajaid ning kuidas kredidivahendajad [...] tasustavad oma töötajaid, ei takista täitmast lõikes 1 sätestatud nõuet.
- 3. Liikmesriigid tagavad, et krediidivõimelisuse hindamise eest vastutavate töötajate tasustamise poliitika kehtestamisel ja kohaldamisel järgivad krediidiandjad järgmisi põhimõtteid viisil ja ulatuses, mis vastab nende suurusele ja organisatsioonilisele ülesehitusele ning nende tegevuse laadile, ulatusele ja keerukusele:
 - a) tasustamispoliitika on kooskõlas usaldusväärse ja tõhusa riskijuhtimisega ning edendab seda ega motiveeri võtma riske, mis ületavad krediidiandja puhul talutava riski piiri;

- b) tasustamispoliitika on kooskõlas krediidiandja äristrateegia, eesmärkide, väärtuste ja pikaajaliste huvidega ning hõlmab meetmeid huvide konflikti vältimiseks, eelkõige nähes ette, et tasustamine ei sõltu heakskiidetud krediiditaotluste arvust ega osakaalust.
4. Liikmesriigid tagavad, et kui krediidiandjad **ja** kredidivahendajad [...] osutavad nõustamisteenuseid, ei piira nende asjaomaste töötajate tasustamise kord töötajate võimet tegutseda tarbija parimates huvides ning tasustamise kord ei ole tingimuslikult seotud müügieesmärkidega. Selle eesmärgi saavutamiseks võivad liikmesriigid lisaks keelata krediidiandjalt kredidivahendajale makstava vahendustasu.
5. Liikmesriigid võivad keelata või piirata makseid, mida tarbija krediidiandjale **või** kredidivahendajale [...] enne krediidilepingu [...] sõlmimist teeb.

Artikkel 33

Töötajate teadmistele ja pädevusele esitatavad nõuded

1. Liikmesriigid tagavad, et krediidiandjad **ja** kredidivahendajad [...] nõuavad, et nende töötajatel on asjakohasel tasemel teadmised ja pädevus krediidilepingute [...] kavandamise, pakkumise või sõlmimise, kredidivahendustegevuse [...] **ja** nõustamisteenuste [...] valdkonnas. Kui krediidilepingu [...] sõlmimisega kaasneb kõrvalteenus, on nõutavad sellise kõrvalteenuse osutamiseks vajalikud teadmised ja pädevus.
2. Liikmesriigid kehtestavad krediidiandjate **ja** kredidivahendajate [...] töötajate teadmiste ja pädevuse miinimumnõuded.

3. Liikmesriigid tagavad, et lõikes 1 sätestatud nõuetele vastavuse üle teostavad järelevalvet pädevad asutused ja et pädevatel asutustel on volitused nõuda krediidiandjalt **ja** kredidivahendajalt [...] selliste tõendite esitamist, mida pädev asutus peab vajalikuks kõnealuse järelevalve eesmärgil.

XI PEATÜKK

FINANTSALANE HARIMINE JA FINANTSRASKUSTES TARBIJATELE ANTAV ABI

Artikkel 34

Finantsalane harimine

1. Liikmesriigid edendavad meetmeid, millega toetatakse tarbijate harimist vastutustundliku laenuvõtmise ja võla haldamise valdkonnas, eriti seoses tarbijakrediidilepingutega.
Liikmesriigid tagavad, et tarbijatele antakse [...] selget ja üldist teavet krediidi andmise protsessi kohta, et anda neile juhiseid, eeskätt tarbijatele, kes võtavad tarbijakrediiti esimest korda, ja eeskätt juhul, kui selleks kasutatakse digivahendeid.

Samuti [...] **tagavad** liikmesriigid, **et levitatakse** teavet juhiste kohta, mida võivad tarbijatele anda tarbijaorganisatsioonid ja riiklikud asutused.

[...]

2. Komisjon hindab liikmesriikides tarbijatele pakutavat finantsalast haridust ja avaldab selle kohta aruande ning teeb kindlaks parima tava näited, mida võiks edasi arendada, et suurendada tarbijate finantsteadlikkust.

Artikkel 35

Võlgnevused ja makseraskuste tõttu restruktureerimise meetmed

1. Liikmesriigid nõuavad, et krediidiandjad kohaldaksid asjakohaseid poliitikapõhimõtteid ja menetlusi selle tagamiseks, et enne täitemenetluse alustamist kasutataks sobivatel juhtudel mõistlikku makseraskuste tõttu restruktureerimist. Selliste makseraskuste tõttu restruktureerimise meetmete puhul võetakse muude tegurite hulgas arvesse tarbija asjaolusid ning need võivad muu hulgas hõlmata alljärgnevaid meetmeid:
 - a) krediidilepingu täielik või osaline refinantseerimine;
 - b) krediidilepingu kehtivate tingimuste muutmine, sh näiteks:
 - i) krediidilepingu kehtivuse pikendamine;
 - ii) krediidilepingu liigi muutmine;
 - iii) osa või kõigi tagasimakstavate osamaksete maksetähtpäeva edasilükkamine teatava aja võrra;
 - iv) intressimäära muutmine;
 - v) maksepuhkuse pakkumine;
 - vi) osalised tagasimaksed;
 - vii) vääringu konverteerimine;
 - viii) võla osaline kustutamine ja võla koondamine.
2. Lõike 1 punktis b esitatud võimalike meetmete loetelu ei piira siseriiklike õigusnormide kohaldamist ega kohusta liikmesriike kehtestama oma siseriiklikus õiguses kõiki neid meetmeid.

3. Liikmesriigid võivad nõuda, et kui krediidiandjal on lubatud määrata kindlaks ja kehtestada tasu, mida küsitakse tarbijalt makseviivituse korral, ei ole see tasu suurem kui on vajalik krediidiandjale makseviivituse tõttu tekkivate kulude hüvitamiseks.
4. Liikmesriigid võivad lubada krediidiandjatel kehtestada lisatasu, mida tarbija peab makseviivituse korral maksma. Sellisel juhul kehtestavad liikmesriigid selliste tasude ülempiiri.
5. Liikmesriigid ei takista krediidilepingu pooltel sõnaselgelt kokku leppimast, et krediidi tagasimaksmiseks piisab seotud krediidilepinguga hõlmatud kauba või sellise kauba müügist saadava tulu tagastamisest või üleandmisest krediidiandjale.

Artikkel 36

Võlanõustamisteenused

Liikmesriigid tagavad, et tarbijatele, **kellel on või võib tekkida raskusi oma finantskohustuste täitmisel**, tehakse kättesaadavaks võlanõustamisteenused.

XII PEATÜKK

KREDIIDIANDJAD JA KREDIIDIVAHENDAJAD

Artikkel 37

Mittekrediidiasutustele ja mittemakseasutustele tegevusloa andmine, nende registreerimine ja järelevalve

1. Liikmesriigid tagavad, et krediidiandjate ja krediidivahendajate suhtes [...], kes ei ole krediidiasutused määruse (EL) nr 575/2013 artikli 4 lõike 1 punkti 1 tähenduses **ega makseasutused direktiivi (EL) nr 2015/2366 artikli 4 punkti 4 tähenduses ja/või e- raha asutused direktiivi 2009/110/EÜ artikli 2 punkti 1 tähenduses**, kohaldatakse nõuetekohast tegevusloa andmise menetlust ning registreerimise ja järelevalvekorda, mille on kehtestanud sõltumatu pädev asutus.

2. Liikmesriigid võivad otsustada, et nad ei kohalda lõikes 1 osutatud tegevusloa saamise menetlust ega registreerimise nõudeid:

- a) **kaupade tarnijate ja teenuste osutajate suhtes, kes tegutsevad kredidivahendajatena kõrvaltegevusena; ja/või**
- b) **kaupade tarnijate ja teenuste osutajate suhtes, kes tegutsevad krediidiandjana kõrvaltegevusena, kes annavad oma toodete või teenuste ostmiseks krediiti edasilükatud maksete kujul, kui krediiti antakse ilma intressita ja muude tasudeta.**

Artikkel 38

Kredidivahendajate konkreetsed kohustused

Liikmesriigid nõuavad, et kredidivahendajad

- a) märgivad tarbijatele ette nähtud reklaamis ja dokumentides oma volituste ulatuse ning asjaolu, kas nad teevad koostööd ainult ühe või mitme krediidiandjaga või tegutsevad sõltumatu vahendajana;
- b) teevad tarbijale teatavaks võimalikud tasud, mida tarbija peab osutatavate teenuste eest kredidivahendajale maksma;
- c) lepivad võimalikes punktis b osutatud tasudes tarbijaga kokku [...] püsival andmekandjal enne krediidilepingu sõlmimist;
- d) teevad krediidiandjale teatavaks võimalikud punktis b osutatud tasud, et neid saaks arvesse võtta krediidi kulukuse aastamäära arvutamisel.

XIII PEATÜKK
ÕIGUSTE LOOVUTAMINE JA VAIDLUSTE LAHENDAMINE

Artikkel 39

Õiguste loovutamine

1. Liikmesriigid tagavad, et kui krediidiandja krediidilepingust [...] tulenevad õigused või leping ise loovutatakse kolmandale isikule, on tarbijal õigus taotleda õiguste omandaja suhtes samasugust kaitset, nagu võimaldati talle esialgse krediidiandja suhtes, sealhulgas tasaarvestus, kui selline kaitsemeede on asjaomasel liikmesriigis lubatud.
2. Liikmesriigid nõuavad, et esialgne krediidiandja [...] teavitab tarbijat lõikes 1 osutatud loovutamisest, välja arvatud juhul, kui esialgne krediidiandja jääb kokkuleppel isikuga, kellele krediidileping loovutati, tarbija suhtes endiselt krediidi haldajaks.

Artikkel 40

Vaidluste kohtuväline lahendamine

1. Liikmesriigid tagavad, et tarbijatele on kättesaadavad asjakohased ja tõhusad menetlused käesoleva direktiivi [...] **kohaste krediidilepingutega** seotud vaidluste kohtuväliseks lahendamiseks tarbijate ning krediidiandjate **ja/või** krediidivahendajate [...] vahel; kui see on asjakohane, kasutatakse selleks olemasolevaid üksusi. Sellised vaidluste kohtuvälise lahendamise menetlused ja neid pakkuvad üksused peavad vastama direktiivis 2013/11/EL sätestatud kvaliteedinõuetele.

2. Liikmesriigid julgustavad lõikes 1 osutatud vaidlusi lahendavaid üksusi tegema koostööd, et lahendada piiriüleseid krediitdilepingutega [...] seotud vaidlusi.

XIV PEATÜKK

PÄDEVAD ASUTUSED

Artikkel 41

Pädevad asutused

1. Liikmesriigid määravad pädevad riigiasutused, kes on volitatud tagama käesoleva direktiivi kohaldamise ja täitmise, (edaspidi „pädevad asutused“) ning tagavad, et neile antakse uurimis- ja täitmise tagamise volitused ning piisavad vahendid, mis on vajalikud nende ülesannete tõhusaks ja tulemuslikuks täitmiseks.

Pädevad asutused on kas riigiasutused, siseriiklike õigusaktide alusel tunnustatud asutused või riigiasutuste tunnustatud, siseriiklike õigusaktide alusel nimelt selleks volitatud asutused. Need ei või olla krediidiandjad ega kredidivahendajad [...].

2. Liikmesriigid tagavad, et pädevad asutused, kõik isikud, kes töötavad või on töötanud pädevate asutuste heaks, samuti audiitorid ja eksperdid, kes on saanud juhiseid pädevatelt asutustelt, on seotud ametisaladuse hoidmise kohustusega. Nad ei või avaldada mitte ühelegi isikule ega asutusele konfidentsiaalset teavet, mida nad võivad saada oma ametiülesandeid täites, välja arvatud kokkuvõttena või üldises vormis [...], **muidu kui kriminaalõiguses või käesolevas direktiivis sätestatud juhtudel. See ei takista siiski pädevaid asutusi vahetamast või edastamast konfidentsiaalset teavet kooskõlas siseriikliku ning liidu õigusega.**

3. Liikmesriigid tagavad, et pädevad asutused on kas üks või mõlemad järgmistest:
- a) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1093/2010²⁷ artikli 4 punktis 2 määratletud pädevad asutused;
- [...]b) muud asutused peale punktis a nimetatud pädevate asutuste, tingimusel et siseriiklike õigus- või haldusnormide kohaselt peavad kõnealused asutused tegema koostööd punktis a nimetatud pädevate asutustega alati, kui see on vajalik, et täita oma ülesandeid käesoleva direktiivi alusel.
4. Liikmesriigid tagavad, et käesoleva direktiivi kohaldamise ja täitmise tagamiseks pädevate asutustena määratud asutused vastavad määruse (EL) 2017/2394 artiklis 5 esitatud kriteeriumidele.
5. Liikmesriigid teavitavad komisjoni pädevate asutuste määramisest ja hilisematest muudatustest ning, juhul kui liikmesriigi territooriumil on rohkem kui üks pädev asutus, märgivad eraldi ära ülesannete võimaliku jagamise nende pädevate asutuste vahel. Esimene selline teade tuleb edastada niipea kui võimalik ja hiljemalt kaks aastat pärast direktiivi jõustumise kuupäeva.
6. Pädevad asutused kasutavad oma volitusi kooskõlas liikmesriigi õigusega
- a) vahetult oma vastutusel või õigusasutuste järelevalve all või

²⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1093/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Pangandusjärelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/78/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 12).

- b) pöördudes kohtutesse, kes on pädevad tegema vajaliku otsuse, sealhulgas vajaduse korral esitades apellatsioonkaebuse, kui vajalikku otsust käsitlevat taotlust ei rahuldata.
7. Kui liikmesriigi territooriumil on rohkem kui üks pädev asutus, tagab liikmesriik, et nende vastavad ülesanded on selgelt piiritletud ja et nad teevad oma ülesannete tulemuslikuks täitmiseks tihedat koostööd.
8. Komisjon avaldab pädevate asutuste loetelu vähemalt kord aastas *Euroopa Liidu Teatajas* ja ajakohastab seda pidevalt oma veebilehel.

XV PEATÜKK LÕPPSÄTTED

Artikkel 42

Ühtlustamise tase

1. Kuna käesolev direktiiv sisaldab ühtlustatud sätteid, ei või liikmesriigid oma siseriiklikus õiguses säilitada ega vastu võtta käesolevas direktiivis kehtestatust erinevaid sätteid, välja arvatud juhul, kui käesolevas direktiivis on sätestatud teisiti.
2. [...] **Kuni täiendava ühtlustamiseni, kui** liikmesriik kasutab artikli 2 lõigetes 5, [...] 6 **ja 6a**, artikli 8 lõikes 1, [...] **artikli 14 lõigetes 2–4, artikli 16 lõikes 4, artikli 18 lõikes 9,** artikli 26 [...] **lõigetes 2 ja 6**, [...] artikli 29 lõikes 4, **artikli 32 lõikes 5, artikli 35 lõigetes 3 ja 4 ning artikli 37 lõikes 2** sätestatud õiguslikke võimalusi, teavitab ta sellest ning kõikidest edasistest muudatustest **viivitamata** komisjoni. **Komisjon avalikustab kõnealuse teabe veebisaidil või mõnel muul kergesti ligipääsetaval viisil.** Liikmesriigid võtavad ka asjakohaseid meetmeid, et levitada kõnealust teavet krediidiandjatele **ja** kredidivahendajatele[...] **ning** tarbijatele oma riigis.

Artikkel 43

Käesoleva direktiivi imperatiivsus

1. Liikmesriigid tagavad, et tarbijatel ei saa loobuda neile käesoleva direktiivi ülevõtmiseks kehtestatud riiklike meetmetega antud õigustest.
2. Liikmesriigid tagavad, et käesoleva direktiivi siseriiklikkusse õigusesse ülevõtmiseks vastu võetud õigusnormide täitmisest ei saa lepingute sõnastust kasutades kõrvale hoiduda.

[...]Artikkel 44

Karistused

1. Liikmesriigid kehtestavad karistusnormid, mida kohaldatakse käesoleva direktiivi alusel vastu võetud liikmesriigi sätete rikkumise korral, ning võtavad kõik vajalikud meetmed, et tagada kõnealuste normide rakendamine. Kehtestatud karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad. Liikmesriigid teavitavad komisjoni nimetatud normidest ja meetmetest hiljemalt [*väljaannete talitus, palun lisage kuupäev: kuus kuud pärast ülevõtmise tähtaega*] ning teavitavad teda viivitamata nende hilisematest muudatustest.
2. [...]

3. Liikmesriigid näevad ette, et pädev asutus võib avalikustada halduskaristuse, mis määratakse käesoleva direktiivi alusel võetud meetmete rikkumise korral, välja arvatud juhul, kui selline avalikustamine ohustaks tõsiselt finantsturge või tekitaks asjaomastele isikutele ebaproportsionaalset kahju.

Artikkel 45

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artikli 30 lõikes 5 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates xx.xx.xxxx. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.
3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 30 lõikes 5 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.
5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

6. Artikli 30 lõike 5 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kolme kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 46

Läbivaatamine ja järelevalve

1. Komisjon hindab käesolevat direktiivi iga viie aasta järel ning esimest korda viie aasta möödudes alates selle kohaldamise alguskuupäevast. Hindamise käigus antakse liidu majanduslikke suundumusi ja asjaomase turu olukorda arvesse võttes hinnang artikli 2 lõike 2 punktis c ning IV lisa II osas kehtestatud künniste ja protsendimäärade kohta, mille alusel arvutatakse artikli 29 kohasel krediidi ennetähtaegsel tagasimaksmisel makstav hüvitis.
2. Samuti jälgib komisjon **elkõige** artiklis 42 osutatud õiguslike võimaluste mõju siseturu **toimimisele** ja tarbijatele.
3. Komisjon esitab lõigetes 1 ja 2 osutatud hindamise tulemused Euroopa Parlamendile ja nõukogule, vajaduse korral koos seadusandliku ettepanekuga.

Artikkel 47

Kehtetuks tunnistamine ja üleminekusätted

Direktiiv 2008/48/EÜ tunnistatakse kehtetuks alates [väljaannete talitus, palun lisage kuupäev: kuus kuud pärast ülevõtmise tähtaega].[...] ²⁸[...]

Samuti kohaldatakse direktiivi 2008/48/EÜ krediidilepingute suhtes, mis kehtivad [väljaannete talitus, palun lisage kuupäev: kuus kuud pärast ülevõtmise tähtaega] kuni [nende lõppemiseni].

Käesoleva direktiivi artikleid 23 ja 24, artikli 25 lõike 1 teist lauset, artikli 25 lõiget 2 ning artikleid 28 ja 39 kohaldatakse kõigi tähtajatute lepingute suhtes, mis kehtivad [väljaannete talitus, palun lisage kuupäev: kuus kuud pärast ülevõtmise tähtaega].

Viiteid kehtetuks tunnistatud direktiivile käsitatakse viidetena käesolevale direktiivile ning neid loetakse vastavalt V lisas esitatud vastavustabelile.

²⁸ [...]

Artikkel 48

Ülevõtmine

1. Liikmesriigid võtavad vastu ja avaldavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt [*väljaannete talitus, palun lisage kuupäev: 24 kuud pärast direktiivi vastuvõtmist*]. Liikmesriigid edastavad kõnealuste normide teksti viivitamata komisjonile. Nad kohaldavad neid norme alates [*väljaannete talitus, palun lisage kuupäev: kuus kuud pärast ülevõtmise tähtaega*].

[...]

Kui liikmesriigid need normid vastu võtavad, lisavad nad nende ametlikul avaldamisel nendesse või nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.
2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastu võetud põhiliste õigusnormide teksti.

Artikkel 49

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 50
Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

II LISA

EUROOPA TARBIJAKREDIIDI STANDARDINFO TEABELEHT

1. Krediidi põhielemendid

[Osa allpool esitatud tekstist on toodud muudetud kujul üle II lisast.]

<p>Krediidi kogusumma</p> <p><i>Kooskõlas krediitdilepinguga [...] kättesaadavaks tehtava krediidi ülemmäär või kogusumma.</i></p>	
<p>Krediitdilepingu [...] kestus</p>	
<p>Krediidi kulukuse aastamäär ja kogusumma, mis Teil tuleb maksta</p> <p><i><u>Krediidi kulukuse aastamäär</u> on kogukulu, mis on väljendatud aastase protsendimäärana krediidi kogusummast. Krediidi kulukuse aastamäära abil saab võrrelda erinevaid pakkumisi.</i></p> <p><i><u>Kogusumma, mis Teil tuleb maksta, on krediidi põhiosa summa, millele lisandub intress ja võimalikud krediidiga seotud kulud.</u></i></p>	<p>[...]</p> <p><u>[Krediidi kogusumma ja krediidi kogukulu summa]</u></p>
<p>Vajaduse korral</p> <p>Krediit on antud kauba või teenuse eest tasumiseks maksete edasilükkamise vormis või on seotud konkreetse kauba tarnimise või teenuse osutamisega</p> <p>Kauba/teenuse nimetus</p> <p>Hind kohe tasudes</p>	
<p><u>Osamaksed ja vajaduse korral osamaksete sooritamise järjekord</u></p>	<p><u>Tasumisele kuulub:</u></p> <p><u>[Tarbija tehtavate maksete summa, arv ja sagedus]</u></p> <p><u>Intress ja/või tasud makstakse järgmiselt:</u></p>
<p>Maksete hilinemisest tulenevad kulud</p> <p><i>Maksete tasumata jätmisel võivad olla tõsised</i></p>	<p>Maksete hilinemise korral tuleb Teil tasuda [...](kohaldatav intressimäär ja selle muutmise</p>

<i>tagajärjed (nt sundmüük) ning Teil võib olla edaspidi raskusi krediidi saamisel.</i>	kord ning vajaduse korral viiviste kirjeldus)].
<u>Taganemisõiguse olemasolu või puudumine</u>	<u>[jah/ei]</u> <u>Krediidilepingust võib taganeda 14 kalendripäeva jooksul.</u>
<u>Vajaduse korral – taganemisõiguse kasutamine</u>	<u>[Praktilised suunised taganemisõiguse kasutamise kohta, sealhulgas aadress, kuhu taganemisteade saata tuleks, ning tagajärjed juhul, kui taganemisõigust ei kasutata]</u>

Krediidiandja või kredidivahendaja [...] nimi ja kontaktandmed

Vajaduse korral	
Krediidiandja	[Nimi]
Aadress	[Asukoha aadress tarbija jaoks]
Telefoninumber	
E-posti aadress	
[...] *	
Veebiaadress (*)	
Vajaduse korral	
Kredidivahendaja	[Nimi]
Aadress	[Asukoha aadress tarbija jaoks]
Telefoninumber	
E-posti aadress	
[...] *	
Veebiaadress (*)	
Vajaduse korral	
[...]	[...]

[...]	[...]
[...]	
[...]*	
[...]*	
(*) Selle teabe esitamine on vabatahtlik.	

Lahtri „vajaduse korral“ peab krediidiandja täitma juhul, kui teave on krediiditoote seisukohast asjakohane; kui teave ei ole vastavat liiki krediidi seisukohast asjakohane, tuleb teave või rida kustutada.

Nurksulgudes esitatud märkused on krediidiandjale [...] selgituseks ning need peab asendama vastava teabega.

[...] **Eespool nimetatud teave** tuleb esitada ühel lehel Euroopa tarbijakrediidi standardinfo teabelehe **alguses**, see peab olema **selgesti eristuv ja** selgelt loetav ja kohandatud teabe esitamiseks kasutatava andmekandja tehnilistele piirangutele.

2. Krediiditoote põhiomaduste kirjeldus (lisaks esimesel lehel esitatud teabele)

Krediidi liik.	
[...] [...]	
Krediidisumma kasutusse võtmise tingimused <i>Raha kättesaamise viis ja aeg.</i>	
[...]	
[...]	[...]
[...]	[...]
[...]	

Vajaduse korral Nõutavad tagatised <i>Tarbijalt nõutavate krediidilepingu tagatiste kirjeldus.</i>	[Tagatiste liik]
Vajaduse korral Tagasimaksete tulemusena ei toimu krediidi põhiosa viivitamatu kustutamine.	
Vajaduse korral Hinda on isikupõhiselt kohandatud automatiseeritud otsuste tegemise alusel.	

3. Krediidiga seotud kulud (lisaks esimesel lehel esitatud teabele)

Krediidilepingu [...] suhtes kohaldatav laenuintress või kui see on asjakohane, erinevad krediidilepingu [...] suhtes kohaldatavad laenuintressid <u>Laenuintressi või iga laenuintressi, kui erinevate asjaolude korral kohaldatakse erinevaid laenuintresse, kohaldamise tingimused ja olemasolu korral iga esialgse laenuintressi suhtes kohaldatav indeks või baasintressimäär, samuti iga laenuintressi muutmise ajavahemikud, tingimused ja kord</u>	[% — fikseeritud või — muutuva määraga (koos esialgse laenuintressi suhtes kohaldatava indeksi või baasintressimääraga) perioodid]
[...]/.../...] <u>Tüüpnäide, mis illustreerib krediidi kulukuse aastamäära ja tarbija makstavat kogusummat, märkides ära kõik krediidi kulukuse aastamäära arvutamiseks kasutatud eeldused</u>	[...] Tüüpnäide [...]/

<p>Kas krediidi saamiseks või krediidi saamiseks reklaamitavatel lepingutingimustel on kohustuslik sõlmida</p> <p>— krediiditagatiseks olev kindlustuspoliis või</p> <p>— muu kõrvalteenuse leping?</p> <p><i>Kui nimetatud teenustega seotud kulud ei ole krediidiandjale[...] teada, ei sisaldu need krediidi kulukuse aastamääras.</i></p>	<p>jah/ei [kui jah, kindlustuse liik]</p> <p>jah/ei [kui jah, kõrvalteenuse liik]</p>
<p>Kaasnevad kulud</p>	
<p>Vajaduse korral</p> <p>Ühe või mitme konto pidamise kohustus, et kajastada krediidi tagasimakseid ja krediidisumma kasutusse võtmist</p>	
<p>Vajaduse korral</p> <p>Vastava maksevahendi (nt krediitkaardi) kasutamise kulude summa</p>	
<p>Vajaduse korral</p> <p>Muud krediidilepingust [...] tulenevad kulud</p>	
<p>Vajaduse korral</p> <p>Krediidilepinguga [...] seotud eespool nimetatud kulude muutmise tingimused</p>	
<p>Vajaduse korral</p> <p>Kohustus maksta notaritasusid</p>	
<p>[...]</p> <p>[...]</p>	<p>[...]</p>

4. Muud olulised õiguslikud aspektid

[...] [...]	
Krediidi ennetähtaegne tagasimaksmine <i>Teil on igal ajal õigus krediit osaliselt või täielikult ennetähtaegselt tagasi maksta.</i>	
Vajaduse korral Krediidi ennetähtaegsel tagasimaksmisel on krediidiandjal õigus saada hüvitist	[Hüvitise suuruse kindlaksmääramine (arvutusmeetod) kooskõlas direktiivi artikli 29 rakendamist käsitlevate sätetega.]
Päringud andmebaasidest <i>Krediidiandja [...] peab Teile andma viivitamata ja tasuta teavet andmebaasis tehtud päringu tulemustest, kui päringu alusel lükatakse krediiditaotlus tagasi. Seda ei kohaldata juhul, kui sellise teabe edastamine on keelatud liidu õigusega või see on vastuolus avaliku korra või julgeoleku eesmärkidega.</i>	
Õigus saada krediidilepingu [...] projekt <i>Teil on õigus saada taotluse korral tasuta koopia krediidilepingu [...] projektist. Seda sätet ei kohaldata, kui krediidiandja [...] ei ole Teile taotluse saamise ajal valmis Teiega krediidilepingut [...] sõlmima.</i>	

Vajaduse korral Ajavahemik, mille jooksul on lepingueelne teave krediidiandja [...] suhtes siduv	Käesolev teave kehtib alates ... kuni ...
Kahjuhüvitusnõuetega seotud teave <i>Teil on õigus kasutada kohtuvälist kaebuste ja kahjuhüvitusnõuete menetlust.</i>	[Tarbijale kättesaadav kohtuväline kaebuste ja kahjuhüvitusnõuete menetlus ning selle kasutamise võimalused]

Vajaduse korral

5. Lisateave finantsteenuste kaugturstuse korral

a) Krediidiandjaga seotud teave [...]	
Vajaduse korral Krediidiandja [...] esindaja Teie elukohaliikmesriigis Aadress Telefoninumber E-posti aadress [...] * Veebiaadress (*)	[Nimi] [Asukoha aadress tarbija jaoks]
Vajaduse korral Registreerimisandmed	[Äriregister, millesse krediidiandja [...] on kantud, ning tema registreerimisnumber või samaväärne identifitseerimisvõimalus selles registris]
Vajaduse korral Järelevalveasutus	
b) Krediidilepinguga seotud teave [...]	
[...] [...]	[...]

Vajaduse korral Õigusakt, mille alusel krediidiandja [...] enne krediidilepingu sõlmimist Teiega suhteid loob	
Vajaduse korral Klausel krediidilepingu [...] suhtes kohaldatava õiguse ja/või pädeva kohtu kohta	[Asjakohane klausel]
Vajaduse korral Kasutatavad keeled	Teave ja lepingutingimused edastatakse ... [keeles]. Teie nõusolekul suhtleme krediidilepingu kehtivusaja jooksul Teiega ... [keeles/keeltes].
c) Kahjuhüvitusnõuetega seotud teave	
Juurdepääs kohtuvälisele kaebuste ja kahjuhüvitusnõuete menetlusele	[Sidevahendi abil sõlmitud lepingu pooleks olevale tarbijale kättesaadav kohtuväline kaebuste ja kahjuhüvitusnõuete menetlus ning selle kasutamise võimalused]
(*) Lahtri täitmine on krediidiandjale vabatahtlik.	

II LISA

[Tekst on viidud muudetud kujul üle I lisasse.]

III LISA

EUROOPA TARBIJAKREDIIDI TEABELEHT

Teatud krediidiorganisatsioonide pakutav tarbijakrediit (direktiivi ... artikli 2 lõige 5)

Võla konverteerimine

1. Krediiditoote põhielemendid

<u>Krediidi kogusumma</u> <i><u>Kooskõlas krediidilepinguga [...] kättesaadavaks tehtava krediidi ülemäär või kogusumma.</u></i>	
<u>Krediidilepingu [...] kestus</u>	
<u>Vajaduse korral</u> <u>Krediidi kulukuse aastamäär ja kogusumma, mille peate maksta</u> <i><u>Krediidi kulukuse aastamäär on kogukulu, mis on väljendatud aastase protsendimäärana krediidi kogusummast. Krediidi kulukuse aastamäära abil saab võrrelda erinevaid pakkumisi.</u></i> <i><u>Kogusumma, mis Teil tuleb maksta, on krediidi põhiosa summa, millele lisandub intress ja võimalikud krediidiga seotud kulud.</u></i>	<u>[Krediidi kogusumma ja krediidi kogukulu summa]</u>
<u>Vajaduse korral</u> <u>Krediit on antud kauba või teenuse eest tasumiseks maksete edasilükkamise vormis või on seotud konkreetse kauba tarnimise või teenuse osutamisega</u> <u>Kauba/teenuse nimetus</u> <u>Hind kohe tasudes</u>	
<u>Osamaksed ja vajaduse korral osamaksete sooritamise järjekord</u>	<u>Tasumisele kuulub:</u> <i><u>[Osamaksete graafiku tüüpiline näide, mis sisaldab tarbija tehtavate maksete summat, arvu ja sagedust]</u></i>

<u>Maksete hilinemisest tulenevad kulud</u> <u>Maksete tasumata jätmisel võivad olla tõsised tagajärjed (nt sundmüük) ning Teil võib olla edaspidi raskusi krediidi saamisel.</u>	<u>Maksete hilinemise korral tuleb Teil tasuda [...](kohaldatav intressimäär ja selle muutmise kord ning vajaduse korral viiviste kirjeldus)].</u>
--	---

Krediidiandja või kredidivahendaja [...] nimi ja kontaktandmed

Krediidiandja	[Nimi]
Aadress	[Asukoha aadress tarbija jaoks]
Telefoninumber	
E-posti aadress	
[...] *	
Veebiaadress ()	
Vajaduse korral	
Kredidivahendaja	[Nimi]
Aadress	[Asukoha aadress tarbija jaoks]
Telefoninumber	
E-posti aadress	
[...] *	
Veebiaadress ()	
(*) Selle teabe esitamine on vabatahtlik.	

Lahtri „vajaduse korral“ peab krediidiandja täitma juhul, kui teave on krediiditoote seisukohast asjakohane; kui teave ei ole vastavat liiki krediidi seisukohast asjakohane, tuleb teave või rida kustutada.

Nurksulgudes esitatud märkused on krediidiandjale selgituseks ning need peab asendama vastava teabega.

Eespool nimetatud teave tuleb esitada ühel lehel Euroopa tarbijakrediidi standardinfo teabelehe alguses, see peab olema selgesti eristuv ja selgelt loetav ja kohandatud teabe esitamiseks kasutatava andmekandja tehnilistele piirangutele.

2. Krediiditoote põhiomaduste kirjeldus (lisaks esimesel lehel esitatud teabele)

Krediidi liik	
[...] [...]	
[...]	
Vajaduse korral Teilt võidakse igal ajal nõuda krediidisumma tagasimaksmist täies ulatuses.	
Vajaduse korral Hinda on isikupõhiselt kohandatud automatiseeritud otsuste tegemise alusel.	

3. Krediidiga seotud kulud (lisaks esimesel lehel esitatud teabele)

<p>Krediidilepingu suhtes kohaldatav laenuintress või kui see on asjakohane, erinevad krediidilepingu suhtes kohaldatavad laenuintressid</p> <p><u>Laenuintressi või iga laenuintressi, kui erinevate asjaolude korral kohaldatakse erinevaid laenuintresse, kohaldamise tingimused ja olemasolu korral iga esialgse laenuintressi suhtes kohaldatav indeks või baasintressimäär, samuti iga laenuintressi muutmise ajavahemikud, tingimused ja kord.</u></p>	<p>[%</p> <p>— fikseeritud või</p> <p>— muutuva määraga (koos esialgse laenuintressi suhtes kohaldatava indeksi või baasintressimääraga)]</p>
<p><u>Tüüpnäide, mis illustreerib krediidi kulukuse aastamäära, märkides ära kõik krediidi kulukuse aastamäära arvutamiseks kasutatud eeldused [...] [...] [...]</u></p>	<p>[[...] Tüüpnäide [...]]</p>
<p>Vajaduse korral</p> <p>Kulud</p> <p>Vajaduse korral</p> <p>Nende kulude muutmise tingimused</p>	<p>[Krediidilepingu sõlmimisest alates kohaldatavad kulud]</p>
<p>[...]</p>	<p>[...]</p>

4. Muud olulised õiguslikud aspektid

Krediidilepingu lõpetamine	[Krediidilepingu lõpetamise tingimused ja kord]
Päringud andmebaasidest <i>Krediidiandja [...] peab Teile andma viivitamata ja tasuta teavet andmebaasis tehtud päringu tulemustest, kui päringu alusel lükatakse krediiditaotlus tagasi. Seda ei kohaldata juhul, kui sellise teabe edastamine on keelatud liidu õigusega või see on vastuolus avaliku korra või julgeoleku eesmärkidega.</i>	
Vajaduse korral	
Ajavahemik, mille jooksul on lepingueelne teave krediidiandja suhtes siduv	Käesolev teave kehtib alates ... kuni ...

Vajaduse korral

5. Lisateave

[...]	[...] [...]
[...]	
Krediidi ennetähtaegne tagasimaksmine <i>Teil on igal ajal õigus krediit osaliselt või täielikult ennetähtaegselt tagasi maksta.</i> Vajaduse korral Krediidi ennetähtaegsel tagasimaksmisel on krediidiandjal õigus saada hüvitist	[Hüvitise suuruse kindlaksmääramine (arvutusmeetod) kooskõlas direktiivi 2008/48/EÜ artikli 16 rakendamist käsitlevate sätetega]

Kahjuhüvitusnõuetega seotud teave <i>Teil on õigus kasutada kohtuvälist kaebuste ja kahjuhüvitusnõuete menetlust.</i>	[Tarbijale kättesaadav kohtuväline kaebuste ja kahjuhüvitusnõuete menetlus ning selle kasutamise võimalused]
--	--

Vajaduse korral

6. Lisateave finantsteenuste kaugturustuse korral

a) Krediidiandjaga seotud teave	
Vajaduse korral	
Krediidiandja esindaja Teie elukohaliikmesriigis	[Nimi]
Aadress	[Asukoha aadress tarbija jaoks]
Telefoninumber	
E-posti aadress	
[...] *	
Veebiaadress (*)	
Vajaduse korral	
Registreerimisandmed	[Äriregister, millesse krediidiandja on kantud, ning tema registreerimisnumber või samaväärne identifitseerimisvõimalus selles registris]
Vajaduse korral	
Järelevalveasutus	

b) Krediidilepinguga seotud teave	
[...]	[...]
Vajaduse korral Õigusakt, mille alusel krediidiandja enne krediidilepingu sõlmimist Teiega suhteid loob	
Vajaduse korral Klausel krediidilepingu suhtes kohaldatava õiguse ja/või pädeva kohtu kohta	[Asjakohane klausel]
Vajaduse korral Kasutatavad keeled	Teave ja lepingutingimused edastatakse ... [keeles]. Teie nõusolekul suhtleme krediidilepingu kehtivusaja jooksul Teiega ... [keeles/keeltes].
c) Kahjuhüvitusnõuetega seotud teave Juurdepäas kohtuvälisele kaebuste ja kahjuhüvitusnõuete menetlusele	[Sidevahendi abil sõlmitud lepingu pooleks olevale tarbijale kättesaadav kohtuväline kaebuste ja kahjuhüvitusnõuete menetlus ning selle kasutamise võimalused]
(*) Lahtri täitmine on krediidiandjale vabatahtlik.	

IV LISA

I. Baasvõrrand, mis väljendab ühelt poolt kasutusse võetud krediidisummade ning teiselt poolt tagasimaksete ja tasude võrdsust.

Krediidi kulukuse aastamäära (APR) leidmiseks kasutatava baasvõrrandi ühel pool on aasta lõikes kasutusse võetud krediidisummade nüüdisväärtus kokku ning teisel pool tagasimaksete ja tasude nüüdisväärtus kokku, st:

$$\sum_{k=1}^m C_k (1 + X)^{-t_k} = \sum_{l=1}^{m'} D_l (1 + X)^{-S_l}$$

kus:

— X	on krediidi kulukuse aastamäär;
— m	on viimase kasutusse võetud krediidisumma järjekorranumber;
— k	on kasutusse võetud krediidisumma järjekorranumber, seega $1 \leq k \leq m$;
— C_k	on kasutusse võetud krediidisumma k suurus;
— t_k	on aastates või aasta osades väljendatud ajavahemik esimese krediidisumma kasutusse võtmise kuupäeva ja iga järgmise krediidisumma kasutusse võtmise kuupäeva vahel, seega $t_1 = 0$;
— m'	on viimase tagasimakse või makstud tasu järjekorranumber;
— l	on tagasimakse või makstud tasu järjekorranumber;

— D ₁	on tagasimakse või makstud tasu järjekorranumber;
— S ₁	on aastates või aasta osades väljendatud ajavahemik esimese krediidisumma kasutusse võtmise kuupäeva ja iga tagasimakse või tasude maksmise kuupäeva vahel.

Märkused

- (a) Mõlema lepingupoole poolt eri ajal makstud summad ei pruugi olla võrdsed ning neid ei pea tingimata maksma võrdse ajavahemiku järel.
- (b) Alguskuupäev on esimese krediidisumma kasutusse võtmise kuupäev.
- (c) Arvutustes kasutatavaid ajavahemikke väljendatakse täis- või osa-aastates. Aasta pikkus on 365 päeva (või 366 päeva liigaasta puhul), 52 nädalat või 12 võrdset kuud. Kuu on 30,41666 päeva (st 365/12) ka juhul, kui tegemist on liigaastaga.

Kui arvutustes kasutatavaid ajavahemikke ei ole võimalik väljendada täisnädalates, -kuudes või -aastates, väljendatakse ajavahemikke ühes nimetatud täisajavahemikus koos teatava päevade arvuga. Päevade kasutamisel:

- i) võetakse arvesse kõik päevad, sealhulgas nädalavahetused ja pühad;
- ii) võrdsed perioodid koos päevadega loendatakse eest tahapoole kuni esialgse krediidisumma kasutusse võtmise kuupäevani;
- iii) päevadest koosneva perioodi pikkuse saamiseks jäetakse esimene päev välja ja viimane päev arvatakse sisse ning perioodi pikkus väljendatakse aastates, jagades kõnealuse perioodi täisaasta päevade arvuga (365 või 366), loendades eest tahapoole alates viimasest päevast kuni eelneva aasta sama päevani.

- (d) Arvutuse tulemus esitatakse vähemalt ühe kümnendkoha täpsusega. Kui järgmisel kümnendkohal olev number on 5 või suurem kui 5, suurendatakse selle konkreetse kümnendkoha numbrit ühe võrra.
- (e) Võrrandit saab väljendada ka üheainsa summana, kasutades rahavoogude mõistet (A_k), mis on positiivne või negatiivne, teisisõnu, kas makstud või saadud ajavahemikel 1–n, väljendatuna aastates, st:

$$S = \sum_{k=1}^n A_k (1 + X)^{-t_k}$$

S on rahavoogude hetkesaldo. Kui eesmärk on panna vood võrduma, on väärtus null.

II. Lisaeldused krediidi kulukuse aastamäära arvutamiseks on alljärgnevad.

- a) Kui krediidileping [...] võimaldab tarbijal krediiti vabalt kasutusse võtta, käsitatakse krediidi kogusummat viivitamata ja täies mahus kasutusse võetuna.
- b) Kui krediidilepinguga [...] võimaldatakse tarbijal ise otsustada, millal ta krediidisumma kasutusse võtab, kuid kehtestatakse seoses krediidi kasutusse võtmise erinevate viisidega summa või ajavahemiku piirang, käsitatakse krediidi kogusummat kasutusse võetuna varaseimal krediidilepingus [...] kindlaks määratud kuupäeval ning vastavalt krediidi kasutusse võtmisega seotud piirangutele.
- c) Kui krediidileping [...] võimaldab krediiti kasutusse võtta mitmel erineval viisil ning seejuures on krediidiga seonduvad kulud ja laenuintressid erinevad, käsitatakse krediidi kogusummat kasutusse võetuna kõige kõrgemate seonduvate kulude ja laenuintressiga, mida rakendatakse seda liiki krediidilepingu [...] puhul kõige levinuma krediidi kasutusse võtmise viisi suhtes.

- d) Arvelduskrediidi korral käsitatakse krediidi kogusummat täies mahus ja kogu krediidilepingu kehtivusajaks kasutusse võetuna. Kui arvelduskrediidi kehtivusaeg ei ole teada, arvutatakse krediidi kulukuse aastamäär eeldusel, et krediidi kestus on kolm kuud.
- e) Tähtajatu krediidilepingu [...] korral, kui ei ole tegemist arvelduskrediidiga, eeldatakse et
- i) krediit on antud üheks aastaks alates esialgse krediidisumma kasutusse võtmise kuupäevast ning tarbija tehtava viimase maksega tasutakse krediidi põhiosa, intressi ja muude tasude jääk selle olemasolu korral;
 - ii) tarbija maksab krediidi põhiosa tagasi võrdsete kuumaksetena, algusega üks kuu pärast esialgse krediidisumma kasutusse võtmise kuupäeva. Juhul kui krediidisumma tuleb igal makseperioodil tagasi maksta täies ulatuses ühe maksena, eeldatakse, et tarbija võtab järgnevad krediidisummad kasutusse ja maksab kogu krediidisumma tagasi ühe aasta jooksul. Intressi ja muid tasusid kohaldatakse vastavalt nendele kasutusse võetud krediidisummadele ja põhiosa tagasimaksetele ning krediidilepingus [...] sätestatule.
- Selles punktis tähendab tähtajatu krediidileping [...] sellist krediidilepingut [...], millel ei ole fikseeritud kestust ja mis hõlmab krediiti, mis tuleb tagasi maksta täies mahus perioodi jooksul või pärast seda, kuid kui krediit on tagasi makstud, saab seda uuesti kasutusse võtta.
- f) Selliste krediidilepingute [...] puhul, mis ei ole punktides d ja e sätestatud eeldustele vastavad arvelduskrediidilepingud või tähtajatud krediidilepingud[...]:

i) kui ei saa kindel olla, millal või kui suure osa krediidisummast tarbija tagasi maksab, eeldatakse, et tarbija teeb tagasimakse krediidilepingus [...] märgitud kõige varasemal kuupäeval ja selles lepingus ette nähtud kõige väiksemas summas;

ii) kui esialgse krediidisumma kasutusse võtmise kuupäeva ja tarbija esimese makse kuupäeva vahelist aega ei ole võimalik kindlaks teha, eeldatakse, et see on lühim ajavahemik.

g) Kui tarbija tehtava makse kuupäeva või summat ei ole võimalik krediidilepingu [...] või punktides d, e või f esitatud eelduste põhjal kindlaks teha, eeldatakse, et makse tehakse vastavalt krediidiandja [...] ettenähtud kuupäevadele ja tingimustele, ning kui need kuupäevad ja tingimused ei ole teada, siis eeldatakse, et

i) intressimaksed tehakse koos krediidi põhiosa tagasimaksetega;

ii) ühekordne tasu, mis ei ole intress, makstakse krediidilepingu [...] sõlmimise päeval;

iii) mitmekordsed tasud, mis ei ole intress, makstakse korrapäraste ajavahemike järel alates krediidi põhiosa esimese tagasimakse kuupäevast, ning kui nende suurus ei ole teada, eeldatakse, et need on ühesuursed summad;

iv) viimase maksega tasutakse krediidi põhiosa, intressi ja muude tasude jääk selle olemasolu korral.

h) Kui krediidi ülemmäära suhtes ei ole veel kokku lepitud, eeldatakse, et see on 1 500 eurot.

- i) Kui piiratud ajavahemiku jooksul pakutakse erinevaid laenuintresse ja tasusid, loetakse laenuintressi ja tasude määraks kõrgeim määr krediidilepingu [...] kogu kestuse vältel.
- j) Selliste tarbijakrediidilepingute [...] puhul, mille jaoks on kokku lepitud fikseeritud laenuintress esialgseks ajavahemikuks, mille lõppedes määratakse uus laenuintress, mida seejärel kokkulepitud näitaja alusel korrapäraselt kohandatakse, lähtutakse krediidi kulukuse aastamäära arvutamisel eeldusest, et fikseeritud laenuintressiga ajavahemiku lõpus on laenuintress sama kui krediidi kulukuse aastamäära arvutamise ajal, mis põhineb kokkulepitud näitaja väärtusel sel ajal.

V LISA

VASTAVUSTABEL

Direktiiv 2008/48/EÜ	Käesolev direktiiv
Artikkel 1	Artikkel 1
Artikli 2 lõige 1	Artikli 2 lõike 1 esimene lõik
—	Artikli 2 lõike 1 teine lõik
Artikli 2 lõike 2 punktid a, b ja c	Artikli 2 lõike 2 punktid a, b ja c
Artikli 2 lõike 2 punktid d, e ja f	—
Artikli 2 lõike 2 punktid g, h, i, j, k ja l	Artikli 2 lõike 2 punktid d, e, f, g, h ja i
Artikli 2 lõige 2a	Artikli 2 lõige 3
Artikli 2 lõige 3	—
Artikli 2 lõiked 4, 5 ja 6	Artikli 2 lõiked 4, 5 ja 6
Artikli 3 punktid a, b ja c	Artikli 3 punktid 1, 2 ja 3
—	Artikli 3 punktid 4 ja 5
Artikli 3 punktid d, e ja f	Artikli 3 punktid 13, 20 ja 21
Artikli 3 punktid g, h, i, j, k, l ja m	Artikli 3 punktid 6, 7, 8, 9, 10, 11 ja 12
Artikli 3 punkt n	Artikli 3 punkt 22
—	Artikli 3 punktid 14, 15, 16, 17, 18, 19, 23, 24, 25, 26, 27, 28 ja 29
—	Artikkel 5

—	Artikkel 6
—	Artikkel 7
Artikkel 4	Artikkel 8
---	Artikkel 9
Artikli 5 lõike 1 esimene lõik	Artikli 10 lõike 1 esimene lõik
—	Artikli 10 lõike 1 teine lõik
Artikli 5 lõike 1 teise lõigu punktid a, b, c, d, e ja f	Artikli 10 lõike 3 esimese lõigu punktid a, b, c, d, e ja f
Artikli 5 lõike 1 teise lõigu punkti g esimene ja kolmas lause	Artikli 10 lõike 3 esimese lõigu punktid g ja h
Artikli 5 lõike 1 teise lõigu punkti g teine lause	Artikli 10 lõike 3 teine lõik
Artikli 5 lõike 1 teise lõigu punktid h, i, j, k, l, m, n, o, p, q, r ja s	Artikli 10 lõike 3 esimese lõigu punktid i, j, k, l, m, n, o, p, q, r, s ja u
—	Artikli 10 lõike 3 esimese lõigu punktid t ja v
Artikli 5 lõike 1 kolmas lõik	Artikli 10 lõike 3 kolmas lõik
Artikli 5 lõike 1 neljas lõik	Artikli 10 lõike 5 teine lõik
Artikli 5 lõige 2	Artikli 10 lõige 6
Artikli 5 lõige 3	Artikli 10 lõige 7
Artikli 5 lõige 4	Artikli 10 lõige 8
Artikli 5 lõige 5	Artikli 10 lõige 9

Artikli 5 lõige 6	(osaliselt artikkel 12)
Artikkel 6	-
-	Artikkel 11
Artikkel 7	Artikli 10 lõige 10
—	Artikkel 12
—	Artikkel 13
Artikkel 8	Artikkel 18
—	Artikkel 14
—	Artikkel 15
	Artikkel 16
	Artikkel 17
Artikkel 9	Artikkel 19
Artikli 10 lõige 1	Artikkel 20
Artikli 10 lõiked 2, 3 ja 4	Artikkel 21
Artikli 10 lõige 5	-
-	Artikkel 22
Artikkel 11	Artikkel 23
Artikkel 12	Artikkel 24
Artikkel 13	Artikkel 28
Artikkel 14	Artikkel 26
Artikkel 15	Artikkel 27

Artikkel 16	Artikkel 29
Artikkel 17	Artikkel 39
Artikkel 18	Artikkel 25
Artikkel 19	Artikkel 30
—	Artikkel 31
—	Artikkel 32
—	Artikkel 33
—	Artikkel 34
—	Artikkel 35
—	Artikkel 36
Artikkel 20	Artikkel 37
Artikkel 21	Artikkel 38
—	Artikkel 41
Artikkel 22	Artiklid 42 ja 43
Artikkel 23	Artikkel 44
Artikkel 24	Artikkel 40
Artikkel 24a	Artikkel 45
Artikkel 26	Artikli 42 lõige 2
Artikli 27 lõige 1	Artikkel 48
Artikli 27 lõige 2	Artikkel 46
Artikkel 28	Artikkel 4

Artikkel 29	Artikkel 47
Artikkel 30	Artikkel 47
Artikkel 31	Artikkel 49
Artikkel 32	Artikkel 50
I lisa	IV lisa
II lisa	I lisa
III lisa	III lisa
-	II lisa
-	V lisa
